

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Nieborów
Termin kontroli:	29 marca – 6 maja 2016 rok
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Urszula Podrażka-Krawczak Główny inspektor kontroli Krystyna Głąb Inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	2014-2015
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/9/2016 z dnia 24 lutego 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Nieborów położona jest w centralnej części Polski, we wschodniej części Województwa łódzkiego i wschodniej części Powiatu łowickiego, przy drodze krajowej nr 70 Warszawa-Skierniewice-Łowicz. Teren Gminy przecina autostrada A2 Warszawa-Poznań. Gmina Nieborów sąsiaduje z Gminą Kocierzew Południowy, Gminą Łowicz i Gminą Łyszkowice i stanowi element szlaku turystycznego Łowicz – Arkadia – Nieborów - Żelazowa Wola, a jej południowo wschodnią część obejmuje obszar Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Gmina Nieborów obejmuje powierzchnię 10.329 ha, tj. 103,3 km², z których 7.551 ha stanowią użytki rolne, 5.628 ha grunty orne, 3.146 ha łąki, pastwiska i lasy, a przez jej obszar przepływają trzy rzeki: Bzura, Skierniewka i Rawka.

Liczba ludności w Gminie Nieborów na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 9.418 mieszkańców, w tym 4.877 to kobiety, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku odnotowana liczba mieszkańców to 9.472, w tym 4.893 stanowiły kobiety.

Według danych statystycznych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Nieborów na 31 grudnia 2015 rok wynosiła 312 osób w tym 151 kobiety. Stopa bezrobocia według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła: na terenie powiatu łowickiego 9,5%, przy średniej w województwie łódzkim 11,9% i średniej krajowej 11,5%, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku wskaźnik ten wynosił dla powiatu łowickiego 8,5%, średnia w województwie łódzkim to 10,3% i w kraju to 9,8%.

Urząd Gminy w Nieborowie zarejestrowany jest w systemie REGON i posiada numer statystyczny 000551036 nadany przez Urząd Statystyczny w Łodzi, Oddział w Brzezinach ul. Sienkiewicza 14, zgodnie z zaświadczeniem o numerze identyfikacyjnym z dnia 16 grudnia 2008 roku, potwierdzonym zaświadczeniem z dnia 27 marca 2009 roku, osoba prawna o nazwie Gmina Nieborów otrzymała numer identyfikacyjny REGON 750148360 - zaświadczenie z dnia 5 grudnia 2008 roku.

Urząd Skarbowy w Łowiczu nadał Urzędowi Gminy Nieborów numer identyfikacyjny 834-17-73-368, co stwierdzono na podstawie decyzji wydanej w dniu 17 stycznia 2005 roku.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Łowiczu decyzją z dnia 11 marca 1996 roku nadał Urzędowi Gminy Nieborów numer identyfikacji podatkowej 834-10-17-678. W dniu 23 lutego 2005 roku Gmina Nieborów złożyła wniosek o potwierdzenie nadania numeru identyfikacji podatkowej wskazując numer identyfikacyjny 834-10-17-678 jako numer identyfikacyjny osoby prawnej Gminy Nieborów. Powyższą aktualizację potwierdził Naczelnik Urzędu Skarbowego w Łowiczu w dniu 23 lutego 2005 roku.

Przeprowadzona kontrola miała charakter kontroli kompleksowej dotyczącej gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Nieborów za lata 2014 – 2015.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

W oparciu o dane wynikające ze sprawozdań: Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z sporządzonych na dzień: 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku, kontrolujące ustaliły wskaźniki obrazujące sytuację finansową Gminy Nieborów w latach 2013-2015.

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI BUDŻETOWE				
			w %		
1	W_{B1}	udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	93,96	94,90	97,74
2	W_{B2}	udział dochodów własnych w dochodach ogółem	35,84	39,18	44,69
3	W_{B3}	udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	9,94	10,69	11,21
4	W_{B4}	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	24,41	13,95	6,64
5	W_{B5}	obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	57,94	53,63	54,77
6	W_{B6}	udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	13,43	11,94	12,45
7	W_{B7}	wskaźnik samofinansowania	58,91	115,65	219,06

Wskaźnik W_{B1} - udział dochodów bieżących w dochodach ogółem

$$W_{B1} = \frac{D_b}{D_o}$$

D_b - dochody bieżące,

D_o - dochody ogółem

zmieniał się na przestrzeni lat 2013-2015 wykazując tendencję zwyżkową, tj. w 2013 roku wynosił 93,96%, w 2014 roku wzrósł o 0,94% w stosunku do roku poprzedniego, natomiast w 2015 roku osiągnął poziom 97,74%.

Nadwyżka operacyjna

$$N_o = D_b - W_b$$

D_b - dochody bieżące,

W_b - wydatki bieżące

w analizowanym okresie z kwoty 2.314.891,89 zł za 2013 rok wzrosła do 2.772.120,16 zł za 2014 rok, natomiast w 2015 roku do kwoty 2.944.939,58 zł.

Wskaźnik W_{B3} - udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem

$$W_{B3} = \frac{N_o}{D_o}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

D_o - dochody ogółem

określający stopień możliwości zwiększenia wydatków inwestycyjnych lub bieżących w stosunku do osiągniętych dochodów w 2013 roku wynosił 9,94%, w 2014 roku wzrósł do 10,69%, a w 2015 roku do 11,21%.

Wskaźnik W_{B4} - udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem

$$W_{B4} = \frac{W_m}{W_o}$$

W_m - wydatki majątkowe,

W_o - wydatki ogółem

w analizowanym okresie wykazywał tendencję spadkową, tj. w 2013 roku wynosił 24,41%, w 2014 roku - 13,95%, a w 2015 roku - 6,64%.

Wskaźnik W_{B5} - obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia

$$W_{B5} = \frac{W_w}{W_b}$$

W_w - wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń,

W_b - wydatki bieżące,

w 2013 roku wynosił 57,94% i zmniejszał się w kolejnych latach, a mianowicie w roku 2014 wynosił 53,63% i w 2015 roku wynosił 54,77%.

Wskaźnik W_{B6} - udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem

$$W_{B6} = \frac{N_o + S_m}{D_o}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

S_m - dochody ze sprzedaży majątku,

D_o - dochody ogółem

w latach 2013 – 2015 wahał się, tj. w 2013 roku wynosił 13,43% i zmniejszył się o 1,49% w roku następnym, natomiast w 2015 roku wynosił 12,45%.

Wskaźnik W_{B7} - wskaźnik samofinansowania

$$W_{B7} = \frac{N_o + D_m}{W_m}$$

N_o - nadwyżka operacyjna,

D_m - dochody majątkowe,

W_m - wydatki majątkowe

zmieniał się na przestrzeni lat 2013 - 2015 wykazując znaczną tendencję zwyżkową, tj. z 58,91% w 2013 roku do poziomu 115,65% w roku 2014, a następnie w 2015 roku do 219,06%.

Sytuację finansową jednostki charakteryzują wskaźniki odniesione do liczby mieszkańców, które w latach 2013 - 2015 w Gminie Nieborów w przeliczeniu na mieszkańca na ostatni dzień danego roku wynosiły:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA				
			w zł		
1	W_{L1}	transfery bieżące na mieszkańca	1 440,06	1 534,45	1 533,55
2	W_{L2}	nadwyżka operacyjna na mieszkańca	246,32	294,34	310,91
3	W_{L3}	zobowiązania ogółem na mieszkańca	419,89	322,91	215,50
4	W_{L4}	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca	404,34	322,91	215,50

Jak wynika z tabeli:

Wskaźnik W_{L1} – transfery bieżące na mieszkańca

$$W_{L1} = T_b : L$$

T_b – transfery bieżące (subwencja ogólna i dotacje bieżące),

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (w 2013 roku – 9.398 mieszkańców, 2014 roku – 9.418 mieszkańców, w 2015 roku – 9.472 mieszkańców),

w badanym okresie wykazywał tendencję wzrostową, a mianowicie: z poziomu 1.440,06 zł w 2013 roku, wzrósł do 1.534,45 zł w 2014 roku, i do 1.533,55 zł w 2015 roku.

Wskaźnik W_{L2} – nadwyżka operacyjna na mieszkańca

$$W_{L2} = \frac{N_o}{L}$$

N_o – nadwyżka operacyjna,

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (jak wyżej)

w latach 2013 – 2015 przeliczona na mieszkańca kształtowała się następująco: w 2013 roku – 246,32 zł, w 2014 roku – 294,34 zł, a w 2015 roku – 310,91 zł.

Wskaźnik W_{L3} – zobowiązania ogółem na mieszkańca

$$W_{L3} = Z_o : L$$

Z_o – zobowiązania ogółem,

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego (jak wyżej)

w kontrolowanym okresie poziom badanego wskaźnika zmieniał się, a mianowicie: w 2013 roku zadłużenie na jednego mieszkańca wynosiło 419,89 zł, w roku 2014 i 2015 odnotowano spadek zadłużenia i wynosiło ono odpowiednio: 322,91 zł i 215,50 zł.

Wskaźnik W_{L4} – zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca

$$W_{L4} = Z_o_{UE} : L$$

Z_o_{UE} – zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne, tj. środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych,

L – liczba mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego,

w 2014 roku i w 2015 roku wskaźnik wykazywał wartości tożsame ze wskaźnikiem W_{L3} , co wskazuje na nie zaciąganie przez jednostkę w ww. latach zobowiązań z tytułu umów zawartych na realizację projektów współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, natomiast w 2013 roku udział zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca wynosił 404,34 zł.

Zestawienie wskaźników charakteryzujących zobowiązania Gminy Nieborów za lata 2013 - 2015 przedstawiono w poniższej tabeli:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
	WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ				
			w %		
1	W_{Z1}	udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	16,95	11,73	7,77
2	W_{Z2}	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem	16,32	11,73	7,77
3	W_{Z3}	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	5,90	3,94	4,07
4	W_{Z4}	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne	1,70	1,02	0,26
5	W_{Z5}	obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia	16,47	10,06	9,11
6	W_{Z6}	obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	95,70	92,89	92,69
7	W_{Z7}	udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00

8	W_{U1}	udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w dochodach ogółem	0,00	0,00	0,00
---	----------	---	------	------	------

Wskaźnik W_{z1} - udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem

$$W_{z1} = \frac{Z_o}{D_o}$$

Z_o - zobowiązania ogółem,

D_o - dochody ogółem

wykazywał tendencję spadkową i wynosił: w 2013 roku - 16,95%, w 2014 roku - 11,73%, w 2015 roku - 7,77%.

Wskaźnik W_{z2} - udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem

$$W_{z2} = \frac{Z_o - UE}{D_o}$$

$Z_o - UE$ - zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne,

D_o - dochody ogółem

w roku 2014 i 2015 wskaźnik wykazywał wartości tożsame ze wskaźnikiem W_{z1} , co wskazuje na nie zaciąganie przez jednostkę w ww. latach zobowiązań z tytułu umów zawartych na realizację projektów współfinansowanych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, natomiast w 2013 roku udział zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w stosunku do dochodów ogółem wynosił 16,32%.

Wskaźnik W_{z3} - obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia

$$W_{z3} = \frac{O + R}{D_o}$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

R - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_o - dochody ogółem

w kontrolowanym okresie wynosił: w 2013 roku - 5,90%, natomiast w 2014 roku zmniejszy się do 3,94% i w 2015 roku utrzymał się na zbliżonym poziomie, tj. 4,07%.

Wskaźnik W_{z4} - obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne

$$W_{z4} = \frac{O + R - UE}{D_o}$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

R - UE - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek bez rat kapitałowych na projekty unijne,

D_o - dochody ogółem

wskaźnik wykazywał tendencję spadkową: w 2013 roku wynosił 1,70% i spadł do poziomu 1,02% w 2014 roku, a w 2015 roku wynosił 0,26%.

Wskaźnik W_{z5} - obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia

$$W_{z5} = O + R : D_w$$

O - odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

R - spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_w - dochody własne

w kontrolowanym okresie wskaźnik wykazywał tendencję spadkową, tj. w 2013 roku wynosił 16,47%, w następnym roku zmniejszył się o 6,41%, a w 2015 roku wynosił 9,11%.

Wskaźnik W_{z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia

$$W_{z6} = \frac{W_b + R + O}{D_b}$$

W_b – wydatki bieżące,

R – spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

O – odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek,

D_b – dochody bieżące

w analizowanym okresie wykazywał tendencję spadkową, a mianowicie w 2013 roku wynosił 95,70%, natomiast w kolejnych latach utrzymywał się na zbliżonym poziomie tj. w 2014 roku – 92,86%, w 2015 roku – 92,69%.

Wskaźnik W_{z7} – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem

$$W_{z7} = \frac{Z_w}{Z_o}$$

Z_w – zobowiązania wymagalne,

Z_o – zobowiązania ogółem

był niezmienny w badanym okresie wykazując wartości „0” świadczył o braku zobowiązań wymagalnych.

Również zerowe wskaźniki W_{u1} i W_{u2} w latach 2013 - 2015 wskazują na brak wymagalnych zobowiązań jednostki wobec ZUS-u, KRUS-u i NFZ.

Szczegółowe wyliczenia ww. opisywanych wskaźników przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 2 protokołu kontroli.

Wynik części operacyjnej budżetu Gminy Nieborów (art. 242 ustawy o finansach publicznych)

ROK		Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	Wydatki bieżące	Wynik
2013	plan	21 930 004	20 458 658	1 471 346
	wykonanie	22 010 594	19 565 197	2 445 397
2014	plan	25 520 843	22 787 423	2 733 420
	wykonanie	26 091 164	21 839 357	4 251 807
2015	plan	26 039 716	23 839 008	2 200 708
	wykonanie	26 797 235	22 723 453	4 073 782

Z powyższych danych wynika, że kontrolowana jednostka przy uchwalaniu budżetu, jak również jego wykonaniu za lata 2013 – 2015 przestrzegała wymogów wynikających z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

WSKAŹNIK MAKSYMALNY (RELACJA) SPŁAT Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK Z ODSETKAMI, WYKUPÓW PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ POTENCJALNYCH SPŁAT KWOT WYNIKAJĄCYCH Z UDZIELONYCH PORĘCZEŃ I GWARANCJI WYLICZONY NA PODSTAWIE ART. 243 USTAWY O FINANSACH PUBLICZNYCH					
Wyszczególnienie	2012 rok (wykonanie)	2013 rok (wykonanie)	2014 rok (wykonanie)	2015 rok (plan III kwartały)	2015 rok (wykonanie)
Dochody ogółem	22 666 720	23 287 799	25 933 173	24 776 692	26 261 486
Dochody bieżące	21 381 949	21 880 089	24 611 478	24 208 300	25 668 392

Dochody ze sprzedaży majątku	268 644	812 694	324 818	300 000	324 701
Wydatki bieżące	19 259 919	19 565 197	21 839 357	23 384 530	22 723 453
<i>Relacja procentowa dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące w stosunku do dochodów ogółem</i>	10,55	13,43	11,94	4,54	12,45
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2015 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat: 2012, 2013 , 2014 (wykonanie) – 11,97%					
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat :2013, 2014 (wykonanie), 2015 (plan 3 kwartały) – 9,97%					
Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat: 2013, 2014, 2015 (wykonanie) – 12,61%					

Wskaźnik dla roku 2015

Wyszczególnienie	Plan po zmianach na dzień 30.09.2015 rok	Wykonane wg stanu na 31.12.2015 rok
Rozchody z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek	1.000.000,00	1.000.000,00
Wydatki z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek	164.626,00	69.487,00
Wydatki z tytułu udzielanych poręczeń	0,00	0,00
Dochody ogółem	24.776.692,00	26.261.486,00
Wskaźnik planowanych spłat zadłużeń	4,70	4,07

Relacja procentowa planowanych i wykonanych spłat zobowiązań w stosunku do dochodów ogółem w 2015 roku wynosiła:

- według wartości ustalonych po zmianach w uchwale budżetowej na dzień 30 września 2015 rok – 4,70%,
- według wartości wykonanych na dzień 31 grudnia 2015 roku – 4,07%,

natomiast wskaźnik dopuszczalnych spłat zobowiązań wynosił 11,97%, co wskazuje na zachowanie relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wskaźnik dla roku 2016

Według zapisów uchwały nr XVII/82/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2016 rok:

- planowane rozchody z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek - 1.000.000,00 zł,
- planowane wydatki z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek – 130.000,00 zł,
- planowane dochody ogółem – 23.215.761,00 zł.

Relacja procentowa planowanych spłat zobowiązań (rat kapitałowych plus odsetek) w stosunku do dochodów ogółem wynosiła 4,87%.

Wskaźnik dopuszczalnych spłat wynosił: 9,97% (średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014 - wykonanie oraz 2015 rok - plan III kwartał roku), 12,61% (średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014, 2015 - wykonanie), natomiast wskaźnik planowanych spłat zadłużeń dla 2015 roku wynosił 4,87%, co wskazuje na zachowanie relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Uchwałą nr I/1/2014 Rady Gminy Nieborów z dnia 1 grudnia 2014 roku, Przewodniczącym Rady Gminy wybrany został **Tadeusz Koziół**. Wiceprzewodniczący Rady zgodnie z uchwałą nr I/2/2014 z dnia 1 grudnia 2014 roku w sprawie wyboru Wiceprzewodniczących Rady Gminy Nieborów, wybrano **Jana Pierzankowskiego**.

Wójt Gminy

Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Nieborowie z dnia 1 grudnia 2014 roku, w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014 roku Wójtem Gminy Nieborów wybrany został **Andrzej Werle**, który pełni obowiązki od dnia 5 grudnia 2014 roku, tj. od chwili złożenia ślubowania wobec Rady Gminy w Nieborowie. Andrzej Werle pełnił funkcję Wójta w kadencji 2010 -2014.

Zastępca Wójta

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy Nieborów nie powoływano Zastępcy Wójta.

Skarbnik gminy

Uchwałą nr III/11/90 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 29 czerwca 1990 roku, na stanowisko Skarbnika Gminy Nieborów powołana została **Renata Sobczak**.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Gminy Nieborów jest **Adam Janiak**, powołany uchwałą nr XXXI/139/08 Rady Gminy Nieborów z dnia 17 listopada 2008 roku. Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 ze zm.), stosunek pracy na podstawie powołania, z dniem 1 stycznia 2009 roku przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, o czym poinformowano zainteresowanego pismem Wójta Gminy Nieborów nr S.Or.-1121/75/2008 z dnia 31 grudnia 2008 roku.

2. GMINNE (POWIATOWE) JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Na podstawie § 5 Statutu Gminy Nieborów, rejestr gminnych jednostek organizacyjnych prowadzony jest przez Wójta Gminy. Zgodnie z powyższym rejestrem oraz wykazem jednostek organizacyjnych, stanowiącym załączniki nr 1 i nr 2 do Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy, określonego zarządzeniem nr 29/2013 Wójta Gminy Nieborów z dnia 2 września 2013 roku, zmienionym zarządzeniem nr 24.1/2014 z dnia 29 października 2014 roku, na terenie Gminy w analizowanym okresie funkcjonowało 11 gminnych jednostek organizacyjnych, tj. 5 szkół podstawowych, 2 gimnazja, gminny zespół ekonomiczno – administracyjny szkół, przedszkole, zespół placówek oświatowych, ośrodek pomocy społecznej oraz dwie instytucje kultury. Gmina posiada 19 jednostek pomocniczych, tj. sołectw.

Wykaz jednostek organizacyjnych ujętych w rejestrze jednostek organizacyjnych oraz w rejestrze samorządowych instytucji kultury stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.

Kierownicy gminnych jednostek budżetowych posiadali pełnomocnictwa udzielone przez Wójta Gminy Nieborów na podstawie art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 594 ze zm.). Szczegółowe dane w tym zakresie *zawarto w załączniku nr 4 protokołu kontroli.*

W jednostce prowadzony jest rejestr instytucji kultury spełniający wymogi określone rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. 2012, poz. 189), obejmujący instytucje kultury, dla których organizatorem jest Gmina Nieborów. W rejestrze tym zaewidencjonowano dwie instytucje kultury - Gminną Bibliotekę Publiczną im. Marii Konopnickiej w Nieborowie i Gminny Ośrodek Kultury w Nieborowie.

Dotacje podmiotowe dla instytucji kultury prowadzących gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 406 ze zm.), corocznie ujmowane są w budżecie gminy, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Gminy Nieborów w sprawie uchwalenia budżetu, tj. nr XLVI/237/2014 z dnia 16 stycznia 2014 roku na 2014 rok i nr V/14/2015 z dnia 30 stycznia 2015 roku na rok 2015.

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

W okresie objętym kontrolą, podstawowym dokumentem regulującym zasady funkcjonowania Gminy i jej organów był Statut Gminy Nieborów przyjęty uchwałą nr X/41/03 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 28 sierpnia 2003 roku w sprawie Statutu Gminy Nieborów, który wszedł w życie z dniem 4 października 2003 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 19 września 2003 roku, nr 260, poz. 2296, zmieniony w zakresie nazewnictwa Gminy uchwałą nr XIII/47/07 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 29 czerwca 2007 roku w sprawie zmiany statutu Gminy Nieborów oraz zmiany uchwały w sprawie ustanowienia znaków Gminy Nieborów, która po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 1 sierpnia 2007 roku nr 245, poz. 2263, weszła w życie z dniem 16 sierpnia 2007 roku.

Statut w swej treści zawierał postanowienia ogólne, określał jednostki pomocnicze Gminy oraz zasady ich podziału, określał organizację wewnętrzną i tryb pracy organów Gminy, zadania należące do wyłącznej właściwości rady, zadania i tryb pracy komisji stałych rady, zasady i tryb działania komisji rewizyjnej, tryb powoływania komisji doraźnych, zasady funkcjonowania klubów radnych, zasady dostępu i korzystania z dokumentów z prac organów gminy. Statut określał zadania i uprawnienia wójta.

Regulamin organizacyjny urzędu

Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu Gminy w Nieborowie określał regulamin organizacyjny wprowadzony w życie z dniem 2 września 2013 roku zarządzeniem nr 29/2013 Wójta Gminy Nieborów ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 24.1/2014 z dnia 29 października 2014 roku. Regulamin organizacyjny określa zakres działania i zadania Urzędu, organizację wewnętrzną, zakres działania i kompetencji kierownictwa Urzędu, kierowników referatów, zakresy działania komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk, zasady opracowywania aktów prawnych, zasady załatwiania

spraw administracyjnych organizacji, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, zasady okresowych ocen kwalifikacyjnych.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy Nieborów nie określiła zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych stanowiących własność Gminy oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony. Rada Gminy każdorazowo podejmuje uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie, zbycie bądź obciążenie nieruchomości stanowiącej własność Gminy stosownie do art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zgodnie z art. 15a ust 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzeniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity z 2003 roku Dz. U. nr 153, poz. 1505), obecnie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 455), jednostka opracowała i wprowadziła w życie zarządzeniem nr 13/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 8 czerwca 2007 roku instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu. Wymieniona instrukcja opracowana została na podstawie art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzania do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity z 2003 roku Dz. U. nr 153, poz. 1505 ze zm.). Na koordynatora wszystkich spraw związanych z realizacją przez Gminę zadań wynikających z art. 15 i art. 15a przedmiotowej ustawy Wójt Gminy wymienionym zarządzeniem wyznaczył inspektora – pełnomocnika ds. ochrony informacji niejawnych. W dniu 20 marca 2016 roku Wójt Gminy Nieborów zarządzeniem nr 10/2016 wprowadził nową instrukcję w tym zakresie, uwzględniając w niej wymogi określone ustawą z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Oświadczenie o zapoznaniu się z instrukcją i przestrzeganiu przyjętych zasad, złożyli wszyscy pracownicy, którzy w swym zakresie czynności wykonują obowiązki z zakresu: gospodarki finansowej, inwestycji oraz sprzedaży majątku.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Zasady funkcjonującej kontroli wewnętrznej (w tym finansowej) w Urzędzie Gminy w Nieborowie zostały wprowadzone zarządzeniem nr 34/2010 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Nieborów. Przedmiotowy dokument określił organizację, funkcjonowanie i procedury kontroli zarządczej w zakresie: wydatków budżetowych i innych dyspozycji środkami pieniężnymi, zaciągania zobowiązań, udzielania zamówień publicznych, gospodarki mieniem gminnym oraz sposoby wykorzystania wyników kontroli i ich oceny.

Ponadto elementy stosowanych procedur kontroli wyrażone zostały w unormowaniach:

- w zarządzeniu nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy w Nieborowie, którego załącznikami były: instrukcja obiegu dokumentów, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych, instrukcja w sprawie gospodarki i technicznego zabezpieczenia wartości pieniężnych, instrukcja w sprawie zasad gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, instrukcja w sprawie zasad dokumentowania przyjęcia do ewidencji księgowej środków trwałych oraz obiegu dokumentów, instrukcja w sprawie ewidencji, poboru i rozliczania inkasa podatków i opłat w Gminie Nieborów, instrukcja w sprawie zasad rozliczania i zwrotu kosztów używania samochodów prywatnych do celów służbowych, instrukcja w sprawie zasad rozliczania polecenia wyjazdu służbowego, instrukcja w sprawie postępowania w przypadku zwrotu wadliwych, kaucji zabezpieczających i innych sum depozytowych,
- w zarządzeniu nr 17/08 Wójta Gminy Nieborów z dnia 25 lipca 2008 roku w sprawie zasad i trybu gospodarowania w Urzędzie Gminy Nieborów zbędnymi lub zużyтыми składnikami majątku ruchomego,
- w zarządzeniu nr 28/2014 Wójta Gminy Nieborów z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie określenia formy przekazania sprawozdań budżetowych przez kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Nieborów,
- w zarządzeniu nr 17/2012 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Nieborów oraz dla Urzędu Gminy Nieborów ze zmianami.

Z wyżej wymienionych regulacji wynika, że czynności kontrolne powinny być prowadzone na każdym etapie danej operacji gospodarczej (etap wstępny, bieżący i następny), sprawowanej przez Skarbnika Gminy w zakresie zgodności operacji finansowych z planem finansowym i radcą prawnego pod względem legalności przeprowadzanej operacji. Na etapie bieżącym – kontrolę sprawowaną przez pracowników w ramach kontroli funkcjonalnej, zgodnie z zakresami czynności. Na etapie następnym – kontrolę sprawują Skarbnik Gminy oraz pracownicy Referatu Finansowego. Ponadto zgodnie z ustaleniami regulaminu organizacyjnego, wszyscy pracownicy urzędu ponoszą odpowiedzialność za przestrzeganie procedur kontroli na swoich stanowiskach pracy w ramach samokontroli. Ogólne kierownictwo i nadzór nad wszystkimi zatrudnionymi pracownikami Urzędu sprawuje Wójt Gminy.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały zasady kontroli zarządczej wprowadzone zarządzeniem nr 34/2010 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2010 roku w sprawie ustalenia systemu kontroli zarządczej w Urzędzie Gminy Nieborów wraz ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 22/2012 z dnia 14 września 2012 roku. W dniu 20 marca 2016 roku Wójt Gminy Nieborów zarządzeniem nr 11/2016 wprowadził nowe zasady funkcjonowania kontroli zarządczej i polityki zarządzania ryzykiem w Gminie Nieborów, które obowiązywały od dnia 1 stycznia 2016 roku. Procedury wynikające z wymienionej wyżej regulacji, określały procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, które miały zapewnić realizację celów w obszarach zgodności działalności z przepisami prawa i procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji. System kontroli zarządczej podlega bieżącemu monitorowaniu i ocenie poprzez: samoocenę, nadzór, prowadzone kontrole wewnętrzne i zewnętrzne. W ramach kontroli zarządczej ocenie podlegają funkcjonujące w danej jednostce mechanizmy kontroli operacji finansowych i gospodarczych, których zasady działania zawarto w uregulowaniach wewnętrznych w zakresie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości, regulaminów i instrukcji wewnętrznych, zakresów czynności pracowników oraz przekazanych przez kierownika jednostki uprawnień w zakresie kontroli wewnętrznej. Koordynację i nadzór

nad skutecznością działań systemu kontroli zarządczej oraz prawidłowością wykorzystania sygnałów pochodzących z prowadzonych działań kontrolnych w Urzędzie Gminy Nieborów oraz we wszystkich jednostkach organizacyjnych Gminy Nieborów, powierzono Sekretarzowi Gminy. Wójt Gminy Nieborów w ramach wykonywania bieżących obowiązków monitoruje skuteczność kontroli zarządczej i jej poszczególnych elementów oraz pełni nadzór nad jednostkami organizacyjnymi gminy w tym zakresie.

W dniu 8 kwietnia 2016 roku sporządzono sprawozdanie z funkcjonowania kontroli zarządczej w Gminie Nieborów w 2015 roku, zgodnie z którym mechanizmy kontroli zarządczej znajdują odzwierciedlenie w obowiązujących regulacjach wewnętrznych oraz w bieżącym monitorowaniu celów i zadań określonych w wieloletnim planie inwestycyjnym, wieloletnim planie finansowym, budżecie Gminy Nieborów na 2015 rok, rocznym planie pracy rady gminy i jednostek organizacyjnych, natomiast mierniki ich realizacji odzwierciedlają sprawozdania z realizacji planu pracy organu stanowiącego jak i poszczególnych jednostek organizacyjnych. Rozwój kompetencji zawodowych pracowników w ramach doształcenia zawodowego odbywał się poprzez udział w szkoleniach. Osoby upoważnione do przeprowadzania kontroli zobowiązane były do bieżącej oceny systemu kontroli zarządczej. Kierownicy jednostek organizacyjnych złożyli oświadczenia w zakresie oceny funkcjonowania kontroli zarządczej w jednostkach przez nich kierowanych.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie podjętych działań w zakresie mechanizmów kontroli zarządczej w 2015 roku, stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.

Z treści przedłożonego wyjaśnienia wynika, że obowiązki wynikające z art. 68 ustawy o finansach publicznych były realizowane poprzez: przestrzeganie obowiązujących procedur kontroli wewnętrznej, wykonywanie zadań z należytą starannością i sumiennością, rozwijanie wiedzy merytorycznej pracowników, prawidłową ochronę zasobów majątkowych i informatycznych, systematyczną ocenę pracowników, prawidłowy przepływ informacji w urzędzie i właściwe wykorzystanie narzędzi wspomagających pracę urzędniczą.

Na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Renaty Sobczak – Skarbnika Gminy Nieborów ustalono, że spełnia ona wymogi określone w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. 2013, poz. 885 ze zm.). Kierownik jednostki nie powierzył na piśmie Skarbnikowi Gminy obowiązków w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

W konfrontacji zadań określonych dla pracowników Referatu Finansowego wynikających z § 14 Regulaminu organizacyjnego oraz zadań wynikających z zakresów czynności i powierzeń: stwierdzono, że są one spójne. W poszczególnych zakresach czynności ww. pracowników, ustalono zastępstwa na okres ich nieobecności w pracy.

Z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli wewnętrznej na bieżąco zapoznawani byli pracownicy Referatu Finansowego, co wynika z oświadczenia *Skarbnika Gminy, które stanowi załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

Podczas niniejszej kontroli zebrano informację dotyczącą szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Referatu Finansowego.

Przedmiotowa informacja dotyczy lat 2014 - 2015 i stanowi załącznik nr 7 protokołu kontroli.

Z zapisów § 24 Regulaminu organizacyjnego wynika, że do obowiązków Skarbnika Gminy należy sprawowanie kontroli i nadzoru nad gospodarką finansową gminnych jednostek organizacyjnych. Jak wynika z wyjaśnień Skarbnika, kontrola i nadzór nad gospodarką finansową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawowana jest na bieżąco z racji prowadzenia przez Urząd Gminy ksiąg rachunkowych tej jednostki. Kontrolujące zwróciły się do Wójta Gminy o przedstawienie informacji o przeprowadzonych w 2015 roku kontrolach jednostek organizacyjnych Gminy Nieborów

w zakresie wskazanym zapisami rozdziału 6 regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Nieborów.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie podjętych działaniach stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Z treści przedłożonego wyjaśnienia, wynika że kontrole jednostek organizacyjnych Gminy Nieborów były przeprowadzane wspólnie z resortowymi komisjami Rady Gminy Nieborów, tj. Komisją Rewizyjną, Komisją Rolnictwa i Rozwoju Gospodarczego oraz Komisją Edukacji, Kultury i Sportu. Kontrolą objęto: placówki oświatowe oraz Gminny Zespół Ekonomiczno - Administracyjny Szkół, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz instytucje kultury. Przedmiotem kontroli były zagadnienia z zakresu: zatrudnienia i projektów organizacyjnych na rok szkolny 2015/2016 w jednostkach oświatowych i jednostce prowadzącej ich obsługę księgową, wydatkowania środków przez ww. jednostki organizacyjne (określone grupy wydatków) oraz analiza sprawozdań z działalności instytucji kultury, GOPS-u i jednostek oświatowych. W kontrolach tych uczestniczyli Wójt Gminy oraz członkowie poszczególnych komisji.

W Urzędzie Gminy Nieborów nie wprowadzono odrębnych unormowań w zakresie obiegu dokumentów wpływających do jednostki. Obowiązującym w tym zakresie uregulowaniem jest instrukcja kancelaryjna ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku (Dz. U. nr 14 poz.67).

Zgodnie z powyższymi uregulowaniami, wpływającą do jednostki korespondencję ewidencjonuje się w dzienniku podawczym pod datą wpływu, gdzie oznaczana jest numerem rejestrowym i datą wpływu.

Kontrolujące dokonały szczegółowej analizy przyjętych zasad obiegu dokumentów księgowych i ich przepływu w jednostce oraz prawidłowości rejestracji wpływających do jednostki dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych w oparciu o zaewidencjonowane na koncie 201 dokumenty z miesięcy: czerwcu, wrześniu i grudniu 2015 roku (co dziesiąta faktura), pięciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ogółem skontrolowano 81 dokumentów księgowych, *które zestawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 19 protokołu kontroli.*

Wnioski w zakresie przeprowadzonej analizy zawarto w punkcie protokołu pt. „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W dniach od 28 marca do 15 maja 2012 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Nieborów, przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na podstawie upoważnienia Prezesa RIO: WK 601-2/13/2012 z dnia 16 marca 2012 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2012- 2015

Kontrole dotyczące gospodarki finansowej Gminy Nieborów, przeprowadzone przez inne podmioty w latach 2012 - 2015 roku przedstawia tabela *stanowiąca załącznik nr 9 protokołu kontroli.*

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Rachunki bankowe

Rachunki bieżące, rachunki pomocnicze i rozliczenia pieniężne kontrolowanej jednostki prowadzi Bank Spółdzielczy Ziemi Łowickiej Oddział Nieborów, na podstawie umowy o prowadzenie rachunku bankowego z dnia 27 czerwca 2014 roku zawartej między reprezentującym Gminę Nieborów Andrzejem Werle z kontrasygnatą Skarbnika Renaty Sobczak a przedstawicielami Banku. Umowa zawarta na okres od 1 lipca 2014 roku do 30 czerwca 2017 roku, ustalała oprocentowanie środków na rachunku według zmiennej stopy procentowej, która na dzień zawarcia umowy wynosiła 0,8% w skali roku, z kwartalną kapitalizacją odsetek. W przypadku lokat wysokość oprocentowania uzależniono od zadeklarowanego i dotrzymanego przez posiadacza rachunku okresu lokaty. Strony postanowiły, że za usługi związane z prowadzeniem rachunków i korzystaniem z usługi home banking, Bank pobiera prowizję w formie ryczałtu w wysokości 800,00 zł (miesięcznie), a w zakresie nieuregulowanym umową mają zastosowanie postanowienia „Regulaminu otwierania i prowadzenia rachunków bankowych”.

Zawarcie umowy zostało poprzedzone ustaleniem szacunkowej wartości zamówienia, zgodnie z którą zastosowano art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 907 ze zm.), pozyskując ofertę z Banku Spółdzielczego Ziemi Łowickiej Oddział Nieborów.

Do 30 czerwca 2014 roku obsługę bankową jednostki prowadził również Bank Spółdzielczy Ziemi Łowickiej Oddział Nieborów, na takich samych warunkach jak opisano wyżej.

Rachunki bankowe

Analiza zapisów ujętych w księgach rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy w Nieborowie w 2014 roku i w 2015 roku wykazała, że kontrolowana jednostka ponosiła koszty bieżącej obsługi bankowej w wysokości ustalonej umową.

Wielkość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych, na dzień 31 grudnia 2015 roku obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2015 (w zł)
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunek podstawowy budżetu	133	1.895.813,22
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Rachunek Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	135	6.068,82
2	Rachunek sum depozytowych	139	116.850,47

Podczas postępowania kontrolnego zweryfikowano salda końcowe na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazane na kontach księgowych, z saldami końcowymi na rachunkach bankowych według zapisów wyciągów bankowych. Stwierdzono, że salda końcowe wykazane na poszczególnych kartach kontowych były zgodne z saldami końcowymi według wyciągów bankowych.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2015 rok

Z zapisów ewidencji księgowej oraz sprawozdań budżetowych wynikało, że kontrolowana jednostka w latach 2014 - 2015 nie zaciągała zobowiązań w postaci kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na:

- sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych),
- spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art. 89 ust.1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych),
- pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych)
- wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych),

co potwierdziła w swoim oświadczeniu Skarbnik Gminy Renata Sobczak, *które stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2012 - 2015 rok

W latach 2012 – 2015 kontrolowana jednostka nie udzielała gwarancji i poręczeń. Powyższe ustalono na podstawie analizy ewidencji księgowej oraz oświadczenia Skarbnika Gminy *stanowiącego załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Wyemitowane papiery wartościowe

W kontrolowanym okresie nie emitowano papierów wartościowych. Oświadczenie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy Renata Sobczak.

Oświadczenie Skarbnika Gminy, stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Z zapisów ksiąg rachunkowych Urzędu Gminy Nieborów z lat 2014 - 2015 wynika, że kontrolowana jednostka nie posiadała udziałów w spółkach prawa handlowego, co potwierdziła w swoim oświadczeniu Skarbnik Gminy Renata Sobczak, *które stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2014 - 2015 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń – Rb-Z, sprawozdań budżetowych Rb-28S za 2014 rok, za I półrocze 2015 rok oraz za 2015 rok oraz bilansu jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok oraz za 2015 rok, przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2014 roku (w zł)	30 czerwca 2015 roku (w zł)	31 grudnia 2015 roku (w zł)
1	Kredyty w tym: pożyczki na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych	3 041 179,00 0,00	2 539 179,00 0,00	2 041 179,00 0,00
2	Pożyczki	0,00	0,00	0,00
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	0,00	0,00	0,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	3 041 179,00	2 539 179,00	2 041 179,00

Gmina Nieborów posiadała zadłużenie z tytułu jednego kredytu długoterminowego zaciągniętego w ING Bank Śląski Oddział w Łodzi, na podstawie umowy nr 867/2013/00000716/00 z dnia 12 sierpnia 2013 roku, na kwotę 3.800.000,00 zł z okresem spłaty od stycznia 2014 roku do stycznia 2018 roku. Kwoty pozostające do spłaty z ww. kredytu przedstawia powyższa tabela.

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Kontrolujące zweryfikowały terminowość dokonywania spłat rat kapitałowych i odsetkowych od ww. kredytu udzielonego przez ING Bank Śląski Oddział w Łodzi. Ustalenia zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 11 protokołu kontroli*.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że w kontrolowanym okresie spłaty rat kapitałowych od ww. kredytu oraz rat odsetkowych, dokonywano w umownych wysokościach i terminach. Przekazanie spłaty rat kapitałowych ewidencjonowano na kontach organu: Wn 134-3/1109, Ma 133-1. Odsetki od kredytów naliczono w oparciu o dane pozyskiwane z banku i ewidencjonowano na kontach jednostki budżetowej: Wn 751-1, Ma 240-130-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110 (koszty), natomiast ich zapłatę na kontach: Wn 240-130-1, Ma 130-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110 (wydatki) oraz na kontach organu: Wn 902-1, Ma 223 na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-28S.

Udzielone pożyczki

W kontrolowanym okresie Gmina Nieborów nie udzielała pożyczek z budżetu, co potwierdziła w swoim oświadczeniu Skarbnik Gminy.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Renaty Sobczak w sprawie nie udzielania pożyczek z budżetu, stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Zasady prowadzenia rachunkowości określił Wójt Gminy Nieborów w zarządzeniu nr 17/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku, które zostały zmienione zarządzeniami: nr 3/2015 z

dnia 28 stycznia 2015 roku oraz nr 12/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku. Wymieniona wyżej dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy, którym był rok budżetowy trwający od 1 stycznia do 31 grudnia, podzielony na okresy sprawozdawcze - najkrótszym okresem sprawozdawczym określono miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu Gminy,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Gminy,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat,
- opisywała system przetwarzania danych - w tym wykaz programów komputerowych finansowo-księgowych z opisem ich przeznaczenia, autora, daty rozpoczęcia użytkowania. Opisy stosowania programów, wykazy zbiorów oraz danych tworzących księgi rachunkowe w systemie komputerowym dla poszczególnych programów zawarto w odrębnych opracowaniach Firmy Info – System,
- opisywała zasady ochrony danych, w tym: dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów, stanowiących podstawę dokonywanych w nich zapisów.

Zarządzeniem nr 27/2014 z dnia 29 grudnia 2014 roku Wójt Gminy Nieborów ustalił zasady rachunkowości stosowane w Urzędzie Gminy Nieborów przy wydatkowaniu środków pochodzących z Unii Europejskiej, w zakresie realizacji projektu „Wykonanie ujęcia wód podziemnych z utworów trzeciorzędowych – otworu studziennego nr 2 w miejscowości Mysłaków, dla grupowego wodociągu wiejskiego”.

Ponadto elementy przyjętych zasad rachunkowości, opisano w instrukcjach regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Nieborów, stanowiących załączniki do zarządzenia nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku, a mianowicie:

- instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy Nieborów (załącznik nr 1),
- instrukcji gospodarki kasowej i technicznego zabezpieczenia wartości pieniężnych (załącznik nr 2),
- instrukcji ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy w Nieborowie (załącznik nr 3),
- instrukcji w sprawie zasad gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie (załącznik nr 4),
- instrukcji w sprawie zasad dokumentowania przyjęcia do ewidencji księgowej środków trwałych oraz obiegu dokumentów z tym związanych (załącznik nr 5),
- instrukcji w sprawie ewidencji, poboru i rozliczania inkasa podatków i opłat w Gminie Nieborów (załącznik nr 6),
- instrukcji w sprawie zasad rozliczania i zwrotu kosztów używania samochodów prywatnych do celów służbowych (załącznik nr 7),
- instrukcji w sprawie zasad rozliczania polecenia wyjazdu służbowego (załącznik nr 8),
- instrukcji w sprawie postępowania w przypadku zwrotu wadiów, kaucji zabezpieczających i innych sum depozytowych (załącznik nr 9).

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych, jednostka wykorzystuje komputerowe programy opracowane przez Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j. z siedzibą w Legionowie, a mianowicie: „Księgowość Budżetowa”, „Przelewy”, „Kadry i Płace”, „Środki Trwałe WIN”, „Podatki – osoby fizyczne”, „Podatki – osoby prawne” „KSGZOB - system księgowość podatków i opłat”, „JGU WIN – system wymiaru podatków lokalnych od osób prawnych”, „Kasa”, „Woda”, „Rejestr VAT” „Podatki – Izba Rolnicza”. Ponadto w jednostce użytkowane są programy: „GOMiG – Odpady” Firmy

Arisco, „Płatnik” opracowany przez Firmę PROCOM, „Besti@” oraz „Besti@ SJO” do sporządzania sprawozdań budżetowych oraz program „Home Banking” służący do wymiany informacji między Urzędem Gminy a bankiem.

Metody zabezpieczenia danych w systemach informatycznych opisano w polityce bezpieczeństwa systemów informatycznych, służących do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Gminy Nieborów oraz instrukcji zarządzania systemem informatycznym Urzędu Gminy Nieborów, wprowadzonych zarządzeniem nr 26/2015 Wójta Gminy Nieborów z dnia 31 sierpnia 2015 roku. W przedmiotowej instrukcji określono: sposoby i czas przechowywania nośników informacji, w tym kopii informatycznych i wydruków, zasady przydziału haseł dla użytkowników systemów komputerowych, metody i częstotliwość tworzenia kopii, sposób dokonywania przeglądów i konserwacji systemu i zbiorów danych osobowych.

Przyjęte unormowania w zakresie rachunkowości, zawierały opisy ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu, określały zasady prowadzenia kont pomocniczych oraz powiązań z kontami księgi głównej. Załącznikami do przedmiotowej regulacji były wykazy kont analitycznych do kont syntetycznych.

Analiza wymienionych dokumentów wykazała, że odpowiadały one wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 330 ze zm.). Ustalenia zakładowego planu kont i przyjęte zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, zapewniały ujęcie operacji w sposób rzetelny, bezbłędny, tak, aby właściwie był przedstawiony stan majątkowy i stan finansowy jednostki, zapewniały kontrolę wewnętrzną dokonywanych operacji i stanu składników majątku, będącego w posiadaniu i dyspozycji jednostki oraz umożliwiały sporządzenie wymaganych sprawozdań finansowych, deklaracji podatkowych i innych informacji wymaganych obowiązującymi przepisami.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Księgi rachunkowe prowadzono techniką komputerową. Ewidencja operacji księgowych w 2015 roku prowadzona była w podziale na rejestry częściowe, które ujmowały określone grupy rodzajowe zdarzeń, a mianowicie:

- Rejestr „Gmina Nieborów” - ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- Rejestr „Urząd Gminy” – ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki budżetowej – urzędu,
- Rejestr „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej” – ewidencja operacji w zakresie budżetu jednostki budżetowej – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wykaz prowadzonych rejestrów księgowych, określono zapisami § 7 obowiązującej polityki rachunkowości.

Kontrolowana jednostka prowadzi księgi rachunkowe w systemie elektronicznym z wykorzystaniem programu „Księgowość budżetowa”, który umożliwiał wygenerowanie następujących danych:

- dziennik obrotów obejmujący zapisy operacji księgowych dotyczących zdarzeń z danego rejestru (dla każdego rejestru odrębny dziennik obrotów),
- zestawienie sum obrotów kont bilansowy i pozabilansowych dzienników częściowych prowadzonych dla poszczególnych rejestrów,
- „Księgę główną” prowadzoną odrębnie dla budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jednostki budżetowej, która uwzględniała operacje księgowe zaewidencjonowane na poszczególnych dziennikach obrotów,

- zestawienie obrotów i sald „Księgi Głównej” dla wszystkich rejestrów (z możliwością filtrowania danych).

Metodą rejestrową (ręcznie), prowadzone są księgi pomocnicze z tytułu: podatku transportowego osoby fizyczne i osoby prawne, czynszów, opłat za wieczyste użytkowanie, udzielonych pożyczek mieszkaniowych z ZFSS.

Księgi rachunkowe oznaczone nazwą jednostki oraz rokiem obrotowym, prowadzono w sposób zapewniający trwałość zapisów.

Po zakończeniu dnia, tworzono na serwerze kopie zabezpieczające dokonanych zapisów księgowych w systemie elektronicznym. Po zamknięciu roku obrotowego księgi rachunkowe przechowywano na elektronicznym nośniku danych, w formie zbiorów utrwalonych, dla których ustalono pięcioletni okres ich przechowywania.

W kontrolowanym okresie, Urząd Gminy w Nieborowie prowadził ewidencję księgową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieborowie z zachowaniem wymogu prowadzenia odrębnych ksiąg rachunkowych oraz wydzielonych rachunków bankowych.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku obrotów z rejestrów oznaczonych „Gmina Nieborów Rok obrotowy 2015” oraz „Urząd Gminy Rok obrotowy 2015”, skontrolowano operacje księgowe z okresu od dnia 14 października 2015 roku do dnia 16 października 2015 roku.

Akta kontroli str. 1-13: Wydruk operacji księgowych za okres od dnia 14 października 2015 roku do dnia 16 października 2015 roku z rejestru „Gmina Nieborów Rok obrotowy 2015” oraz „Urząd Gminy Rok obrotowy 2015”.

Analiza wymienionych operacji księgowych wykazała, że:

- każdy zapis wskazuje kwotę i datę jego dokonania, oznaczenie kont, na których ewidencjonowano przedmiotowe operacje (dekretacja, klasyfikacja budżetowa) oraz krótką i zrozumiałą treść operacji,
- na dowodach księgowych zamieszczano numerację, która umożliwia ich weryfikację z zapisami w księgach rachunkowych,
- dowody księgowe były wolne od błędów rachunkowych, sprawdzone merytorycznie przez pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zakresy działań, natomiast pod względem formalno - rachunkowym przez pracowników Referatu Finansowego, upoważnionych do wykonywania tych czynności,
- kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatków z planem finansowym oraz ich celowość potwierdziła na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy,
- zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonywał Wójt Gminy.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald rachunków bankowych z rejestrów: „Gmina Nieborów” i „Urząd Gminy”, kontroli poddano ostatni wyciąg z 2015 roku oraz pierwszy z 2016 roku, ostatni wyciąg z miesiąca czerwca 2015 roku i pierwszy wyciąg z miesiąca lipca 2015 roku. Kwoty sald końcowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kont: 133 – rachunek budżetu, 130 - rachunek bieżący jednostki, 135 – rachunek ZFSS, 139 – rachunek depozytowy według stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Zestawienie sald końcowych wg stanu na dzień: 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz sald początkowych na dzień 1 lipca 2015 roku oraz na dzień 2 stycznia 2016 rok, stanowi załącznik nr 12 protokołu kontroli.

Analiza zapisów operacji księgowych ww. dokumentacji wykazała, że zachowano ciągłość sald końcowych i początkowych w badanym okresie. Księga główna oraz

dziennik obrotów uwzględniały zapisy operacji księgowych, które ujmowano w poszczególnych rejestrach księgowych.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości, kontrolowana jednostka zobowiązana była do zamknięcia ksiąg rachunkowych nie później niż w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Kontrolujące stwierdziły, że program „Księgowość budżetowa” wykorzystywany do ewidencji operacji księgowych w zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki budżetowej – Urzędu Gminy, w miesiącu kwietniu 2016 roku nie dopuszczał możliwości dokonywania zapisów pod datą 2013 roku i 2014 roku. Z powyższego wynika, że księgi rachunkowe za ww. okresy zostały zamknięte.

Zasady oraz prawidłowość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach, przeanalizowano dodatkowo na podstawie przykładowych księgowiń wymienionych niżej:

- wpływ w grudniu subwencji oświatowej na rok następny

Wpływ subwencji oświatowej z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanych wydatków w 2016 roku w kwocie 596.128,00 zł, zewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 215/2015 poz. księgowa WO 297/12 z dnia 23 grudnia 2015 roku. Operację ujęto na kontach księgi głównej organu: Wn 133-1, Ma 909-1-75801-2920 z klasyfikacją budżetową dział 758 rozdział 75801 § 2920 (dochody otrzymane). W dniu 2 stycznia 2016 roku na podstawie polecenia księgowania (poz. księgowa PK 1/1) w całości przeksięgowano subwencję na dochody budżetu w roku następnym, ewidencjonując ją na kontach organu: Wn 909-1-75801-2920, Ma 901-2-1 z klasyfikacją budżetową dział 758 rozdział 75801 § 2920 (dochody wykonane). Zgodnie z zapisami załącznika nr 5 do zarządzenia 3/2015 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie zmiany zarządzenia Wójta Gminy Nieborów nr 17/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Zakładowego Planu Kont (...) przychody jednostki budżetowej stanowiące dochody gminy zostaną przypisane pod data 31 grudnia 2016 roku na kontach: Wn 800-20-2, Ma 720-4;

- wpływ na rachunek bankowy środków stanowiących zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz zwrot tych środków

Zgodnie z umową nr 27/2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku, zawartą pomiędzy Gminą Nieborów a Przedsiębiorstwem Robót Inżynieryjno – Drogowych w Łowiczu Sp. z o.o. m. Jamno, 99-400 Łowicz, w dniu 10 lipca 2014 roku według wyciągu bankowego nr 26/2015 oraz w dniu 4 sierpnia 2015 roku – wyciąg bankowy nr 31/2015, pobrano zabezpieczenie należytego wykonania umowy dotyczącej zadania pn. „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Nieborów – Zygmunów” na kwotę 10.459,06 zł. Operację zaksięgowano na podstawie ww. wyciągów bankowych, ujmując je na kontach jednostki: Wn 139-1, Ma 240-139-7 (poz. księgowa: WB 1490, WB 1689).

Na podstawie pisma nr GKI.271.1.2015 z dnia 20 października 2015 roku oraz protokołu odbioru robót z dnia 22 września 2015 roku, dokonano zwrotu 70% zabezpieczenia należytego wykonania robót zgodnie z zapisami § 17 umowy nr 27/2015 z dnia 5 sierpnia 2015 roku. Należność w kwocie 7.321,34 zł plus odsetki w kwocie 15,26 zł przekazano na konto wykonawcy w dniu 22 października 2015 roku, co stwierdzono na podstawie zapisów wyciągu bankowego nr 37/2015. Operację ujęto na kontach jednostki: Wn 240-139-7, Ma 139-1 (poz. księgowa WB 2275).

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Z wykonania budżetu za 2015 rok Gmina Nieborów sporządziła sprawozdania budżetowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014, poz. 119), w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. nr 43, poz. 247), sprawozdania finansowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 289 ze zm.), a mianowicie:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb Z, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS, Rb-27ZZ, Rb-ZN, Rb-N i Rb-Z – JST jako organ założycielski lub nadzorujący dla jednostek posiadających osobowość prawną,
- roczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-UZ, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-50, Rb-ZN, Rb-WSa,
- sprawozdania finansowe, tj. bilans zbiorczy jednostek organizacyjnych Gminy Nieborów, sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu, bilans z wykonania budżetu Gminy Nieborów.

Roczne sprawozdania budżetowe za 2015 rok podpisane przez Wójta Gminy Andrzeja Werle oraz Skarbnika Gminy Renatę Sobczak, przekazano Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi drogą elektroniczną w dniu 22 lutego 2016 roku. Ponadto kontrolowana jednostka sporządzała sprawozdania budżetowe dotyczące realizacji zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego Rb-27ZZ, Rb-50 i Rb-ZN, które przekazano do Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w dniu 4 lutego 2016 roku oraz roczne sprawozdane o wydatkach strukturalnych Rb-WSa, które przekazano do Ministerstwa Finansów w Warszawie - Departamentu Polityki Regionalnej i Rolnictwa w dniu 22 kwietnia 2016 roku. Z powyższego wynika, że sprawozdania budżetowe i finansowe terminowo przekazywano do organu nadzoru terminowo.

Sprawozdanie Rb-27S (korekta 1) - z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 roku - sporządzone w dniu 26 lutego 2016 roku

Plan po zmianach wynosił 25.479.265,87 zł, co potwierdzały obroty konta pozabilansowego 991, natomiast dochody wykonane na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 26.261.485,79 zł, co stanowiło 103,07% planu i były zgodne obrotami strony Ma konta 901. Saldo końcowe należności pozostałych do zapłaty wynosiło ogółem 1.410.524,21 zł, w tym zaległości 1.192.457,45 zł wynikające z należności z tytułu: użytkowania wieczystego w wysokości 251,30 zł, karty podatkowej w wysokości 22.711,85 zł, podatku od nieruchomości w wysokości 491.649,43 zł, podatku rolnego w wysokości 22.277,09 zł, podatku od środków transportowych w wysokości 84.916,30 zł, podatku leśnego w wysokości 580,00 zł, podatku od spadków i darowizn w wysokości 142,00 zł, podatku od czynności cywilno - prawnych w wysokości 12,06 zł, umów cywilno - prawnych w wysokości 36.813,77 zł, opłata za sprzedaż wody w wysokości 51.333,67 zł, opłat odbiór odpadów komunalnych w wysokości 73.558,60 zł, funduszu alimentacyjnego w wysokości 394.896,56 zł, odsetki od umów cywilnoprawnych w wysokości 13.314,82 zł. Dochody otrzymane wynosiły 26.276.678,35 zł.

Sprawozdanie Rb-28S – z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2015 rok - sporządzone w dniu 22 lutego 2016 roku

Plan po zmianach na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 25.608.108,06 zł, a wydatki wykonane to kwota 24.338.579,46 zł stanowiąca 95,04% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z obrotów kont: 902 i 903 strona Wn. Zobowiązania wg powyższego sprawozdania, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 977.973,71 zł, dla których termin płatności przypadał na rok następny. W kolumnie 11 wykazano kwotę wydatków niewygasających (saldo konta 904 strona Ma) w wysokości 151.255,23 zł, co potwierdzały zapisy uchwały nr XVII/79/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2015. Na powyższą wartość składały się wydatki inwestycyjne z przeznaczeniem na zadania: wykonanie dokumentacji na budowę ciągu pieszo – rowerowego w Nieborowie w kwocie 59.286,00 zł, zaplanowane w dziale 600 rozdziale 60016 – Transport i łączność oraz budowę linii elektroenergetycznej oświetlenia ulicznego w Nieborowie w kwocie 91.969,23 zł, zaplanowane w dziale 900 rozdziale 90015 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Ostateczny termin dokonania ww. wydatków, ustalono na dzień 30 czerwca 2016 roku.

Sprawozdanie Rb-NDS (korekta 1) o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do 31 grudnia 2015 rok, sporządzone w dniu 26 lutego 2016 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu, wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania, wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane, wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2015 rok w pozycji A wynosiły 26.261.485,79 zł, natomiast wydatki wykazane w poz. B wynosiły 24.338.579,46 zł. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.), były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane), natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania wykazano nadwyżkę budżetową w wysokości 1.922.906,33 zł (saldo konta 961 strona Ma). W poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 1.128.842,19 zł, którą w całości stanowiły wolne środki z 2014 roku. W poz. D.2 wykazana kwota rozchodów wynosiła 1.000.000,00 zł, które w całości stanowiły kredyt (obrotów strony Wn kont 134-3/1109). W części F danych uzupełniających sprawozdania wykazano wartości zerowe.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego wg stanu na koniec IV kwartału 2015 roku - w wyniku porównania sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, z ewidencją księgową stwierdzono, że jednostka posiadała zadłużenie w kwocie 2.041.179,12 zł, które w całości stanowił kredyt długoterminowy (saldo konta 134 -3/1109). Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzieliła poręczeń. Z danych uzupełniających przedmiotowego sprawozdania (części C) wynika, że kontrolowana jednostka nie zaciągała zobowiązań z tytułu pożyczek przeznaczonych na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych. Z informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy Renatę Sobczak oraz danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynika, że jednostka nie posiadała krótkoterminowych zobowiązań wynikających z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych.

Sprawozdanie Rb-ST - stan środków na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego, wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb-ST (pkt I. sprawozdania) na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 2.495.813,22 zł (w tym: 596.128,00 zł - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2015 roku na wydatki roku następnego

oraz środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wysokości 2.460,70 zł) i był zgodny z saldem końcowym rachunku bankowego prowadzonego dla Gminy Nieborów (wyciąg bankowy: nr 219/2015 – stan środków 1.895.813,22 zł) oraz potwierdzeniem salda z dnia 2 stycznia 2016 roku (środki na lokatach terminowych 600.000,00 zł). W informacji o środkach na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego wykazano środki wydatków niewygasających w wysokości 151.258,55 zł (należność główna w kwocie 151.255,23 zł - saldo konta 904 strona Ma oraz odsetki w kwocie 3,32 zł obroty konta 240-135), co potwierdzały zapisy wyciągu bankowego nr 2/2015 i nr 2/2015.

Analiza sprawozdań budżetowych Rb-27S, Rb-28S (sprawozdania miesięczne) i Rb-Z, Rb-N (sprawozdania kwartalne) wykazała, że jednostki organizacyjne sporządzały sprawozdania jednostkowe.

Operacje księgowe, ujmowane na koncie 901 – dochody budżetowe oraz 902 – wydatki budżetowe w 2015 roku, wynikały z przedkładanych przez organizacyjne jednostki Gminy Nieborów sprawozdań budżetowych Rb-27S i Rb-28S z uwzględnieniem podziałki klasyfikacji budżetowej i były ewidencjonowane w okresach miesięcznych. Analiza zapisów odnotowanych na koncie 222 i koncie 223 wykazała, że ujmowano na nich operacje księgowe przewidziane zakładowym planem kont.

Sprawozdanie Rb-PDP na dzień 31 grudnia 2014 roku i na 31 grudnia 2015 rok z wykonania dochodów podatkowych - wpływy z poszczególnych podatków, a zatem i skutki obniżenia górnych stawek podatków wykazane zostały odrębnie, co było zgodne z zapisem § 3 ust. 1 pkt 6, 9, 10 i 11 obowiązującej w roku 2014 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014, poz. 119). Kwoty dochodów z poszczególnych podatków w kolumnie „Wykonane” były zgodne z sumą odpowiadających tym podatkowi paragrafów ze sprawozdania budżetowego Rb-27S. Kwoty dotyczące skutków obniżenia górnych stawek podatkowych, skutków udzielonych ulg i zwolnień oraz skutków decyzji organu podatkowego, wydanych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. 2012, poz. 749 obowiązująca w 2014 roku i tekst jednolity z 2015 roku Dz. U. 2015, poz. 613 ze zm.), wykazane w kolumnach 3, 4, 5 i 6 sprawozdania PDP, były zgodne z kwotami skutków wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w roku 2015

Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2015 roku (osoby prawne i osoby fizyczne) stanowi załącznik nr 13 protokołu kontroli.

Łącznie skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wykazane w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S sporządzonych wg stanu na 31 grudnia 2015 roku wynosiły 840.973,47 zł.

Przedmiot opodatkowania	Osoby prawne		Osoby fizyczne		Różnica w wyliczeniach
	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	
Budynki mieszkalne	526,11	526,11	37.885,40	37.885,40	-
Budynki związane z działalnością gospodarczą	105.167,47	105.167,47	81.951,75	81.951,75	-
Pozostałe budynki	11.152,24	11.152,24	163.857,87	163.857,87	-
Grunty związane z działalnością gospodarczą	13.370,46	13.370,46	6.574,59	6.574,59	-

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE NIEBORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Grunty pozostałe	125.586,01	125.586,01	246.279,62	246.279,62	
Wody stojące	-	-	Ujęto w gruntach pozost.	Ujęto w gruntach pozost.	
Skutki zwolnionych uchwałą gruntów osób prawnych	7.447,05	7.447,05	-	-	
Skutki zwolnionych uchwałą budynków	25.257,08	25.257,08	-	-	
Skutki deklaracji z 2010-2014	12.333,20	12.333,20	3.584,63	3.584,63	
Razem	300.839,62	300.839,62	540.133,86	540.133,86	

Kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w 2015 roku wyliczona przez inspektorów RIO oraz organ podatkowy wynosiła 840.973,47 zł i odpowiadała wartości wykazanej w sprawozdaniach. Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości (z uwzględnieniem zmian mających miejsce w przedmiotach opodatkowania), ustalano w okresach miesięcznych.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w roku 2014

Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2014 roku (osoby prawne i osoby fizyczne) stanowi załącznik nr 14 protokołu kontroli.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wykazane w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S, sporządzonych wg stanu na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 1.563.755,44 zł.

Przedmiot opodatkowania	Osoby prawne		Osoby fizyczne		Różnica w wyliczeniach
	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez kontrolowaną jednostkę	Skutek obniżenia stawki podatku wyliczony przez inspektorów RIO	
Budynki mieszkalne	507,75	507,75	34.012,99	34.012,99	-
Budynki związane z działalnością gospodarczą	89.586,71	89.586,71	83.504,22	83.504,22	-
Pozostałe budynki	10.010,67	10.010,67	153.830,65	153.830,65	-
Grunty związane z działalnością gospodarczą	11.035,54	11.035,54	5.675,44	5.675,44	-
Grunty pozostałe	137.421,83	137.421,83	228.466,78	228.466,78	-
Wody stojące	-	-	Ujęte w gr. pozostałych	Ujęte w gruntach pozostałych	-
Różnice wynikające z zaokrągleń	+2.075,51	-	(-447,08)	-	Razem zaokrąglenia 1.627,43
Razem skutki	250.638,00	248.562,49	505.043,00	505.490,08	.
Skutki obniżenia stawek dla gruntów zwolnionych uchwałą	7.055,10	7.055,10	-	-	-
Skutki obniżenia stawek dla budynków zwolnionych uchwałą	24.981,78	24.981,81	-	-	-
Kwoty skutków wynikające z zmian, powodujących ich zmniejszenie lub zwiększenie od 2010-2013	629.278,54	629.278,54	2.144,00	2.144,00	
Skutki obniżenia stawek dla nieruchomości gminnych	144.616,02	Kwot już ujęta w poszczególnych kategoriach opodatkowania	-	-	-

Razem	1.056.568,44	909.877,94	507.187,00	507.634,08	
Skutki wyliczone przez jednostkę i wykazane w sprawozdaniu		Skutki wyliczone przez kontrolujące		Różnica	Różnica z zaokrągleniem
1.563.755,44		1.417.512,02		144.616,02	1.627,43

Analiza dokumentacji dotyczącej obniżenia górnych stawek podatkowych (miesięczne zestawienia z analizy stawek dla poszczególnych przedmiotów opodatkowania, zestawienie przedmiotów zwolnionych z opodatkowania uchwałą Rady Gminy, zestawienie zmian w przedmiotach opodatkowania dotyczących okresów wcześniejszych), wykazała, że **kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych w 2014 roku wyliczona przez inspektorów RIO wynosiła łącznie 1.417.512,02 zł.** Wg wyliczeń jednostki kontrolowanej kwota skutków wynosiła **1.563.755,44 zł i taką wartość wykazano w sprawozdaniach Rb-PDP oraz Rb-27S sporządzonych na dzień 31 grudnia 2014 roku, tj. zawyżono wyliczone skutki o kwotę 146.243,42 zł.**

Wyjaśnienie Wójta Gminy w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 15 protokołu kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniem Skarbnika, stwierdzona różnica była wynikiem pomyłki merytorycznego pracownika, który podwójnie ujął kwotę skutków obniżenia górnych stawek podatkowych wyliczonych dla nieruchomości stanowiących własność gminy w wysokości 144.616,02 zł oraz wartość 1.628,42 zł to różnica która związana była z przyjętym w roku 2014 kwartalnym okresem ustalania kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych. W trakcie trwania niniejszej kontroli, tj. w dniu 27 kwietnia 2016 roku jednostka sporządziła korektę sprawozdania Rb-PDP oraz sprawozdania Rb-27 S za 2014 rok w zakresie danych podatkowych i przekazała je Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi.

Akta kontroli str. 14 - 37: Kserokopia sprawozdania Rb-PDP i Rb-27S na 31 grudnia 2014 roku przed korektą.

Rada Gminy Nieborów uchwałą nr IV/11/2010 z dnia 17 grudnia 2010 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XVIII/93/2011 z dnia 23 listopada 2011 roku, zwolniła z podatku od nieruchomości budynki lub ich części, budowle oraz grunty zajęte na potrzeby prowadzonej statutowej działalności w zakresie ochrony przeciwpożarowej, służące uzdatnianiu i przesyłaniu wody, organizowaniu i upowszechnianiu oświaty i kultury. Skutków tych zwolnień nie wykazano w sprawozdaniach Rb-PDP i Rb-27-S sporządzonych na 31 grudnia 2014 roku.

Wyjaśnienie Wójta Gminy w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 16 protokołu kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniem, kwota zwolnień wynosiła 39.190,98 zł i dotyczyła podatku od budowli związanych z przesyłaniem i rozprowadzaniem wody. W wyniku korekt sprawozdań za lata 2010-2013 deklarowana kwota ulg i zwolnień wynosiła 42.200,95 zł. Wg interpretacji Urzędu Kontroli Skarbowej, którą uzyskała jednostka, Gmina nie prowadzi działalności gospodarczej i nie powinna deklarować podatku od takich budowli. Wobec takiej interpretacji w kolumnie 4 sprawozdania – skutki udzielonych ulg i zwolnień (bez ulg ustawowych) należało by wykazać kwotę ujemną, czego wykazać nie można, stąd brak wartości w tym zakresie w sprawozdaniu.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku wynosiły 235.447,22 zł. Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość wyliczenia kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku (osoby fizyczne) dla następujących kategorii pojazdów: dla samochodów

ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton - kwota skutków 20.293,58 zł, dla ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów powyżej 31 ton (dwie osie, zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 16.030,42 zł, dla przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 38 ton (trzy osie, zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 11.260,81 zł, natomiast kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku osoby prawne wynosiła 3.254,28 zł. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 17 protokołu kontroli*.

Nieprawidłowości w wyliczeniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych nie stwierdzono. Rada Gminy Nieborów w 2014 roku nie stosowała ulg i zwolnień w przedmiotowym podatku. Organ podatkowy wydał pięć decyzji w sprawie umorzenia zapłaty zaległości podatkowej, których skutek na 31 grudnia 2014 rok wynosił 5.343,00 zł i był zgodny z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2015 roku

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2015 roku wynosiły 252.281,06 zł. Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość wyliczenia kwoty skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku (osoby fizyczne) dla następujących kategorii pojazdów: dla samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton - kwota skutków 19.973,95 zł, dla ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów powyżej 31 ton (dwie osie, zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 21.721,05 zł, dla przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 38 ton (trzy osie, zawieszenie pneumatyczne lub równoważne) - kwota skutków 16.776,68 zł, natomiast kwota skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w przedmiotowym podatku osoby prawne wynosiła 3.281,02 zł. Wyniki analizy przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 17 protokołu kontroli*.

Nieprawidłowości w wyliczeniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych nie stwierdzono. Rada Gminy Nieborów w 2015 roku nie stosowała ulg i zwolnień w przedmiotowym podatku. Organ podatkowy wydał jedną decyzję w sprawie umorzenia zapłaty zaległości podatkowej, której skutek na 31 grudnia 2015 rok wynosił 2.397,18 zł i był zgodny z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-PDP i Rb-27S.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Nieborów na dzień 31 grudnia 2015 roku

Bilans jednostki samorządu terytorialnego z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2015 roku Gminy Nieborów sporządzono w dniu 31 marca 2016 roku, który w tym samym dniu przekazano do organu nadzoru. Przedmiotowy dokument podpisali: Wójt Gminy Andrzej Werle oraz Skarbnik Gminy Renata Sobczak.

Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2015 był zgodny ze stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Nieborów na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	2.647.071,77	I. Zobowiązania	2.049.090,22
1. Środki pieniężne	2.647.071,77	I.1. Zobowiązania finansowe	2.041.179,12

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W GMINIE NIEBORÓW
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

I.1.1. Środki pieniężne budżetu	2.487.905,44 Część salda Wn konta 133 – szczegółowy opis w pkt 1	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	1.000.000,00 część salda konta 134-3/1109 strona Ma
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	159.166,33 część salda Wn konta 133 oraz saldo konta 135 – szczegółowy opis w pkt 2	I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	1.041.179,12 część salda konta 134-3/1109 strona Ma
II. Należności i rozliczenia	159.971,08	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	7.911,10 saldo Ma konta 224 wraz z analityką 222-1, 223-1, 224-3 szczegółowy opis w pkt 1
II.1. Należności finansowe	0,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	0,00
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	161.824,63 suma poniższych sald
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	1.922.906,33 saldo Ma konta 961
II.2. Należności od budżetów	159.971,08 saldo Wn konta 224- – szczegółowy opis w pkt 3	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	2.074.161,56
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia		II.1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
III. Inne aktywa	0,00	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	(-) 151.255,23
		II. 2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	151.255,23 saldo Ma konta 904 szczegółowy opis w pkt 2
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II.5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-1.912.336,93 Saldo strony Wn konta 960
		III. Inne pasywa	596.128,00 Saldo Ma konta 909 szczegółowy opis w pkt 3
Suma aktywów	2.807.042,85	Suma pasywów	2.807.042,85

Opis sald wchodzących w skład poszczególnych pozycji bilansu

AKTYWA

- 1) poz. I.1.1 - środki pieniężne - wartość bilansowa 2.487.905,44 zł, na którą składały się: środki pieniężne na rachunku budżetu w wysokości 2.487.902,12 zł (część salda konta 133 strona Wn) oraz odsetki od środków zdeponowanych na rachunku wydatków niewygasających w wysokości 3,32 zł (część salda konta 135 strona Wn),

- 2) poz. I.1.2. pozostałe środki pieniężne – wartość bilansowa 159.166,33 zł, na którą składały się: środki pieniężne wydatków niewygasających w wysokości 151.255,23 zł (część salda konta 135 strona Wn) oraz środki pieniężne ujęte na koncie 133 – rachunek podstawowy stanowiące zobowiązania jednostki samorządu terytorialnego wobec innych budżetów, które zostały wykazane w pasywach bilansu w poz. I.2 – zobowiązania wobec budżetów, tj. niewykorzystane środki dotacji w wysokości 2.460,70 zł, (saldo konta 224-3 strona Ma), zrealizowane dochody z tytułu podatku VAT przez Urząd Gminy, które przekazano na rachunek budżetu na koniec roku budżetowego w wysokości 5.450,40 zł (saldo konta 222 strona Ma oraz konta 223-1 strona Ma),
- 3) poz. II.2 - należności od budżetów - wartość bilansowa 159.971,08 zł, na która składały się: należności z tytułu podatku VAT w wysokości 1.621,00 zł (saldo konta 224-1 strona Wn), należności z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 155.588,00 zł (saldo konta 224-2 strona Wn), należności z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych w wysokości 2.762,08 zł (saldo konta 224-5 strona Wn),

PASYWA

- 1) poz. I.2 – zobowiązania wobec budżetów – wartość bilansowa 7.911,10 zł wynikająca z sald kont strona Ma: 224-3 - rozrachunki budżetu - zobowiązania z tytułu niewykorzystanych dotacji za 2015 rok w kwocie 2.460,70 zł, konto 222 – rozliczenie dochodów budżetowych z tytułu zrealizowanych dochodów (podatek VAT) przez Urząd Gminy w wysokości 2.143,40 zł, konto 223-1 – rozliczenie wydatków budżetowych z tytułu podatku VAT przez Urząd Gminy w wysokości 3.307,00 zł,
- 2) poz. II.3 – rezerwa na wydatki niewygasające – wartość bilansowa 151.255,23 zł (saldo konta 904 strona Ma), potwierdzały zapisy uchwały nr XVII/79/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2015 roku w sprawie ustalenia wykazu wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2015, co szczegółowo opisano we wcześniejszej części tematu w zakresie analizy sprawozdania budżetowego Rb-28S,
- 3) poz. III – inne pasywa wartość bilansowa 596.128,00 zł, którą w całości stanowiła subwencja oświatowa otrzymana w grudniu 2015 roku, z przeznaczeniem na wydatki roku następnego (saldo konta 909 strona Ma).

Dane wykazane w bilansie, odpowiadały danym wynikającym z ewidencji księgowej.

Kontrolowana jednostka w 2015 roku korzystała ze środków budżetu Unii Europejskiej z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego i na realizację dwóch zadań w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Środki na finansowanie ww. zadań, były gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.

Szczegółowe zestawienie realizowanych projektów z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w 2015 roku, stanowi załącznik nr 18 protokołu kontroli.

Kwota wolnych środków wynosiła 2.051.748,52 zł i była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Bilans Urzędu Gminy Nieborów na dzień 31 grudnia 2015 roku

Według „Bilansu jednostki budżetowej”, sporządzonego dla Urzędu Gminy Nieborów na dzień 31 grudnia 2015 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 58.948.311,54 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek 2015 roku był zgodny ze stanem odnotowanym na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Kontrolą objęto wszystkie pozycje bilansu za 2015 rok, a mianowicie:

Aktywa

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 5,637,50 zł, która wynikała z ewidencji konta 020 wartości niematerialne i prawne - kwota 96.598,22 zł minus umorzenie wynikające z konta 071 wraz z analityką 2 i 3 w kwocie 90.960,72 zł.

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 56.028.853,95 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 55.864.082,29 zł oraz środki trwałe w budowie na kwotę 164.771,66 zł.

Poz.II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 55.864.082,29 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 72.494.801,88 zł pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wysokości 16.630.719,59 zł (saldo konta 071-1 strony Ma) z czego:

- grunty stanowiły wartość - 29.869.575,58 zł, która była zgodna z wartością wykazaną w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzoną na dzień 31 grudnia 2015 roku,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości 39.939.683,99 zł (saldo konta 011-1-1 i konta 011-1-2) minus umorzenie w wysokości 14.263.354,59 zł (saldo konta 071-1-1 i konta 071-1-2) - wartość bilansowa 25.676.329,40 zł,
- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) - wartość wg ewidencji księgowej - 537.181,11 zł (saldo konta 011 wraz z analityką 3, 4, 5, 6) minus umorzenie w wysokości 405.855,86 zł (saldo konta 071-1 wraz z analityką 3, 4, 5, 6), wartość po umorzeniu 131.325,24 zł,
- środki transportu (grupa 7) - o wartości 2.068.471,36 zł (saldo konta 011-1-7) minus umorzenie 1.925.603,56 zł (saldo konta 071-1-7) - wartość bilansowa to 142.867,80 zł,
- inne środki trwałe (grupa 8) - wartość środków wynosiła 79.889,85 zł (saldo konta 011-1-8) minus umorzenie 35.905,58 zł (saldo konta 071-1-8) - wartość bilansowa po umorzeniu wynosiła 43.984,27 zł.

Wartości początkowe przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne ze stanem na dzień 31 grudnia 2015 roku, wynikającym z ewidencji analitycznej ksiąg środków trwałych.

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) - wykazane w bilansie na kwotę 164.771,66 zł, były zgodne z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz. A.III. Należności długoterminowe - w bilansie wykazano wartość 95.199,75 zł, która była zgodna z saldem konta 221-2-75616 strona Wn (zabezpieczenie hipoteczne należności z tytułu zaległości w podatkach lokalnych).

Poz. B. Aktywa obrotowe - w bilansie wykazano wartość 2.818.620,34 zł, na którą składały się: zapasy w wysokości 38.042,26 zł, należności krótkoterminowe w wysokości 1.347.158,31 zł, krótkoterminowe aktywa finansowe w wysokości 122.919,29 zł oraz rozliczenia międzyokresowe w wysokości 1.310.500,48 zł.

Poz. B.I.1 Materiały - w bilansie wykazano wartość 38.042,26 zł, którą w całości stanowiło saldo konta 310 - materiały (strona Wn).

Poz. B.II. Należności krótkoterminowe - wartość wykazana w bilansie 1.347.158,31 zł, na którą składały się należności od budżetów w wysokości 3.829,40 zł oraz pozostałe należności w wysokości 1.343.328,91 zł.

Poz. B.II.2 Należności od budżetów – wartość bilansowa to 3.829,40 zł, którą potwierdzało saldo konta 221-5-4002-970. Powyższą należność w całości stanowił podatek VAT za miesiąc grudzień 2015 rok, który został przekazany na rachunek budżetu z końcem roku budżetowego.

Poz. B.II.4 Pozostałe należności – wartość wykazana w bilansie to 1.343.328,91 zł i wynikała z salda kont:

- 221 w tym: należności z opłat za wodę w wysokości 51.333,67 zł, odsetki od czynności cywilno prawnych w wysokości 13.314,82 zł, wieczyste użytkowanie 251,30 zł, czynsze dzierżawy i najmu w wysokości 36.813,77 zł, należności podatkowe w wysokości 535.008,52 zł, należności podatkowe realizowane przez Urzędy Skarbowe w wysokości 23.208,91 zł, zaległości za odbiór odpadów komunalnych w wysokości 117.331,11 zł, odsetki za nieterminowe wpłaty opłat za odbiór odpadów komunalnych w wysokości 4.270,20 zł, odsetek od nieterminowych wpłat podatków w wysokości 133.039,00 zł, należności z tytułu funduszu alimentacyjnego w wysokości 394.896,56 zł, opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w wysokości 5.625,60 zł, należności z tytułu podatku VAT w wysokości 4.435,45 zł,
- 234 - rozrachunki z pracownikami strona Wn należności z tytułu udzielonych pracownikom pożyczek mieszkaniowych ze środków funduszu socjalnego w wysokości 23.800,00 zł,

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe - w bilansie wykazano wartość 122.919,29 zł, którą to w całości stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych (poz.B.III.2 bilansu), w tym: na rachunku środków depozytowych w wysokości 116.850,04 zł (konto 139) oraz rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w wysokości 6.068,82 zł (konto 135).

Poz. B.IV. Rozliczenia międzyokresowe - w bilansie wykazano wartość 1.310.500,48 zł, którą stanowiły rozliczenia z tytułu funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki na fundusz alimentacyjny (część salda konta 221 oraz saldo konta 240 strona Wn).

Pasywa

Poz. A.I. Fundusz jednostki na koniec okresu – wg bilansu 39.211.852,59 zł, wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu, zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 40.040.248,68 zł, zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 28.001.154,35 zł, (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły w wysokości 17.824.426,74 zł, zrealizowane wydatki budżetowe w wysokości 8.958.295,65 zł, środki na inwestycje w wysokości 993.756,20 zł, nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne w wysokości 224.675,76 zł (z tytułu nabycia nieruchomości gruntowych) oraz zmniejszenia funduszu 28.829.550,44 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody w wysokości 25.811.318,52 zł, dotacje i środki na inwestycje w wysokości 2.719.602,60 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 298.519,16 zł. Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 39.211.852,59 zł (saldo konta 800 strona Ma), wynik finansowy bieżącego roku zysk netto 18.017.132,59 zł (saldo konta 860 strona Ma). Fundusz na koniec roku 2015 wynosił 57.228.985,18 zł.

Poz.A.II.1 Zysk netto – wykazana kwota w bilansie 18.017.132,59 zł była zgodna z ewidencją księgową tj. saldem konta 860 oraz rachunkiem zysków i strat.

Poz.C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 378.957,06 zł, które w całości stanowiły zobowiązania krótkoterminowe.

Poz.C.II. Zobowiązania krótkoterminowe – wykazana kwota w bilansie 378.957,06 zł, na która składały się zobowiązania z tytułu:

- 1) *zobowiązania z tytułu dostaw i usług* w wysokości 74.145,43 zł (saldo konta 201 strona Ma),
- 2) *zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń* w wysokości 26.171,12 zł, wynikające z konta 229-1 - naliczone składki na ubezpieczenie społeczne oraz Funduszu Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok (zapłata w dniu 29 stycznia 2016 roku wyciąg bankowy nr 15/2016),
- 3) *zobowiązania z tytułu wynagrodzeń* w wysokości 139.820,41 zł, dotyczące naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok (saldo konta 231-1 strona Ma), które wypłacono w dniu 15 stycznia 2016 roku (wyciąg bankowy 7/2016),
- 4) *pozostałe zobowiązania* w wysokości 21.969,63 zł wynikające z nadpłat z tytułu opłat i podatków lokalnych (saldo konta 221-4 i konta 240-130-1 strona Ma)
- 5) *sumy obce* wykazano w wysokości 116.850,47 zł, które w całości stanowiły zabezpieczenia należytego wykonania umów i wadium w wysokości 115.307,01 zł (część salda konta 240) oraz kaucji mieszkaniowych w wysokości 1.543,46 zł (część salda konta 240).

Poz. D. Fundusze specjalne – wykazaną wartość w bilansie to 29.868,82 zł, którą w całości stanowił Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (poz.D.1 bilansu), co potwierdzało saldo konta 851 strona Ma.

Poz. E. Rozliczenia międzyokresowe – wartość bilansowa to 1.310.500,48 zł którą stanowiły rozliczenia z tytułu funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki na fundusz alimentacyjny (saldo konta 225 oraz saldo konta 229-4 strona Ma).

Wszystkie wykazane dane w bilansie odpowiadają danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki. Bilans jednostki sporządzony w dniu 31 marca 2016 roku podpisali Wójt Gminy Andrzej Werle i Skarbnik Renata Sobczak.

W dniu 25 kwietnia 2016 roku sporządzono zbiorczy bilans, na który składały się bilanse jednostkowe sporządzone przez: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz jednostki oświatowe. Przedmiotowy dokument podpisali: Wójt Gminy Andrzej Werle i Skarbnik Renata Sobczak, który w dniu 25 kwietnia 2016 roku przekazano drogą elektroniczną do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ

Zakładowy plan kont ustalony dla jednostki budżetowej Urzędu Gminy Nieborów wprowadzony w życie zarządzeniem nr 17/2012 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 lipca 2012 roku ze zmianami, uwzględnił konto 201 – rozrachunki z odbiorcami i dostawcami. Przedmiotowe konto służy do ewidencji wszelkich bezspornych należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych za wyjątkiem należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ujmowane na koncie „221”. Na stronie Wn księguje się w szczególności należności fakturowane (faktury, noty księgowe) z tytułu: sprzedaży materiałów, należności z tytułu kar i odszkodowań umownych związanych z dostawcami, należności od odbiorców z tytułu odsetek za zwłokę w

zapłacie, zapłata zobowiązań oraz zaliczek na poczet dostaw i usług, odpisanie zobowiązań (przedawnionych, umorzonych oraz drobnych). Na stronie Ma księguje się w szczególności: wpływy należności za fakturowaną sprzedaż produktów, zobowiązania z tytułu dostaw robót i usług, zobowiązania wobec dostawców z tytułu odsetek i kar umownych, odpisanie należności, należności skierowane na drogę postępowania spornego. Ewidencja szczegółowa zapewnia ustalenie sum należności i sum zobowiązań w odniesieniu do każdego kontrahenta, która prowadzona jest według podziałek klasyfikacji budżetowej. Saldo konta 201 wynika z sumy sald poszczególnych subkont, które umożliwiają ustalenie analitycznie należności lub zobowiązań, wg klasyfikacji budżetowej i kontrahentów. Na koniec każdego kwartału sporządzany jest wykaz zobowiązań wynikający z sald konta 201, z wyodrębnieniem zobowiązań wymagalnych, jeżeli takie występują.

Według sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku bilansu Urzędu Gminy Nieborów oraz zestawienia obrotów i sald, saldo konta 201 strony Ma wynosiło 74.145,43 zł, które w całości stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług z terminem płatności w następujących okresach sprawozdawczych.

Prawidłowość zapisów operacji finansowych na koncie 201 - regulowania zobowiązań, oraz czy podstawą ich ujęcia w ewidencji były dokumenty spełniające wymogi dowodu określone w ustawie o rachunkowości i instrukcji obiegu dokumentów księgowych oraz terminowości ich realizacji, kontrolujące dokonały w oparciu o zarejestrowane faktury w miesiącach: czerwcu, wrześniu i grudniu 2015 roku (co dziesiąta faktura), pięciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Ogółem skontrolowano 81 dokumentów księgowych.

Skontrolowane faktury z miesięcy: czerwca, września i grudnia 2015 roku (co dziesiąta faktura), pięciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, zestawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 19 protokołu kontroli.

W wyniku analizy wykazanych w załączniku faktur, rachunków i not księgowych stwierdzono, że:

- dokumenty będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego, określone przez art. 21 i art. 22 ustawy o rachunkowości oraz w § 22-29 obowiązującej instrukcji obiegu dokumentów,
- faktury wpływające do jednostki były rejestrowane w dzienniku korespondencji Urzędu Gminy Nieborów, przekazywane do merytorycznego pracownika celem potwierdzenia faktu dostarczenia materiału bądź wykonania usługi, a następnie przekazywane do Referatu Finansowego celem dalszej ich realizacji,
- zobowiązania wynikające z faktur były realizowane w terminie nie później, niż 14 dni od dnia wpływu faktury do jednostki, który to termin wynikał z umów zawartych na okoliczność zakupu materiałów bądź usługi,
- dokumenty stanowiące podstawę zapisów księgowych poddano kontroli pod względem prawidłowości merytorycznej i formalno-rachunkowej, czego potwierdzeniem były stosowne adnotacje zamieszczone na dowodach księgowych,
- kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatku z planem finansowym oraz ich celowość, potwierdziła na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy,
- wydatek na dokumentach zatwierdzał Wójt Gminy,
- na dokumentach odnotowywano pozycję i numer księgowy, umożliwiające ich sprawdzenie i powiązanie z zapisami w księgach rachunkowych oraz datę i sposób zapłaty zobowiązania wynikającego z faktury/rachunku,
- operacje w zakresie zakupu dostaw i usług ewidencjonowano na kontach: Wn konta zespołu „4” lub 080, Ma 201 wraz z analityką - koszty wynikające z faktury, Wn

201, Ma 130 wraz z analityką – zapłata zobowiązania na podstawie zapisów wyciągu bankowego.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto służy do ewidencji rozrachunków z budżetem państwa i budżetami gmin. Mimo braku wyraźnych wskazań w opisie tego konta zamieszczonym w rozporządzeniu, może ono służyć do ewidencji rozliczeń zrealizowanych wydatków objętych planem wydatków niewygasających. Na stronie Wn konta księguje się w szczególności zapłaty z tytułu zobowiązań wobec budżetu, natomiast na stronie Ma księguje się w szczególności zobowiązania wobec budżetu z tytułu podatków i opłat. Ewidencję szczegółową do tego konta, należy prowadzić odrębnie dla każdego Urzędu Skarbowego. Saldo konta 225 wynika z sumy sald poszczególnych subkont. Podział na konta analityczne – subkonta dostosowano tak, by ewidencja analityczna mogła być prowadzona według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz według tytułów rozliczeń z budżetem. Konto może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma - stan zobowiązań wobec budżetów.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo konta strony Ma wynosiło 1.211.849,57 zł, które w całości stanowiły należności z tytułu funduszu alimentacyjnego (saldo konta 225-5).

Terminowość zapłaty zobowiązań, zgodność zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych z przekazywanymi przelewami za 2015 rok, przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 20 protokołu kontroli.

W wyniku analizy dokumentacji płacowej i ewidencji księgowej prowadzonej dla Urzędu Gminy Nieborów z miesięcy: kwietnia i października 2015 roku stwierdzono, co następuje:

- przekazywane zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych wynikały z tytułu umów o pracę, umów zlecenia oraz podlegających opodatkowaniu świadczeń socjalnych,
- zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przekazywano na rachunek bankowy Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz. U. 2012, poz. 361 ze zm.), tj. do 20-go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane,
- przekazywane zaliczki były zgodne z kwotami wynikającymi z deklaracji rocznej PIT – 4R za 2015 rok,
- w kontrolowanym okresie jednostka pobierała prowizję od przekazywanej do Urzędu Skarbowego kwoty zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, ewidencjonując ją w urzędzeniach księgowych na kontach: Wn 221-5, Ma 720-3 przypis dochodów z ww. tytułu w kwocie 43,00 zł, Wn 130-100, Ma 221-5 wraz z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 75023 § 097, co ustalono na podstawie operacji księgowej poz. księg. PK 2039 z dnia 28 września 2015 roku oraz wyciąg bankowy nr 196 poz. księg. WB 2069 z dnia 30 września 2015 roku.

Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne

Konto służy do ewidencji i rozrachunków publiczno – prawnych, innych niż rozrachunki z budżetami. Na stronie Wn księguje się w szczególności: wypłaty świadczeń ZUS, przelewy składek naliczonych, odpisanie zobowiązań przedawnionych. Na stronie Ma księguje się w szczególności: należności składek ZUS i FP, odpisanie należności przedawnionych (umorzonych). Ewidencję szczegółową prowadzi się według poszczególnych instytucji i tytułów rozrachunków. Saldo konta 229 wynika z sumy sald poszczególnych subkont. Konto może być podzielone na konta analityczne – subkonta, tak, by możliwe było ustalenie analityki według tytułu rozrachunków oraz według

podmiotów, z którymi dokonywane są rozliczenia i podziałek klasyfikacji budżetowej. Konto może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma- stan zobowiązań.

Saldo konta 229 wykazane na dzień 31 grudnia 2015 roku po stronie Ma wynosiło 124.822,03 zł. Na wymienioną kwotę zobowiązań składały się naliczone składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego naliczonego za 2015 rok, które przekazano w dniu 29 stycznia 2016 roku.

Terminowość zapłaty zobowiązań, zgodność zadeklarowanych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie wynikających z list płac za miesiące: kwietnia i października 2015 roku skontrolowano w oparciu o zapisy ewidencji księgowej, wyciągi bankowe, listy płac oraz deklaracje ZUS DRA.

Zestawienie składek społecznych, zdrowotnych oraz składek na Fundusz Pracy zadeklarowanych i podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami w 2015 roku przedstawia tabela, która stanowi załącznik nr 21 protokołu kontroli.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji, składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych w art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity z 2009 roku Dz. U. nr 205, poz. 1585 ze zm.). Analiza list wypłat wynagrodzeń dla pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie oraz zapisów ksiąg rachunkowych za ww. miesiące wykazała, że w deklaracjach ujęto wszystkie zobowiązania z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy, a zapisy na kontach dotyczące naliczonych i zapłaconych składek ZUS, były zgodne z unormowaniami opisanymi w zakładowym planie kont. Stwierdzone różnice w składkach społecznych w miesiącach: lipcu i sierpniu 2015 roku wynikały z korekt list płac w zakresie naliczonego wynagrodzenia pracowników. Kontrolowana jednostka pobierała należną płatnikowi prowizję od wypłaconych zasiłków chorobowych finansowanych ze środków ZUS.

Operacje w zakresie ewidencji naliczonych i przekazanych składek społecznych, zdrowotnych, ujmowano w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 231, Ma 229-2 bądź Ma 229-3 (składki społeczne od pracownika i składki zdrowotne), Wn 405, Ma 229-1 (składki społeczne od pracodawcy oraz składki na Fundusz Pracy), Wn 229 (wraz z analityką), Ma 130-1 przekazanie naliczonych składek społecznych, zdrowotnych i na Fundusz Pracy na rachunek bankowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Składki na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Kontrolowana jednostka na podstawie art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 rok, Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.), w 2015 roku zobowiązana była dokonywać miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Kontrolą objęto naliczenie i terminowość odprowadzenia składek na PFRON z następujących okresów sprawozdawczych: kwiecień i październik 2015 roku. Płatności z tytułu naliczonych składek w przyjętej próbie, jednostka dokonywała terminowo i w wysokościach wykazanych w miesięcznych deklaracjach DEK-I-a.

Zestawienie składek na PFRON za 2015 rok oraz terminowości ich przekazywania stanowi załącznik nr 22 protokołu kontroli.

Zapisy w urządzeniach księgowych wskazują, że sporządzone deklaracje ewidencjonowano na kontach: Wn 405, Ma 229-5, natomiast przekazanie składek na rachunek bankowy PFRON ujmowano na kontach: Wn 229-5, Ma 130 -1 z klasyfikacją

budżetową dział 750 rozdział 75023 § 4140. Na dzień 31 grudnia 2015 roku nie odnotowano zobowiązań z tego tytułu, co potwierdzały zapisy konta 229-5.

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Kontrolę ewidencji operacji gospodarczych na kontach 231, 234 i 240 przeprowadzono w oparciu o pisemną informację Skarbnika Gminy Nieborów w konfrontacji z zapisami na ww. kontach, odnotowanymi w miesiącach: kwietniu i październiku 2015 roku. *Informacja Skarbnika Gminy stanowi załącznik nr 23 protokołu kontroli.*

Zgodnie z powyższą informacją na:

koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń ewidencjonuje się rozrachunki z tytułu wynagrodzeń z własnymi pracownikami i innymi osobami fizycznymi, np. z tytułu umowy o dzieło, zlecenia, agencyjno prowizyjnego i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami. Po stronie Wn ujmuje się: wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń oraz zasiłków chorobowych objętych listą płac, potrącenia z wynagrodzeń obciążające pracownika na mocy ustawowych upoważnień lub zgody pisemnej pracownika oraz wypłata świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń, natomiast po stronie Ma konta 231 ujmuje się: zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń, wyksięgowania roszczeń spornych dotyczących wynagrodzeń oraz odpisanie należności przedawnionych i umorzonych. Do kont prowadzone są imienne szczegółowe ewidencje – karty wynagrodzeń poszczególnych pracowników i innych osób otrzymujących wynagrodzenia. Konto może być podzielone na konta analityczne – subkonta, tak by możliwe było ustalenie analityki według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo konta po stronie Ma na dzień 31 grudnia 2015 roku wносиło 139.820,41 zł, które w całości stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok (wypłacone w dniu 15 stycznia 2016 roku wyciąg bankowy 7/2016).

Kontrolowane listy wypłaty wynagrodzeń podpisane były przez osobę sporządzającą, merytorycznie przez pracownika kadr, sprawdzone pod względem rachunkowym przez pracownika Referatu Finansowego oraz Skarbnika. Listy zatwierdzał Wójt Gminy bądź Sekretarz Gminy (na podstawie upoważnienia nr S.Or.0113/24/2008 z dnia 18 listopada 2008 roku). Wypłaty wynagrodzeń dokonywano za pośrednictwem banku lub kasy, ujmując powyższe operacje na kontach: Wn 231, Ma 130 lub 101 wraz z klasyfikacją budżetową. Taka weryfikacja dokumentów wynikała z obowiązującej w jednostce instrukcji obiegu dokumentów księgowych;

koncie 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami dokonuje się ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, tj. wypłaconych pracownikom ryczałtów za używanie samochodów prywatnych do celów służbowych, wypłaconych pracownikom zaliczek i innych sum do wyjaśnienia, należności z tytułu pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, należności i roszczeń od pracowników z tytułu niedoborów i szkód, zapłaconych zobowiązań wobec pracowników. Na stronie Ma ujmowane są w szczególności rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych, wpływy należności od pracowników, inne rozliczenia z pracownikami np. zwrot środków za zapłacone przez pracowników faktury tytułem zakupu materiałów bądź usług na potrzeby urzędu. Ewidencję analityczną prowadzi się według osób, z podziałem na tytuły powstania należności i zobowiązań ze stosowną klasyfikacją budżetową.

Saldo konta 234 strona Wn na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 23.800,00 zł. Powyższe należności w całości stanowiły pozostające do spłaty pożyczki mieszkaniowe, wypłacone pracownikom Urzędu Gminy z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Analiza zapisów dokonanych na koncie, w przyjętych do kontroli miesiącach wykazała, że były one zgodne z obowiązującymi w jednostce zasadami ewidencji;

koncie 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka) ujmuje się krajowe i zagraniczne należności i roszczenia oraz zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach 201 – 234. Na stronie Wn księguje się: wynagrodzenie obciążające sumy na zlecenie, zwrot niewykorzystanych sum na zlecenie lub sum depozytowych, ujawnione niedobory i szkody, kompensata nadwyżek z niedoborami, wyksięgowanie nadwyżek pozornych, roszczenia z tytułu niedoborów, roszczenia sporne, spłata innych zobowiązań. Na stronie Ma księguje się w szczególności: otrzymane sumy na zlecenie i sum depozytowych, ujawnione nadwyżki w kasie, ujawnione nadwyżki materiałów, środków trwałych, pozostałych środków trwałych, zbiorów bibliotecznych, rozliczenie niedoborów i szkód w wyniku: kompensaty z nadwyżkami, uznania za obciążające straty lub koszty, niesłuszne uznania oraz mylne obciążenia bankowe. Ewidencja szczegółowa do konta 240 powinna zapewnić: ustalenie sum należności i zobowiązań w stosunku do każdego kontrahenta, rozliczenie sum na zlecenie według poszczególnych zleceń, stanu niedoboru i szkód oraz roszczeń z tytułu rzeczowych i pieniężnych składników środków obrotowych, stanu niedoboru i szkód oraz roszczeń, dotyczących własnych środków trwałych, stanu nadwyżek środków obrotowych i środków trwałych z podziałem według poszczególnych spraw. Konto 240 podzielone jest na subkonta - według rodzaju należności, zobowiązań, sum depozytowych. Podział konta na konta analityczne – subkonta, powinien umożliwić analitykę według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz według jednostek z uwzględnieniem tytułów, osób.

Persaldo konta 240 po stronie Ma na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 19.519,56 zł, na które składały się: należności z tytułu zaliczki alimentacyjnej w wysokości 98.650,91 zł oraz zobowiązania z tytułu zabezpieczenia należytego wykonania robót, wadów i innych rozliczeń w kwocie 118.170,47 zł.

Specyfikację salda konta 240 z uwzględnieniem z tytułu należności i zobowiązań według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawiono w załączniku nr 24 protokołu kontroli.

koncie 240 - pozostałe rozrachunki (organ) prowadzona jest ewidencja innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu, z wyjątkiem rozrachunków i rozliczeń ujmowanych na kontach: 222, 223, 224, 225, 250 i 260. Ewidencja szczegółowa do konta 240 powinna umożliwić ustalenie stanu rozrachunków według poszczególnych tytułów, oraz według kontrahentów. Na przedmiotowym koncie księguje się wydatki dokonane przez Urząd Gminy (sfinansowane ze środków własnych), a podlegające refundacji przez instytucję wdrażającą, zgodnie z zawartymi umowami na realizację programów, przeksięgowanie sum do wyjaśnienia i może ono wykazywać dwa salda, tj. saldo strony Wn oznacza stan należności, a saldo stronnym Ma wykazuje stan zobowiązań z tytułu pozostałych rozrachunków.

Saldo konta 240 na dzień 31 grudnia 2015 roku było „zerowe”. Analiza zapisów na przedmiotowym koncie wykazała, że ewidencjonowano na nim operacje przewidziane zakładowym planem kont.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

W Urzędzie Gminy Nieborów zasady gospodarki kasowej zawarto w instrukcji w sprawie gospodarki kasowej i technicznego zabezpieczenia wartości pieniężnych stanowiącej

załącznik nr 2 do zarządzenia nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku ze zmianami wprowadzonymi w dniu 26 listopada 2008 roku. Powyższa opisywała sposób zabezpieczenia mienia znajdującego się w kasie, wymagane kwalifikacje kasjera, ochronę środków pieniężnych, określała dokumentację kasową, zasady sporządzania raportów kasowych oraz zasady kontroli i inwentaryzacji kasy. Załącznikiem do instrukcji był wzór protokołu z kontroli kasy, wzór protokołu zdawczo-odbiorczego kasy, wzór zbiorczego zestawienia wpłat oraz wykaz osób upoważnionych do dysponowania środkami pieniężnymi i zatwierdzania dowodów kasowych oraz wzory ich podpisów. W załączniku nr 3 do ww. zarządzenia, zawarto regulacje w zakresie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania, w której określono zasady ich ewidencji i kontroli.

Obsługę kasową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadziła kasa Urzędu Gminy w Nieborowie.

Kierownik jednostki pismem z dnia 4 stycznia 2016 roku określił wysokość pogotowia na kwotę 5.000,00 zł dla Urzędu Gminy. Kwotę pogotowia kasowego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wysokości 2.000,00 zł, określił Kierownik GOPS w dniu 4 stycznia 2016 roku.

Zabezpieczenie wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania opisano w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 15 kwietnia 2016 roku, stanowiącym załącznik nr 1 protokołu kontroli.

Kontrola kasy nie wykazała nieprawidłowości.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Zgodnie z zapisami instrukcji gospodarki kasowej, w kasie Urzędu Gminy Nieborów występowały następujące rodzaje raportów: Dochody – Urząd Gminy (A), Dochody zadań zleconych administracji rządowej (D), Wydatki – Urząd Gminy (B), Pogotowie Wydatków Budżetowych – Urząd Gminy (F), Dochody zadań zleconych GOPS (E), Wydatki – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (C). Raporty kasowe sporządzano w systemie komputerowym w programie KASA – autorstwa INFO SYSTEM, T. i R. Groszek, w szczególnych przypadkach dopuszczono sporządzanie raportów kasowych metodą ręczną. Raporty kasowe z „Dochodów”, „Wydatków” i „Pogotowia” sporządzano dekadami, raporty z dochodów zadań zleconych (Urząd Gminy, GOPS) według stanu na dzień 10 i 20 danego miesiąca, z tym że każdy rodzaj raportu musi być sporządzony na koniec miesiąca. Raport kasowy przekazuje się w dniu następnym po dokonaniu jego zamknięcia komórce finansowej za potwierdzeniem odbioru, gdzie jest sprawdzany i podpisany przez osobę upoważnioną.

Prawidłowość dokumentowania operacji kasowych w okresie objętym kontrolą, sprawdzono w oparciu o wybrane losowo raporty kasowe:

- nr 2015/0001 – raport Funduszu Świadczeń Socjalnych (D) z okresu od 22-30 czerwca 2015 roku,
- nr 2015/0013 – raport Pogotowie Urzędu Gminy (F) z okresu 21-29 maja 2015 roku,
- nr 2015/0009 – raport Pogotowie Urzędu Gminy (F) z okresu 1 - 10 kwietnia 2015 roku,
- nr 2015/0028 – raport Pogotowie Urzędu Gminy (F) z okresu 21-30 października 2015 roku,
- nr 2015/0007 – raport Wydatki Urzędu Gminy (B) z okresu od 21-30 października 2015 roku,
- nr 2015/0041 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 2 marca 2015 roku,
- nr 2015/0042 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 3 marca 2015 roku,
- nr 2015/0084 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 4 maja 2015 roku,
- nr 2015/0045 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 5 maja 2015 roku,

- nr 2015/0092 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 1 września 2015 roku,
- nr 2015/0093 – raport Dochody Urzędu Gminy (A) na dzień 2 września 2015 roku.

Na podstawie przeanalizowanych raportów ustalono co następuje:

- raporty kasowe sporządzano przy użyciu komputera - (dekadowo),
- każdy raport zawierał datę otwarcia i zamknięcia, kolejny numer (w obrębie roku budżetowego i rodzaju raportu) oraz nazwę raportu,
- wydatki dokumentowały dowody źródłowe: rachunki, faktury, listy wypłat, polecenia wyjazdu służbowego,
- na dowodach załączonych do raportów kasowych, nanoszono dekretację oraz klasyfikację budżetową środków, z których dokonywano wydatków,
- dowody księgowe załączone pod raporty, sprawdzały merytoryczne osoby przeprowadzające operację, formalnie i rachunkowo inspektor do spraw finansowo-księgowych, wg wzorów załączonych do instrukcji, dokumenty akceptowała Skarbnik i zatwierdzał do wypłaty Wójt,
- na wypłaty dokonywane z kasy każdorazowo pobierano gotówkę na podstawie czeku, bądź wypłaty dokonywano ze środków pogotowia kasowego,
- fakt pobrania gotówki do kasy potwierdzał dowód wpłaty KP (kasa przyjmie), na którym wskazywano numer rachunku bankowego, z którego pobrano gotówkę, numer czeku oraz numer raportu kasowego,
- pobrane wpłaty przekazywano na rachunek bankowy bez zbędnej zwłoki, tj. w tym samym dniu, bądź w dniu następnym – zgodnie z ustaleniami wynikającymi z instrukcji,
- sporządzone raporty kasowe, kasjer przekazywał do Referatu Finansowego, gdzie podlegały sprawdzeniu przez właściwego pracownika,
- operacje odnotowane na raportach kasowych ujmowano w urzędzeniach księgowych na kontach: Wn 101, Ma konta zespołu „2” lub konto 141 przyjęcie środków pieniężnych do kasy, Wn 141, Ma 101 odprowadzenie środków pieniężnych na rachunek bankowy bądź Wn konta zespołu „2”, Ma 101.

Udzielanie i rozliczanie zaliczek

Zasady udzielania i rozliczania zaliczek, określone zostały w rozdziale IV § 13 instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych oraz w § 6 pkt 4 instrukcji w sprawie gospodarki kasowej stanowiących załączniki nr 1 i nr 2 do zarządzenia nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku. W kontrolowanej jednostce dokonuje się wypłat zaliczek jednorazowych pracownikom zatrudnionym w urzędzie gminy na poczet podróży służbowej, zakupu materiałów, sprzętu i usług. Z pobranej zaliczki pracownik zobowiązany był do jej rozliczenia w ciągu 14 dni, od dnia jej pobrania.

Analiza dokumentacji księgowej oraz zapisów na koncie 234 wykazała, że w 2015 roku udzielano jednemu pracownikowi zaliczkę jednorazową na kwotę 1.200,00 zł, ustalenia w zakresie jej udzielnie i rozliczenia zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 25 protokołu kontroli*.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Gminy oraz zapisami na koncie 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami oraz na koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, kontrolowana jednostka w 2015 roku nie udzielała zaliczek stałych oraz zaliczek na wynagrodzenia. Przedmiotowe oświadczenie *stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli*.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	25 479 265,87	26 261 485,79
Dochody bieżące	24 910 873,55	25 668 392,43
Dochody majątkowe	568 392,32	593 093,36
PRZYCHODY	1 128 842,19	1 128 842,19
z tego:		
Kredyty i pożyczki	0,00	0,00
Nadwyżka z lat poprzednich	0,00	0,00
Inne (np. prywatyzacja, wolne środki)	1 128 842,19	1 128 842,19

Wydatki i rozchody budżetu.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	25 608 108,06	24 338 579,46
z tego:		
Wydatki majątkowe	1 769 100,53	1 615 126,61
Wydatki bieżące	23 839 007,53	22 723 452,85
ROZCHODY	1 000 000,00	1 000 000,00
w tym: spłata kredytów i pożyczek	1 000 000,00	1 000 000,00

Plan dochodów i przychodów Gminy Nieborów określono uchwałą nr V/14/2015 z dnia 30 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Nieborów na 2015 rok. Planowane dochody budżetowe wynosiły 23.973.590,00 zł, natomiast planowane wydatki wynosiły 24.248.218,63 zł. Przychody budżetu zaplanowano na kwotę 1.274.628,63 zł (wolne środki z 2014 roku), natomiast kwota planowanych rozchodów to 1.000.000,00 zł. Plan dochodów i wydatków budżetowych w trakcie 2015 roku ulegał zmianie w trakcie roku budżetowego, a ostateczne ich wartość przedstawiono w powyższych tabelach.

Wieloletnia prognoza finansowa

Zgodnie z art. 230 ustawy o finansach publicznych, Rada Gminy Nieborów corocznie podejmowała uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nieborów, a mianowicie:

- w 2015 roku uchwałą nr V/13/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 stycznia 2015 roku na lata 2015 – 2018, którą zmieniono uchwałami Rady Gminy: nr XVI/77/2015 z dnia 10 grudnia 2015 roku oraz zarządzeniem Wójta Gminy nr 40/Fn/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku,

- w 2016 roku uchwałą nr XVII/83/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2015 roku na lata 2016 – 2020.

Zapisy w ww. Wieloletnich Prognozach Finansowych zawierały wszystkie wymagane art. 226 ww. ustawy informacje.

W myśl cytowanego wyżej przepisu prawa, uchwalona Wieloletnia Prognoza Finansowa winna być realistyczna, a przyjęte w niej prognozowane wielkości finansowe powinny posiadać uzasadnienie wynikające z dokumentów źródłowych, będących w dyspozycji kontrolowanej jednostki. W związku z powyższym, kontrolujące dokonały analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015 – 2018 z uwzględnieniem pierwotnych zapisów i jej ostatniej zmiany, dokonanej zarządzeniem Wójta Gminy nr 40/Fn/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku oraz danych wynikających z Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2016 – 2020, ujętych w uchwale nr XVII/83/2015 z dnia 30 grudnia 2015 roku. Szczegółową analizą objęto przedstawione w WPF wielkości w zakresie: dochodów ogółem, dochodów bieżących, dochodów ze sprzedaży majątku, wydatków bieżących, wydatków na obsługę długu, rozchodów i przychodów planowanych na lata 2015 - 2020.

Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku oraz z WPF z 2016 roku przedstawiono w tabelach *stanowiących załącznik nr 27 protokołu kontroli*.

Planowane dochody ogółem

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	0,5	↑	3	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-5	↓	3	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-6	↓	9	↑

Jak wynika z powyższej analizy, w wersji pierwotnej Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015 – 2018 prognozowany poziom dochodów na 2016 rok w stosunku do 2015, zaplanowano na zbliżonym poziomie. W toku realizacji budżetu w 2015 roku kwota planowanych dochodów uległa zwiększeniu, natomiast planowane dochody dla roku 2016 pozostały na tym samym poziomie, wskutek czego relacja ta uległa zmianie, wykazując tendencję spadkową o 5 punktów procentowych. W WPF-ie na lata 2016 - 2020 (pierwsza wersja prognozy), relacja dochodów planowanych w 2016 roku w stosunku do planowanych dochodów w 2015 roku (według stanu na III kwartał oraz wykonania) zakładała 6% jej spadek, który był spowodowany zmniejszeniem subwencji ogólnej wskutek samoopodatkowania Gminy Nieborów za lata wcześniejsze oraz obowiązującymi od 1 stycznia 2016 roku ustawowymi zwolnieniami w podatku od nieruchomości (grunty gminne). Planowane dochody ogółem w 2017 roku w stosunku do szacownych wielkości tych dochodów w 2016 roku w analizowanym WPF-ie na lata 2015 - 2018 planowano z 3% wzrostem, natomiast w WPF na lata 2016 – 2020 założono wzrost tych dochodów w 2017 roku o 9 punktów procentowych w stosunku do roku poprzedniego, który miał nastąpić w skutek wzrostu subwencji ogólnej (subwencja w roku poprzednim uwzględniała skutki samoopodatkowania gminy z lat poprzednich).

Planowane dochody bieżące

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	2	↑	3	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-3	↑	3	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-6	↓	12	↑

W Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015 – 2018 w pierwotnych założeniach przyjęto 2% wzrost dochodów bieżących w roku 2016 w stosunku do 2015 roku. W toku realizacji budżetu relacja ta uległa zmniejszeniu o 5 punktów procentowych z uwagi na fakt wzrostu planowanych dochodów w 2015 roku i niezmienną wielkość dochodów w 2016 roku. W WPF-ie z roku 2016 (wersja pierwotna) zakładano, że dochody w roku 2016 będą niższe od planowanych dochodów w 2015 roku o 6%, co było spowodowane zmniejszeniem wpływów z tytułu subwencji ogólnej oraz zmianami wynikającymi z podatkowania gruntów gminnych. Dochody bieżące dla roku 2017 zaplanowano ze 3% wzrostem w stosunku do roku poprzedniego. WPF na lata 2016-2020 (wersja pierwotna) zakładała 12% wzrost dochodów bieżących w stosunku do roku poprzedniego, co znajdowało odzwierciedlenie w planowanych wartościach z tytułu subwencji ogólnej, która na rok 2016 wynosiła 9.754.993,00 zł, natomiast na rok 2017 została zaplanowana w wysokości 11.300.000,00 zł oraz w planowanym wzroście dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych i fizycznych.

Planowane dochody ze sprzedaży majątku

Kontrolowana jednostka w latach 2015 - 2017 zaplanowała uzyskać dochody ze sprzedaży majątku w następujących wysokościach:

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2015	2016	2017
	w złotych		
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	300.000,00	0,00	0,00
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	300.000,00	0,00	0,00
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	300.000,00	100.000,00	0,00

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że wartości ww. składników majątku przyjęte do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015 - 2018 wynikały z wyceny dokonanej aktualnymi operatami szacunkowymi działek położonych w Karolewie (nr 5 i nr 6) na łączną wartość 115.000,00 zł, w Dzierzgowku (nr 291, nr 292/2, nr 219/9, nr 221/12) na łączną wartość 185.000,00 zł, które Rada Gminy Nieborów uchwałami nr L/254/2014 z dnia 28 maja 2014 roku oraz nr XLIX/235/2010 z dnia 26 lutego 2010 roku przeznaczyła do sprzedaży. Zmiany planu dochodów ze sprzedaży majątku, były spowodowane brakiem zainteresowania wystawionymi do sprzedaży nieruchomościami w miejscowości Karolew, co potwierdzały przeprowadzone postępowania przetargowe w 2015 roku.

Planowane wydatki bieżące

Wieloletnia Prognoza Finansowa	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	0	-	1	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	-6	↓	1	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	-3	↓	0	-

Jak wynika z powyższej tabeli, Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2015 – 2018 w pierwotnej wersji zakładała na lata 2015 – 2016 wydatki bieżące na tym samym poziomie, natomiast w wyniku zmian wprowadzonych w trakcie 2015 roku, wydatki bieżące dla roku 2015 (przy nie zmienionej planowanej wielkości tych wydatków dla roku 2016) spadły o 6%. Planowany spadek wydatków bieżących z ww. okresów, był konsekwencją zwolnienia gminy z obowiązku opodatkowania gruntów. Porównując wielkość wydatków bieżących planowanych dla roku 2017 w stosunku do wykonanych z 2016 roku, można stwierdzić, że kontrolowana jednostka w WPF na lata 2015 – 2018

przyjęła 1% wzrost wydatków bieżących w stosunku do roku poprzedniego. Planowane wydatki bieżące w 2017 roku, w stosunku do szacownych wielkości wydatków w 2016 roku, w analizowanych WPF- ie na lata 2016 – 2020 planowano na zbliżonym poziomie.

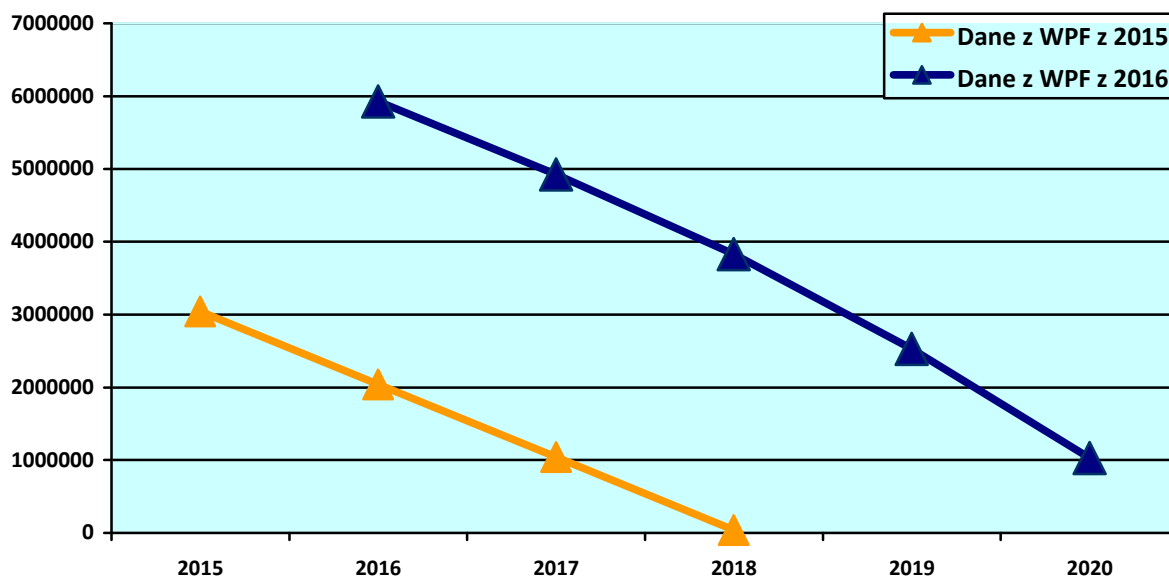
Planowane rozchody z tytułu spłat zobowiązań

Planowane rozchody przedstawione w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Nieborów na lata 2015 – 2018 (wersja pierwotna wraz ze zmianami w trakcie roku) znajdowały odzwierciedlenie w łącznej kwocie wynikającej z salda konta organu 134 – Kredyty bankowe w kwocie wg stanu na dzień 1 stycznia 2015 roku, które wynosiły 3.041.179,12 zł. Planowane do spłaty w 2015 roku zobowiązania w wysokości 1.000.000,00 zł w pełni zabezpieczały środki na wydatki związane ze spłatą zobowiązań w 2015 roku, co potwierdzały obroty strony Wn konta 134.

Planowane wielkości w zakresie rozchodów i przychodów (dla roku 2016) oraz wielkości długu na poszczególne lata objęte Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Nieborów na lata 2016 – 2020 (wersja pierwotna), były tożsame z wartościami przychodów i rozchodów przyjętymi w uchwale budżetowej na 2016 rok (uchwała nr XVII/82/2015 Rady Gminy Nieborów z dnia 30 grudnia 2015 roku) oraz danymi ewidencji księgowej (w zakresie wielkości długu), co potwierdzało saldo konta 134.

Analiza poziomu zadłużenia ujętego w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Nieborów na lata 2015 – 2018 (wersja pierwotna z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w trakcie roku) oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Nieborów na lata 2016 – 2020 (wersja pierwotna) wykazała, że wielkości długu w poszczególnych latach objętych prognozą, wykazano w wielkościach wynikających z umowy kredytowej nr 867/2013/00000716/00 z dnia 16 sierpnia 2013 roku oraz przyjętych założeń w zakresie planowanych kredytów, co szczegółowo przedstawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 27 protokołu kontroli*. Poziom zadłużenia kontrolowanej jednostki przedstawia poniższy wykres.

Poziom zadłużenia Gminy Nieborów według stanu na dzień 1 stycznia danego roku budżetowego

Wydatki związane z obsługą długu

Przy planowaniu kwot na obsługę długu uwzględniano prognozowane kwoty spłat odsetek, które wynikały z harmonogramów spłat zadłużenia oraz planowanych do spłaty

kredytów. Przy planowaniu kwot na obsługę długu każdorazowo uwzględniano średni wskaźnik WIBOR 1 m-c plus marża. Oprocentowanie od zaciągniętych zobowiązań, przyjęte do ustalenia planowanych kwot na wydatki związane z obsługą długu, wynosiło od 2,5% do 3%.

Według danych wykazanych w WPF z 2015 roku, Gmina Nieborów w latach 2015 - 2018 planowana wielkość spłat zadłużenia (w danym roku) pozwalała na spełnienie wymogu określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, relacja ta również została zachowana przy planowaniu spłat zadłużenia w WPF na lata 2016 -2020, a szczegółowe ustalenia przedstawia poniższa tabela:

Rok	WPF na lata 2015 - 2018		WPF na lata 2016 - 2020	
	Wskaźnik planowanej w danym roku spłaty zadłużenia*	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań**	Wskaźnik planowanej w danym roku spłaty zadłużenia*	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań**
2015	4,86	9,72	-	-
2016	5,94	8,07	4,87	9,97
2017	5,62	5,96	4,98	6,24
2018	3,06	7,30	5,48	5,68
2019	-	-	5,78	8,17
2020	-	-	3,87	12,85

* wskaźnik planowany, tj. rozchody + koszty obsługi długu/ dochody ogółem

** dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań, tj. dochody ze sprzedaży majątku + dochody bieżące - wydatki bieżące/ dochody ogółem - średnia z trzech lat poprzedzających dany rok budżetowy.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujące zweryfikowały przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dokonując analizy dokonanych wydatków na dzień: 20 czerwca 2015 roku, 17 września 2015 roku, 19 grudnia 2015 roku 3 lutego 2016 roku oraz na dzień 16 marca 2016 roku z wybranych działów klasyfikacji budżetowej, a mianowicie:

- dział 750 - Administracja publiczna, rozdział 75023 - urzędy gmin, paragraf: § 4010 - wynagrodzenia osobowe pracowników, § 4210 - zakup materiałów i wyposażenia, § 4260 - zakup energii, § 4300 - zakup pozostałych usług,
- dział 600 - Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne, paragraf: § 4210 - zakup materiałów i wyposażenia, § 4270 - zakup usług remontowych, § 4300 - zakup pozostałych usług.

Szczegółowe ustalenia zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 28 protokołu kontroli.

Na podstawie wydruków z ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy Nieborów, uchwał organu stanowiącego i aktów organu wykonawczego - zarządzeń Wójta Gminy stwierdzono, że wydatki na ustalone wyżej dni, zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym.

Analiza zapisów w księgach rachunkowych dla budżetu Gminy Nieborów (organu) i budżetu jednostki Urzędu Gminy z 2015 roku i z 2016 roku wykazała, że kontrolowana jednostka ewidencjonowała operacje w zakresie przyjętego planu dochodów i wydatków budżetu oraz jego zmian w ciągu danego roku budżetowego na kontach pozabilansowych, tj. organu 991 - Planowane dochody budżetu i 992 - Planowane wydatki budżetu oraz w budżecie jednostki na koncie 980 - Plan finansowy wydatków budżetowych".

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015.

---

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Ewidencję podatków stanowiącą integralną część ewidencji księgowej urzędu prowadzono w oparciu o uregulowania zawarte w zarządzeniu nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy (załącznik nr 6 do wymienionego zarządzenia) oraz w zarządzeniu nr 17/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Zakładowego Planu Kont (załącznik nr 4), zmienionym zarządzeniem nr 3/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku (załącznik nr 6).

Dowody księgowe związane z podatkami lokalnymi to: rejestry wymiarowe, rejestry przypisów i odpisów oraz decyzje wymiarowe.

Dla prowadzenia ewidencji tytułów podatkowych wykorzystuje się konta syntetyczne:

- 101 – kasa – ewidencja gotówki wpłacanej przez podatników w kasie (na stronie Wn konta księguje się wpływ gotówki w korespondencji ze stroną Ma konta 221 i ze stroną Ma konta 141 – środki pieniężne w drodze. Na stronie Ma 101 – księguje się rozchód gotówki, tj. przekazanie do banku w korespondencji z kontem Wn 141, oraz zwroty podatnikom nadpłat wraz z odsetkami w korespondencji ze stroną Wn konta 221;
- 130 - rachunek bieżący jednostki - wpływ i zwrot podatku za pośrednictwem banku. Na stronie Wn konta księguje się wpływ podatków wpłaconych na rachunek w korespondencji ze stroną Ma konta 221 lub w korespondencji ze stroną Ma konta 141. Po stronie Ma księguje się rozchody środków pieniężnych z tytułu zwrotu nadpłat w korespondencji ze stroną Wn konta 141 lub 221;
- 141 – środki pieniężne w drodze – służy do ewidencji środków pieniężnych znajdujących się między kasą Urzędu, a jego rachunkiem bankowym, w korespondencji z kontami 130 i 101;
- 221 - należności z tytułu dochodów budżetowych – po stronie Wn konta księguje się przypisy należności w korespondencji ze stroną Ma konta 720, oraz zwrot nadpłat w korespondencji z kontem 130, jeśli zwrot następuje na rachunek bieżący podatnika, albo kontem 101, jeśli zwrot następuje z kasy Urzędu. Na stronie Ma konta ewidencjonuje się odpisy należności w korespondencji ze stroną Wn konta 720, wpłaty dokonane przelewem w korespondencji ze stroną Ma konta 130, wpłaty dokonane do kasy w korespondencji ze stroną Ma konta 101, wygaśnięcie zobowiązań podatkowych wskutek przeniesienia własności rzeczy praw majątkowych na rzecz jednostki samorządowej, przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych w korespondencji z kontem 226;
- 226 – długoterminowe należności budżetowe zabezpieczone hipoteką lub zastawem skarbowym. Po stronie Wn konta ujmuje się należności w wysokości zabezpieczonej w korespondencji ze stroną Ma konta 221. Po stronie Ma konta 226 ujmuje się zmniejszenie należności w wyniku dokonanej wpłaty w korespondencji ze stroną Wn konta 130 lub konta 101;
- 720 – przychody z tytułu dochodów budżetowych – po stronie Wn konta ujmuje się odpisy z tytułu podatków i odpisy z tytułu należnego podatnikowi oprocentowania od

nadpłat, w korespondencji z kontem Ma 221. Po stronie Ma konta ujmowane są przypisy z tytułu podatków oraz odsetki i należności uboczne we wpłaconej kwocie, w korespondencji z kontem Wn 221;

- 011, 020 – do ewidencji zwiększeń wartości środka trwałego lub wartości niematerialnych i prawnych z tytułu wygaśnięcia zobowiązania podatkowego wskutek przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych na rzecz gminy, w korespondencji z kontem 221 strona Ma;
- 310 – służy ewidencji zwiększeń wartości materiałów z tytułu wygaśnięcia zobowiązań podatkowego wskutek przeniesienia własności rzeczy nie będących ani prawami majątkowymi na rzecz gminy w korespondencji ze kontem 221 strona Ma;

oraz konta pozabilansowe:

- 990 - rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe. Na stronie Wn konta ujmuje się kwoty należne od osób trzecich, w stosunku do których orzeczono o odpowiedzialności za zobowiązania podatnika, na stronie Ma realizację tych zobowiązań. Do konta prowadzi się ewidencję na pozabilansowych kontach analitycznych według rodzajów podatników. Wpłaty dokonywane przez osoby trzecie, księgowane są jednocześnie na koncie podatnika, do którego jest prowadzone konto osoby trzeciej;
- 991 – do ewidencji należności do pobrania i pobranych przez inkasentów. Na stronie Wn konta księguje się przypisy w wysokości należności do pobrania oraz odsetki za zwłokę i inne należności uboczne w kwocie wpłaconej, na stronie Ma wpłaty kwot pobranych, dokonane do kasy lub na rachunek budżetu oraz odpisy kwot należności przypisanych inkasentowi do pobrania a nie pobranych.

Księgowań na kontach pozabilansowych dokonuje się nie stosując zasady dwustronnego zapisu.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

Ewidencja podatników prowadzona jest w Urzędzie Gminy Nieborów przy użyciu zatwierdzonych do użytkowania przez Wójta Gminy programów komputerowych: PODATKI WIN – System wymiaru podatków rolnego, od nieruchomości, leśnego autor INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek, Księgowość Podatków i Opłat – System księgowości podatków i opłat – autor INFO-SYSTEM, JGU WIN – System wymiaru podatków lokalnych od osób prawnych – autor INFO-SYSTEM. Przypisy, odpisy, umorzenia, kwoty i terminy płatności należnych zobowiązań podatków po zapisaniu do rejestru wymiarowego, przekazywane są automatycznie do księgowości podatkowej. Podstawę dokonywania przypisów i odpisów stanowią: decyzje, deklaracje podatkowe, dowody dokonanych wpłat nieprzypisanych należnych od podatnika, w tym odsetek za zwłokę, postanowienia o dokonaniu potrącenia, o których mowa w art. 65 ustawy Ordynacja podatkowa, odpisy orzeczeń sądu administracyjnego (art.77 cytowanej ustawy). Podstawę dokumentowania wpłat stanowią: kwitariusze przychodowe – przy wpłacie w kasie Urzędu, pokwitowania z kwitariusza przychodowego łącznego zobowiązania pieniężnego (wpłata u inkasenta), dokumenty wpłaty załączone do wyciągu bankowego (przy wpłacie za pośrednictwem banku lub poczty), postanowienia o zaliczeniu wpłaty, nadpłaty lub zwrotu podatku na poczet zaległości podatkowych albo bieżących zobowiązań podatkowych (wniosek podatnika o zaliczeniu nadpłaty na poczet przyszłych zobowiązań).

Wpłaty na poczet podatków i opłat mogą być dokonywane przez podatnika do kasy Urzędu Gminy, za pośrednictwem banku lub poczty oraz za pośrednictwem inkasenta.

Pobór podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa, odbywał się na podstawie uchwały nr V/20/2003 Rady Gminy Nieborów z dnia 4 lutego 2003 roku. Uchwała wyznaczała inkasentów (sołtysów) z 19 sołectw i określała ich wynagrodzenie w wysokości 7% zainkasowanych kwot podatku. Rada nie wyznaczyła inkasentom terminów płatności zebranych podatków, stąd obowiązującymi w tym zakresie były terminy wynikające z art. 47 § 4a Ordynacja podatkowa, tj. w następnym dniu po ostatnim, w którym zgodnie z przepisami prawa, wpłata podatku nastąpić powinna.

W celu sprawdzenia terminowości rozliczeń inkasentów, prawidłowości wypłat wynagrodzeń za pełnione czynności, kontrolujące przeanalizowały rozliczenia inkasentów z poboru II raty podatku 2014 roku i I raty podatku 2015 roku w dwóch sołectwach: Patoki i Bobrowniki. Zestawienie wyników analizy przedstawiono w niniejszych tabelach:

II rata 2014 rok

(...)¹

I rata 2015 rok

(...)²

Kontrola wykazała, że zebrane kwoty podatków inkasenci przekazywali do organu podatkowego za pośrednictwem banku (potwierdzenia wykonania operacji przedłożono do wglądu), w terminie wynikającym z § 47 4a ustawy Ordynacja podatkowa.

Wpływ zebranego inkasa zaewidencjonowano na kontach: Wn 130-100, Ma 221- z klasyfikacją dział 756 rozdział 75616 § 0320. Rozrachunki z inkasentami ewidencjonowano także na koncie pozabilansowym 991- Rozrachunki z inkasentami, na stronie Wn konta ujmowano kwoty należne do pobrania i pobrane przez inkasenta natomiast na stronie Ma konta, księgowano wpłaty kwot pobranych na rachunek bankowy, oraz odpisy kwot należności przypisanych inkasentowi do pobrania ale nie pobranych.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014-2015 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
-----	------------------	----------------	---------------------	-------------------------------	--

¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		25 172 992	25 933 173	103,02	15,69
1.	Podatek od nieruchomości	3 188 745	3 327 902	104,36	12,83
2.	Podatek rolny	360 060	400 196	111,15	1,54
3.	Podatek leśny	41 180	43 730	106,19	0,17
4.	Podatek od środków transportowych	161 099	279 624	173,57	1,08
5.	Opłata targowa	10 000	19 145	191,45	0,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Nieborowie

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		25 479 266	26 261 486	103,07	13,72
1.	Podatek od nieruchomości	2 403 556	2 857 323	118,88	10,88
2.	Podatek rolny	382 055	402 348	105,31	1,53
3.	Podatek leśny	45 974	49 207	107,03	0,19
4.	Podatek od środków transportowych	205 309	275 437	134,16	1,05
5.	Opłata targowa	16 000	17 822	111,39	0,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Nieborowie

3) Podatek od nieruchomości

Rada Gminy Nieborów określiła stawki podatku od nieruchomości obowiązujące w roku 2014 uchwałą nr XLIII/220/2013 z dnia 20 listopada 2013 roku w sprawie określenia stawek podatku od nieruchomości, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2013 roku pod poz. 5298. Stawki obowiązujące w 2015 roku określała uchwała nr LV/270/2014 Rady Gminy z dnia 29 października 2014 roku w sprawie ustalenia stawek podatku od nieruchomości, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 18 listopada 2014 roku pod poz. 4050.

Uchwały przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach, w dniu 27 listopada 2013 roku obowiązującą w 2014 roku i w dniu 4 listopada 2014 roku, uchwałą obowiązującą w roku 2015.

Uchwałą nr IV/11/2010 z dnia 17 grudnia 2010 roku ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XVIII/93/2011 z dnia 23 listopada 2011 roku Rada Gminy w Nieborowie zwolniła z podatku od nieruchomości budynki lub ich części, budowle oraz grunty zajęte na potrzeby prowadzonej statutowej działalności w zakresie:

- ochrony przeciwpożarowej,
- służące uzdatnianiu i przesyłaniu wody,
- **organizowaniu i upowszechnianiu oświaty i kultury.**

Uchwały w sprawie zastosowanych zwolnień w podatku od nieruchomości opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 394 poz. 3350 z dnia 31 grudnia 2010 roku i w Dzienniku Urzędowym z dnia 16 grudnia 2011 rok poz. 4055, odpowiednio w dniu 21 grudnia 2010 roku i w dniu 30 listopada 2011 roku.

Jak wskazano wyżej Rada Gminy zwolniła z podatku od nieruchomości budynki, budowle oraz grunty zajęte na prowadzenie statutowej działalności w zakresie organizowania działalności oświatowej. Należy wskazać, że ustawodawca poprzez art. 7 ust. 2 pkt 2

ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 849 ze zm.), zwolnił z podatku od nieruchomości publiczne i niepubliczne jednostki organizacyjne objęte systemem oświaty oraz prowadzące je organy, w zakresie nieruchomości zajętych na działalność oświatową. **Na podstawie artykułu 7 ust. 3 przywołanej ustawy organ stanowiący może wprowadzić w drodze uchwały inne zwolnienia przedmiotowe, co jednoznacznie wskazuje, że kompetencją rady gminy jest wprowadzenie innych zwolnień pozaustawowych. Skoro więc ustawodawca zwolnił z podatku nieruchomości związane z działalnością oświatową, to niewłaściwym było zastosowanie ponownego zwolnienia w tym zakresie w uchwale rady.** Należy podnieść, że powyższą nieprawidłowość odnotowano już w trakcie kontroli przeprowadzonej przez inspektorów RIO w okresie 28 marca - 15 kwietnia 2012 roku.

Akta kontroli str. 38 - 39: Uchwała Rady Gminy nr IV/11/2010 z dnia 17 grudnia 2010 roku i nr XVIII/93/2011 z dnia 23 listopada 2011 roku.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Podatkiem od nieruchomości w roku 2014 objęto 62 osoby prawne, dla których przypis wynosił 2.385.537,21 zł (należności początkowe plus przypis minus odpis). Natomiast przypis z deklaracji podatkowych dla roku 2014 wynosił 1.674.629,00 zł. Dochody wykonane w 2014 roku z powyższego tytułu wyniosły 2.231.699,70 zł i stanowiły 8,6% dochodów ogółem. W 2015 roku podatkiem od nieruchomości objęto 64 osoby prawne, dla których przypis wynosił 1.857.794,99 zł (należności początkowe plus przypis minus odpis i przypis) i przypis wynikający z deklaracji podatkowych składanych na rok 2015 wynosił 1.727.953,00 zł. Dochody wykonane w 2015 roku to kwota 1.643.646,60 zł stanowiąca 6,26% wykonanych dochodów ogółem.

Pod względem prawidłowości zadeklarowanego podatku, terminowości wpłat, powszechności opodatkowania, kontrolą objęto 10 podatników podatku od nieruchomości osoby prawne (ze szczególnym uwzględnieniem podatników z najwyższym przypisem).

Zastawienie podatników podatku od nieruchomości osoby prawne (próba kontrolna) stanowi załącznik nr 29 protokołu kontroli.

W dalszej części niniejszego protokołu, podatnicy identyfikowani będą wg numeru konta podanego w wykazie załączonym do protokołu.

Informacje zawarte w przedłożonych deklaracjach oraz indywidualnych kartach kontowych dla wybranych podatników zestawiono w *tabeli stanowiącej załącznik nr 30 protokołu kontroli.*

Analiza dokumentacji źródłowej (deklaracje, karty kontowe, wydruki z ewidencji gruntów, korespondencja organu podatkowego z podatnikami) wykazała, co następuje:

- stawki podatków przyjęte w deklaracjach i ich korektach były zgodne ze stawkami wynikającymi z uchwał Rady Gminy Nieborów, poza jednym przypadkiem, a mianowicie podatnik o numerze ewidencyjnym (...) ³ w deklaracji na rok 2015 przyjął do opodatkowania gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej stawkę 0,85 zł za 1m², podczas gdy wg uchwały Rady stawką obowiązującą dla tej kategorii gruntów była 0,83 zł za 1m². Organ podatkowy w wyniku czynności sprawdzających wezwał podatnika do złożenia korekty w tym zakresie;

---

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- wszystkie złożone przez podmioty prawne deklaracje podatkowe na lata 2014 - 2015, zawierały adnotacje pracownika organu, które potwierdzały prawidłowość złożonych deklaracji i zgodność danych w niej wykazanych z ewidencją budynków i gruntów. W przypadku braku zgodności zadeklarowanych danych, organ podatkowy wzywał podatników do złożenia wyjaśnień i korekt, np. w odniesieniu do podatnika nr (...) ⁴, którego w dniu 22 maja 2014 roku wezwano do złożenia wyjaśnień w zakresie zadeklarowanej powierzchni budynków mieszkalnych i gruntów po sprzedaży, czy podatnika nr (...) ⁵ w zakresie wyjaśnienia stwierdzonych różnic w wartościach budowli wykazanych do opodatkowania w roku 2013 i 2014;
- terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach opłatach lokalnych, nie zachowało w 2014 roku 2 podatników, tj. (...) ⁶. Przywołany wyżej przepis nakładał obowiązek złożenia deklaracji do dnia 31 stycznia danego roku podatkowego;
- podatnik o numerze ewidencyjnym (...) ⁷. Organ podatkowy wzywał podatnika – (wezwanie z dnia 17 marca 2014 roku) do złożenia wyjaśnień i skorygowania deklaracji. Brak w ustalonym w wezwaniu terminie działań ze strony podatnika, skutkowało wydaniem w dniu 10 czerwca 2014 roku decyzji nr 3120.90020066.3.2014 określającej wysokość zobowiązania podatkowego, która uwzględniała min. opodatkowanie ww. budynków według stawki obowiązującej dla budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej;
- podatnik nr (...) ⁸;
- kontrola terminowości wpłat przedmiotowego podatku wykazała, że w latach 2014 – 2015, czterech podatników, tj. **podatnicy o numerach (...) ⁹** nie zachowało terminu wpłaty podatku wynikającego z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach

---

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

lokalnych. Od wszystkich skontrolowanych wpłat dokonanych po terminie organ podatkowy naliczył i wyegzekwował odsetki w prawidłowej wysokości;

- z przedłożonej dokumentacji oraz ustnych wyjaśnień merytorycznego pracownika wynika, że organ podatkowy w okresie objętym kontrolą nie korzystał z uprawnień wynikających z art. 281 i następnych ustawy Ordynacja podatkowa i nie przeprowadzał kontroli u podatników osoby prawne w zakresie zgodności ze stanem faktycznym zadeklarowanego przez nich podatku;
- w czasie postępowania kontrolnego ustalono, że kontrolowana jednostka sporządziła za lata 2014 - 2015 deklarację i opłacała podatek od nieruchomości stanowiących własność Gminy. Powyższe zagadnienie obejmujące okres od 2010 roku do roku 2014 było przedmiotem kontroli Urzędu Kontroli Skarbowej przeprowadzonej w Gminie Nieborów w okresie od 27 lipca do 25 sierpnia 2015 roku. Wg ustaleń ww. kontroli Gmina Nieborów w dniu 7 marca 2014 roku złożyła korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2010-2014, dokonała w dniu 24 marca 2014 roku wpłaty należnego podatku za lata 2010-2013 i I kwartał 2014 roku w kwocie łącznej 905.177,00 zł i wykazała tę kwotę w sprawozdaniu Rb -27S za 2014 rok.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zaległości w podatku od nieruchomości osoby prawne wynosiły 154.218,45 zł, z tego 46.826,73 zł to zaległości roku bieżącego. Na dzień 31 grudnia 2015 roku odnotowano zaległości w przedmiotowym podatku w wysokości 214.354,13 zł, w tym 60.750,20 zł dotyczące roku 2015. Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych w odniesieniu do zaległości w podatku od nieruchomości - osoby prawne, opisano w punkcie 6 niniejszego rozdziału protokołu.

Zestawienie danych dotyczących podatku od nieruchomości osoby prawne stanowi załącznik nr 31 protokołu kontroli.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W 2014 roku Gmina Nieborów uzyskała dochody z tytułu podatku od nieruchomości osoby fizyczne w kwocie 1.096.201,91 zł, stanowiące 4,2 % wykonanych dochodów ogółem. Dochody wykonane z tytułu ww. podatku w 2015 roku wyniosły 1.213.676,86 zł i stanowiły 4,6% dochodów Gminy.

Z ewidencji podatkowej wynika, że podatkiem od nieruchomości od osób fizycznych w 2014 roku objętych było 694 podatników oraz 2.217 podatników z łącznym zobowiązaniem pieniężnym, dla których przypis wynosił ogółem 1.396.047,46 zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis), w 2015 roku 706 podatników oraz 2.215 z łącznym zobowiązaniem pieniężnym z przypisem 1.484.966,36 ogółem zł (saldo początkowe plus przypis minus odpis).

Spośród podatników podatku od nieruchomości - osoby fizyczne, 180 osób w roku 2014 i 176 osób w roku 2015, to podatnicy prowadzący działalność gospodarczą w stałej siedzibie na terenie Gminy Nieborów.

Kontrolę w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości i przedmiotu opodatkowania przeprowadzono w oparciu o próbę 10 podatników prowadzących działalność na terenie Gminy Nieborów. Zestawienie wybranych do kontroli podatników *stanowi załącznik nr 32 protokołu kontroli.*

Do próby przyjęto co 10 podatnika z rejestru oraz trzech podatników z najwyższym kwotowo naliczeniem. Sumaryczna wartość przypisu podatku dla analizowanych z 2014 roku podatników wynosiła 263.695,00 zł i 249.991,00 zł z roku 2015.

Wykaz podatników objętych kontrolą wraz z informacjami podlegającymi analizie zestawiono tabelach stanowiących załącznik nr 33 protokołu kontroli.

Analiza wymienionych decyzji wykazała, co następuje:

- w wydanych decyzjach wymiarowych, zastosowano stawki podatku zgodne z uchwałami Rady Gminy Nieborów;
- analizowane kopie decyzji ustalających wysokość zobowiązania podatkowego podpisał wydający je – Wójt Gminy Nieborów, w przypadku decyzji zmieniających wymiar zobowiązania podatkowego w trakcie roku w odniesieniu do podatnika: nr (...) ¹⁰ za 2015 rok podpisała inspektor Anna Sobczak, posiadająca pełnomocnictwo Wójta Gminy Nieborów do wydawania i podpisywania z Jego upoważnienia decyzji administracyjnych udzielone pismem nr S.Or.-0118/1/94 z dnia 1 września 1994 roku, posługująca się pieczęcią „z up. Wójta”;
- decyzje doręczane były podatnikom przez sołtysów oraz za pośrednictwem poczty. Odbiór decyzji doręczanych przez sołtysów, potwierdzał podatnik na wykazie zawierającym datę i podpis odbierającego, adres podatnika oraz numer decyzji. Decyzje doręczono w terminie umożliwiającym terminową zapłatę I raty podatku, poza podatnikiem nr (...) ¹¹, któremu na rok 2015 wystawiono decyzję w dniu 18 marca 2015 roku i doręczono mu w dniu 23 marca 2015 roku. Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy i merytoryczny pracownik, *które stanowi załącznik nr 34 protokołu kontroli*. Zgodnie z wyjaśnieniem podatnik złożył odwołanie od decyzji Wójta z dnia 3 grudnia 2014 roku, w którym to odwołaniu wskazał, że budynek znajdujący się na działce 617/6 jest budynkiem zabytkowym. Organ podatkowy poinformował podatnika o konieczności złożenia informacji i przedstawienia stosownych dokumentów w tym zakresie. Z uwagi na toczące się postępowanie w Samorządowym Kolegium Odwoławczym organ podatkowy odłożył naliczenie zobowiązania podatkowego do chwili wydania decyzji SKO;
- decyzje wydawano na podstawie złożonych przez podatników informacji o przedmiocie opodatkowania, które składano na drukach określonych uchwałami Rady Gminy. W przypadku zmian podstawy opodatkowania podatnicy składali informacje do organu podatkowego o przedmiocie opodatkowania, w wyniku czego organ podatkowy dokonywał zmiany decyzji w zakresie wysokości zobowiązania podatkowego proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy;
- podatnik nr (...) ¹² Zgodnie z przepisami art. 1a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U.2014, poz. 849 ze zm.), grunty, budynki i budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej to grunty, budynki i budowle będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, z wyjątkiem budynków mieszkalnych oraz gruntów związanych z tymi budynkami, chyba że przedmiot opodatkowania nie jest i nie może być wykorzystywany do prowadzenia tej działalności ze względów technicznych. Z powyższego wynika, że obowiązek uiszczania podatku od nieruchomości w najwyższej stawce, wiąże się co do zasady

---

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

już tylko z samym faktem posiadania gruntu (budynku lub jego części) przez przedsiębiorcę (sposób wykorzystania gruntu nie ma tu znaczenia). Wskazać należy, że dla potrzeb podatku od nieruchomości wiążącą dla organów podatkowych jest klasyfikacja gruntów wynikająca z ewidencji, której prowadzenie i aktualizacja znajdujących się w niej danych, należy do kompetencji starosty. Dane zawarte w ewidencji gruntów mają więc walor dokumentu urzędowego, o którym mowa w art. 194 ustawy Ordynacja podatkowa i stanowią one dowód tego, co zostało z nich stwierdzone. **Analogiczne nieprawidłowości stwierdzono u podatnika o numerze ewidencyjnym (...)**¹³ Przyjęcie do opodatkowania przez ww. podatników prowadzących działalność gospodarczą, gruntów i budynków w kategorii pozostałe mogła stanowić potencjalną kwotę zaniżenia dochodów z tytułu podatku od nieruchomości – osoby fizyczne w wysokości 33.862,56 zł;

- podatnikowi o numerze ewidencyjnym (...)¹⁴ Na przedmiotowej nieruchomości nie odnotowano budynków mieszkalnych, z którymi mogły być związane grunty pozostałe wykazane przez podatnika w informacji podatkowej, podatnik nie wskazał przyczyn uniemożliwiających wykorzystanie tych gruntów do prowadzonej działalności, **takiej też wiedzy nie posiadał organ podatkowy i nie podjął działań, mających na celu ustalenie właściwej podstawy opodatkowania, przyjmując do naliczenia podatku ww. grunty i budynki wg stawek jak dla gruntów i budynków pozostałych.** Ponadto jak ustaliły kontrolujące podatnik nie wykazał do opodatkowania (...)¹⁵ podatnik potencjalnie zaniżył kwotę podatku za okres 2014-2015 rok o 43.597,60 zł;
- na kontach analitycznych do konta 221 - prowadzonych dla poszczególnych podatników wysokość przypisów i odpisów dokonywana była w wysokościach wynikających z decyzji wystawianych przez organ podatkowy;
- z przedłożonej dokumentacji oraz ustnych wyjaśnień merytorycznego pracownika wynika, że organ podatkowy w okresie objętym kontrolą nie korzystał z uprawnień wynikających z art. 281 i następnych ustawy Ordynacja podatkowa i nie przeprowadzał kontroli u osób fizycznych w zakresie zgodności zadeklarowanego przez podatników podatku ze stanem faktycznym;
- zgodnie z informacjami zawartymi w tabeli zestawiającej kontrolowaną próbę, 5 podatników w 2014 roku i 5 w 2015 roku opłacił podatek po terminie określonym w art. 6 ust. 7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Od wpłat dokonywanych po terminie, jak wykazano w tabeli, naliczano i pobierano odsetki w przypadku, gdy ich wartość przekraczała trzykrotność wartości opłaty dodatkowej pobieranej przez Poczta Polską za polecenie przesyłki listowej - art. 54 § 1 pkt 5 ustawy (od dnia 1 lutego 2014 roku 8,70 zł).

---

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku zaległość w podatku od nieruchomości osoby fizyczne wynosiła 310.244,42 zł (w tym zaległości 2014 roku – 134.355,01 zł). Na 31 grudnia 2015 rok zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły ogółem 277.295,30 zł (w tym zaległości 2015 roku – 88.115,34 zł).

Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych do zaległości w podatku od nieruchomości – osoby fizyczne, opisano w punkcie 6 niniejszego rozdziału protokołu.

Zestawienie danych dotyczących podatku od nieruchomości osoby fizyczne stanowi załącznik nr 35 protokołu kontroli.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	23	131.697,60* plus 173.112,00 odsetki
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

*osoby prawne 8 decyzji na kwotę 105.232,60 zł plus 171.725,00 zł odsetki

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	25	82.651,22* plus odsetki 2.968,00
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

*8 decyzji wydanych dla osób prawnych na kwotę 70.875,73 zł plus 1.412 zł odsetki

Powyższe dane przeanalizowano z danymi wynikającymi ze sprawozdań Rb – PDP i Rb-27S za lata 2014 - 2015 i stwierdzono, że skutki umorzeń zaległości i odsetek w ww. okresie były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniach.

Celem sprawdzenia prawidłowości postępowania organu podatkowego przy udzielaniu ulg w zapłacie podatku od nieruchomości podatnikom – osobom fizycznym i prawnym, analizie poddano udokumentowanie 24 wydanych w okresie objętym kontrolą decyzji dotyczących umorzenia zaległości podatkowych i odsetek podatkowych na łączną kwotę 189.232,60 zł (w tym 3.985,00 zł odsetki). Wybierając próbę kontrolną uwzględniono kwotę zastosowanej ulgi (wybrano decyzje najwyższe kwotowo) i co drugą decyzję z rejestru.

Informacje z analizowanych decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości zestawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 36 protokołu kontroli.

- wszystkie sprawy z wniosków podatników, dotyczące umorzeń zaległości, odsetek, zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy Nieborów;

- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art. 210 cytowanej ustawy;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc przedstawiali organowi podatkowemu informacje o udzielonej im pomocy w okresie trzech kolejnych lat, poprzedzających złożenie wniosku;
- wszystkie wydane decyzje dokumentował materiał dowodowy: kserokopie dokumentów potwierdzających sytuację finansową podatnika (bilans, rachunek zysków i strat, dokumentów potwierdzających stan faktyczny opisany we wniosku);
- wydane w latach 2014 - 2015 decyzje stanowiły pomoc publiczną de minimis, udzieloną na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 24.12.2013). Informowano podatnika o powyższym fakcie w wydanej decyzji oraz wydawano stosowne zaświadczenia o udzieleniu niniejszej pomocy ;
- przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc, przedstawiali organowi podatkowemu informacje o pomocy udzielonej im w okresie trzech kolejnych lat, poprzedzających złożenie wniosku, oraz przedkładali stosowne formularze informacyjne stanowiące załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 października 2014 roku (Dz. U. 2014, poz. 1543);
- w postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie zastosowania ulg w przedmiotowym podatku, nie brali udziału pracownicy Urzędu Gminy podlegający wyłączeniu z udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, co potwierdził Wójt w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 37 protokołu kontroli*.

4) Podatek rolny

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity Dz. U. nr 2013, poz. 1381 ze zm.), podstawę obliczania podatku rolnego stanowiła średnia cena skupu żyta za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. W roku 2013 roku, wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 18 października 2013 roku (MP nr 2013, poz. 814), średnia cena skupu żyta wynosiła 69,28 zł za 1 dt, natomiast w roku 2014 średnia cena skupu żyta za okres trzech pierwszych kwartałów, będąca podstawą ustalenia podatku rolnego na rok 2015, wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 20 października 2014 roku wynosiła 61,37 zł/dt.

Rada Gminy Nieborów skorzystała z uprawnienia wynikającego z art. 6 ust. 3 ustawy o podatku rolnym i uchwałą nr XLIII/219/2013 z dnia 20 listopada 2013 roku obniżyła średnią cenę skupu żyta z kwoty 69,28 zł do 44,00 zł za 1dt, w związku z czym w roku 2014 stawka podatku rolnego za 1 hektar przeliczeniowy wyniosła 110,00 zł i podobnie uchwałą nr LV/269/2014 z dnia 29 października 2014 roku organ stanowiący Gminy Nieborów obniżył średnią cenę skupu żyta ogłoszoną przez Prezesa GUS w dniu 20 października 2014 roku z 61,37 zł/dt do 44,00 zł, w związku z czym, stawka podatku rolnego za hektar przeliczeniowy w 2015 roku wynosiła również 110,00 zł.

Podatek rolny od osób prawnych

Podatkiem rolnym w roku 2014 objęto 30 osób prawnych, dla których przypis wynosił 9.359,00 zł. Uzyskane w 2014 roku dochody z wynosiły 9.085,00 zł, które stanowiły 0,03% wykonanych dochodów ogółem.

Podatkiem rolnym w 2015 roku objęto 31 podmiotów prawnych z przypisem 9.838,00 zł. Uzyskane w 2015 roku dochody z niniejszego podatku wynosiły 9.449,90 zł, stanowiły 0,03% dochodów ogółem wykonanych przez Gminę.

Kontrolę w zakresie prawidłowości opodatkowania podatkiem rolnym osób prawnych przeprowadzono w oparciu o dokumentację dotyczącą trzech podatników z najwyższym kwotowo przypisem, *a dane zestawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 38 protokołu kontroli.*

W wyniku analizy stwierdzono co następuje:

- dane wykazane w informacjach w sprawie podatku rolnego co do powierzchni gruntów były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów,
- przypis należnego podatku dokonano na podstawie danych wynikających ze złożonych informacji w stawkach wynikających z uchwały nr XLIII/219/2013 Rady Gminy Nieborów z dnia 20 listopada 2013 roku (stawki obowiązujące na 2014 rok) oraz uchwały nr LV/269/2014 Rady Gminy Nieborów z dnia 29 października 2014 roku,
- do wyliczenia podstawy opodatkowania przyjęto prawidłowe klasy gruntów,
- zgodnie z informacjami zawartymi w tabeli dotyczącej analizy wybranej do kontroli próby podatników, dwóch podatników w badanym okresie, tj. (...) ¹⁶ opłacało podatek po terminie określonym w art. 6 ust.7 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Od wpłat po terminie nie pobierano odsetek z uwagi na ich wartość nie przekraczającą kwoty określonej w art. 54 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacji podatkowej.

Zaległości w przedmiotowym podatku na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 458,80 zł i na 31 grudnia 2015 roku zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły 245,00 zł.

Podatek rolny od osób fizycznych

W 2014 roku podatkiem rolnym od osób fizycznych objęto 3.408 podatników, dla których przypis wynosił 402.991,90 zł, natomiast w 2015 roku podatkiem rolnym objęto 3.449 podatników, dla których przypis wynosił 401.184,00 zł. Dochody uzyskane w 2014 roku wynosiły 391.110,96 zł, co stanowiło 1,5% dochodów ogółem. W 2015 roku uzyskane z powyższego tytułu dochody to kwota 392.897,96 zł stanowiąca 1,49% dochodów ogółem.

Kontrolą prawidłowości naliczania, poboru i ewidencji podatku rolnego za lata 2014 - 2015 objęto 14 wybranych podatników (po siedmiu podatników) z sołectw: Kompina i Patoki. Sumaryczna wartość przypisu podatku dla analizowanej próby podatników zarówno w 2015 roku jak i w 2014 roku wynosiła 14.408,00 zł.

Wyniki analizy zawarto w tabeli, która stanowi załącznik nr 39 protokołu kontroli.

Analiza prawidłowości naliczenia podatku rolnego oraz terminowości jego wpłaty wykazała, co następuje:

- w wydanych decyzjach wymiarowych, zastosowano stawki podatku zgodne z uchwałami Rady Gminy Nieborów,
- decyzje podpisywał Wójt Gminy, decyzje zmieniające podpisywała z upoważnienia inspektor ds. wymiaru Anna Sobczak – upoważnienie w aktach osobowych,

---

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- odbiór decyzji doręczonych przez sołtysów potwierdzały podpisy na listach, zawierające adres podatnika, jego numer wynikający z rejestru, datę i podpis,
- dane dotyczące powierzchni gruntów wykazane w decyzjach, w oparciu o które naliczono podatek rolny, były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów,
- do przeliczenia hektarów fizycznych na hektary przeliczeniowe przyjęto wskaźniki właściwe dla okręgu II, do którego zaliczono Gminę Nieborów,
- do wyliczenia podstawy opodatkowania przyjęto prawidłowe klasy gruntów,
- (...) ¹⁷ Od tej wpłaty nie pobierano odsetek z uwagi na ich wartość nie przekraczającą kwoty określonej w art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacji podatkowej. Pobierano od podatnika koszty wystawionych opomnień.

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na 31 grudnia 2014 rok – 22.863,04 zł, na 31 grudnia 2015 roku – 22.032,09 zł. Prawidłowość podejmowania działań windykacyjnych w odniesieniu do zaległości w podatku rolnym osoby fizyczne, opisano w punkcie 6 niniejszego rozdziału protokołu.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	4	1.659,18
Umorzenie zaległości, odsetek	3 (w tym jedna osoba prawna)	1.030,00 (*)
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

*w kwocie zawarto wartość umorzenia w wysokości (824 zł) wynikającą z wydanych decyzji w sprawie ulg w łącznym zobowiązaniu pieniężnym; kwota 38,00 zł dotyczyła ulgi udzielonej osobie prawnej

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość decyzji (szt.)	Kwota ulgi lub zwolnienia (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	7	2.013,54
Umorzenie zaległości, odsetek	9 w tym (trzy odmowne),	4.145,00(*)
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

*w kwocie zawarto wartość umorzenia (3.001,00 zł) kwota umorzenia podatku rolnego ujęta w decyzjach dotyczących ulg w łącznym zobowiązaniu pieniężnym; kwota 421,00 zł dotyczyła ulgi udzielonej osobie prawnej.

Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Kontrolujące dokonały sprawdzenia prawidłowości udzielania zwolnień w podatku rolnym z tytułu nabycia gruntów na podstawie wszystkich decyzji wydanych w latach 2014 – 2015, a informacje w tym zakresie zestawiono w poniższej tabeli:

Numer i data decyzji	Data wniosku Data umowy kupna	Okres objęty ulgą wg decyzji	Pow. objęta ulgą w ha przeliczeniowe	Kwota ulgi w roku wydania decyzji	Uwagi
ROK 2014					
3121.2.1-2.2014 z dnia 7.03.2014 roku	<u>08.01.2014</u> 12.03.2014 i 25.07.2014	<u>01.02.2014</u> 31.03.2018 i 31.07.2018	11,5268	828,56,00	
3121.2.3-1.2014 z 10.03.2014	<u>18.02.2014</u> 8.04.2013 i 9.05.2014	<u>01.03.2014</u> 31.04.2018 i 31.05.2018	4,0635	372,51	
3121.2.2.2014 z dnia 28.02.2014 roku	<u>29.01.2014</u> 11.12.2013	<u>01.02.2014</u> 31.12.2018	1,9740	199,04	-
3121.2.4-1.2014 z 26.05.2014 roku	<u>30.04.2014</u> 16.04.2014	<u>01.05.2014</u> 30.05.2019	3,5325	259,05	
ROK 2015					
3121.2.1-1.2015 z dnia 19.01.2015 roku	<u>29.12.2014</u> 14.08.2012 27.09.2013 05.05.2014	<u>01.01.2015</u> 30.09.2017 30.09.2018 31.05.2019	10,4051	1.144,56	
3121.2.2.2015 z dnia 15.01.2015 roku	<u>29.12.2014</u> 25.11.2014	<u>01.01.2015</u> 31.11.2019	3,0035	330,39	
3121.2.3-1.2015 z dnia 23.01.2015 roku	<u>15.01.2015</u> 29.12.2014	<u>01.02.2015</u> 31.12.2019	2,79	281,33	
3121.2.4-1.2015 z dnia 20.03.2015 roku	<u>04.03.2015</u> 27.02.2015	<u>01.04.2015</u> 29.02.2020	0,16	13,20	
3121.2.5-1.2015 z 20.03.2015 roku	<u>05.03.2015</u> 27.02.2015	<u>01.04.2015</u> 29.02.2020	1,1931	98,43	
3121.2.6-1.2015 z dnia 13.04.2015	<u>30.03.2015</u> 14.11.2014	<u>01.04.2015</u> 30.11.2019	0,3925	32,38	
3121.2.7-1.2015 z dnia 16.06.2015	<u>02.06.2015</u> 20.03.2015	<u>01.07.2015</u> 31.03.2020	0,0590	113,24	

- decyzje wydano na podstawie art. 13d ust. 3 ustawy o podatku rolnym;
- decyzje wydano na wniosek podatników, do których to wniosków załączono kserokopie aktów notarialnych dokumentujących zakup przedmiotowych gruntów. Wnioski podatników zawierały w swojej treści oświadczenia o braku istnienia pokrewieństwa kupującego ze sprzedającym grunty, które zgodnie z art. 12 ust. 5 ustawy o podatku rolnym warunkowało zastosowanie przedmiotowej ulgi;
- decyzje wydawał Wójt Gminy;
- w wydanych decyzjach prawidłowo wyliczono okres zwolnienia z podatku rolnego, który w myśl art. 12 ust. 3 cytowanej ustawy, wynosi 5 lat, licząc od pierwszego dnia miesiąca, następującego po miesiącu, w którym zawarto umowę sprzedaży gruntów, uwzględniając okres złożenia wniosku, a następnie w oparciu o ust. 6 cytowanego artykułu, po upływie pięcioletniego okresu zwolnienia stosuje się ulgę w podatku rolnym polegającą na obniżeniu podatku w pierwszym roku o 75% i w drugim roku o 50%;
- podatnicy, którzy nabyli grunty rolne złożyli informacje na podatek rolny uwzględniając powierzchnię nowo nabytych gruntów, podlegającą opodatkowaniu.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Ulgi w zapłacie podatku na podstawie decyzji organu podatkowego (umorzenia, odroczenia)

Prawidłowość postępowania przy wydawaniu decyzji kontrolujące sprawdziły w oparciu o materiały źródłowe dotyczące wydanych w roku 2014 i w roku 2015 decyzji, a mianowicie:

- decyzji nr 3121.4.2.1.2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku w sprawie umorzenia 50% zaległości podatkowych z tytułu IV raty podatku rolnego z roku 2014 w kwocie 84,00 zł i odmowy umorzenia pozostałych 50% zaległości z tytułu IV raty 2014 roku w kwocie 84,00 zł, wydanej na wniosek podatnika z dnia 18 listopada 2014 roku;
- decyzji nr 3121.4.1.2014 z dnia 18 czerwca 2014 roku w sprawie umorzenia 50% zaległości podatkowych z tytułu II raty podatku rolnego z roku 2014 w kwocie 84,00 zł i odmowy umorzenia pozostałych 50% zaległości z tytułu II raty 2014 roku w kwocie 84,00 zł, wydanej na wniosek podatnika z dnia 19 maja 2014 roku;
- decyzji nr 3121.4.1.1.2015 z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu II raty podatku za 2015 rok w wysokości 168,00 zł, wydanej na wniosek podatnika z dnia 2 czerwca 2015 roku;
- decyzji nr 3121.4.2.1.2015 z dnia 15 października 2015 roku umarzającej zaległości z tytułu III raty podatku rolnego z 2015 roku, na kwotę 238,00 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 21 września 2015 roku,
- decyzji nr 3121.4.3.1.2015 z dnia 19 października 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu III raty podatku rolnego w wysokości 233,00 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 29 września 2015 roku,
- decyzji nr 3121.4.7.1.2015 z dnia 18 grudnia 2015 roku umarzającej w 50% zaległość z tytułu IV raty podatku z 2015 roku w kwocie 84,00 zł i w odmawiającej umorzenia pozostałych 50% zaległości w wysokości 84,00 zł. Decyzję wydano na wniosek podatnika z dnia 4 grudnia 2015 roku.

Analiza dokumentacji związanej z wymienionymi wyżej decyzjami wykazała, że:

- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy Nieborów;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art. 210 cytowanej ustawy;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- wszystkie wydane decyzje dokumentował materiał dowodowy potwierdzający stan faktyczny opisany przez podatnika we wniosku podatnika, a mianowicie: protokół z oszacowania strat w gospodarstwie rolnym spowodowanych suszą z informacją o średniej rocznej produkcji z okresu trzech lat, protokół opisu stanu warunków danego gospodarstwa rolnego, kopie decyzji przyznających zasiłek z GOPS-u, kopie decyzji z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznaniu pomocy producentom rolnym, u których odnotowano szkody spowodowane suszą oraz kserokopie faktur i rachunków;
- dwie wydane w 2015 roku decyzje stanowiły pomoc publiczną de minimis, udzieloną na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013). Informowano podatnika o powyższym fakcie w wydanej decyzji oraz wydawano stosowne zaświadczenia o udzieleniu niniejszej pomocy;

- przedsiębiorcy ubiegający się o pomoc, przedstawiali organowi podatkowemu informacje o pomocy udzielonej im w okresie trzech kolejnych lat, poprzedzających złożenie wniosku;
- w postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie zastosowania ulg w przedmiotowym podatku, nie brali udziału pracownicy Urzędu Gminy podlegający wyłączeniu z udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, co potwierdził Wójt w oświadczeniu *stanowiącym załącznik nr 40 protokołu kontroli*.

5) Podatek od środków transportowych

Stawki podatku od środków transportowych obowiązujące na rok 2014 i na rok 2015 zostały określone uchwałą Rady Gminy Nieborów nr XLIII/221/2013 z dnia 20 listopada 2013 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 5 grudnia 2013 roku, poz. 5299, zgodne z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 7 października 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (M.P. poz. 812) oraz z Obwieszczeniem Ministra Finansów z dnia 10 października 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (M.P. poz. 895).

W kontrolowanym okresie Rada Gminy Nieborów nie zastosowała zwolnień w opłatach podatku od środków transportowych.

W toku kontroli stwierdzono, że Gmina otrzymuje ze Starostwa Powiatowego w Łowiczu (Wydział Komunikacji) informacje podatkowe dotyczące zaistniałych zmian w ilości zarejestrowanych pojazdów. Ostatnie informacje otrzymano:

- w dniu 13 stycznia 2016 roku za okres od 1 grudnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- w dniu 5 lutego 2016 roku za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 stycznia 2016 roku,
- w dniu 16 marca 2016 roku za okres od 1 lutego 2016 roku do 29 lutego 2016 roku.

Przykładowe księgowanie podatku od środków transportowych

Przypis podatku od środków transportowych

Poleceniem księgowania nr 188 z dnia 31 stycznia 2015 roku dokonano przypisu należności podatkowej na kontach: Wn 221-2-75616-340, Ma 720-2-75616-340 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340.

Podatek wpłacony za pośrednictwem banku

Podatek od środków transportu w kwocie 1.455,00 zł (II rata 2015 roku) wpłacony w dniu 14 września 2015 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...) ¹⁸ został zaksięgowany:

w jednostce

Wn 130-100, Ma 221-2-75616-340 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 – wpłata należności podatkowej na rachunek bankowy,
Wn 222-1, Ma 130-100 odprowadzenie zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu.

w organie

---

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wn 133-1, Ma 222-1 – wpływ dochodów na rachunek budżetu
Wn 222-1, Ma 901-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 –
na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S.

Podatek wpłacony za pośrednictwem kasy

Podatek od środków transportu w kwocie 815,00 zł (II rata 2015 roku) wpłacony w dniu
10 września 2015 roku przez podatnika o nr ewidencyjnym (...) ¹⁹ został zaksięgowany:

w jednostce

Wn 101, Ma 221-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 –
wpłata należności podatkowej do kasy,
Wn 141-1, Ma 101-1 – odprowadzenie wpłaty z kasy na rachunek bankowy,
Wn 130-100, Ma 141-1 – wpłata gotówki na rachunek bankowy,
Wn 222-1, Ma 130-100 odprowadzenie zrealizowanych dochodów na rachunek budżetu.

w organie

Wn 133-1, Ma 222-1 – wpływ dochodów na rachunek budżetu,
Wn 222-1, Ma 901-1 wraz z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 –
na podstawie sprawozdania budżetowego Rb-27S.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

Uzyskane dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych
ewidencjonowano w dziale 756 rozdz. 75615 § 0340 i kontrolowanym okresie
przedstawiały się następująco:

Rok	Przypis podatku*	Planowane dochody	Wykonane dochody	% w dochodach ogółem
		w złotych		
2014	3 420,00	2 099,00	3 420,00	162,93
2015	3 420,00	3 420,00	3 420,00	100,00

*(saldo początkowe plus przypis minus odpis)

Na terenie Gminy Nieborów w 2014 roku oraz w 2015 roku funkcjonowały dwa
podmioty prawne posiadające trzy pojazdy podlegających opodatkowaniu. Zaległości w
tym podatku nie odnotowano.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość oraz
powszechność opodatkowania w latach 2014 - 2015 roku dla wszystkich pojazdów.

*Terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby prawne, zgodność
zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Nieborów w wybranej próbie podatników
w latach 2014 – 2015 i terminowość wpłat rat podatku przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 41
protokołu kontroli.*

Analiza zestawionych w ww. tabeli informacji wykazała, że:

- na deklaracjach odnotowywano daty ich wpływu do organu podatkowego, z których wynikało, że podatnicy przestrzegali terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- w deklaracjach wskazano, niezbędne do ustalenia prawidłowej stawki podatku, parametry pojazdu,
- stawki podatków dla poszczególnych rodzajów pojazdów wykazane w deklaracjach były zgodne ze stawkami określonymi uchwałami Rady Gminy w Nieborowie,
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył taki obowiązek,
- podatnicy terminowo wpłacili podatek od środków transportowych.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

Uzyskane dochody z tytułu podatku od środków transportowych od osób fizycznych ewidencjonowano w dziale 756 rozdz. 75616 § 0340 i kontrolowanym okresie przedstawiały się następująco:

Rok	Przypis podatku*	Planowane dochody	Wykonane dochody	% w dochodach ogółem
		w złotych		
2014	306 406,90	159 000,00	276 203,90	173,71
2015	316 176,82	201 889,00	272 017,22	134,74

*(saldo początkowe plus przypis minus odpis)

Z ewidencji podatkowej wynika, że:

- w 2014 roku podatkiem objęto 226 pojazdy, będące własnością 46 podatników,
- w 2015 roku podatkiem objęto 233 pojazdy, będące własnością 47 podatników.

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na 31 grudnia 2014 roku – 30 203,00 zł, na 31 grudnia 2015 roku – 44 236,00 zł.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość wpłat oraz powszechność opodatkowania dla co jedenastego pojazdu z rejestru wymiarowego podatku od środków transportowych: z 2014 roku - 19 pojazdów 6 podatników, z 2015 roku - 18 pojazdów 7 podatników. Wymiar podatku dla wybranej próby wynosił: dla 2014 roku – 25.116,00 zł, dla 2015 roku – 22.593,00 zł.

Terminowość składania deklaracji podatkowych, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Nieborów oraz terminowość wpłat rat podatku sprawdzonych na przykładzie wybranej próby pojazdów w latach 2014 – 2015 przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 42 protokołu kontroli.

W wyniku analizy stwierdzono co następuje:

- na deklaracjach odnotowywano daty ich wpływu do organu podatkowego, z których wynikało, że z badanej próby terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, tj. do 15 lutego danego roku podatkowego, nie zachowali: wszyscy (z badanej próby) podatnicy w 2014 roku, oraz sześciu podatników w 2015 roku. Organ podatkowy wzywał podatników do złożenia deklaracji,
- organ podatkowy wydał decyzję określającą: nr FN.3124.1.2.2014 z dnia 19 maja 2014 roku oraz nr FN.3124.1.3.2015 z dnia 5 maja 2015 roku w odniesieniu do podatnika o numerze (...) ²⁰, który zaniechał złożenia deklaracji na podatek od środków transportowych w 2014 roku i w 2015 roku. Wydanie decyzji poprzedzone zostało wszczęciem postępowania podatkowego,

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- dane wskazane przez podatnika w deklaracjach pozwalały na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku,
- na okoliczność zakupu, zbycia pojazdu bądź jego czasowego wycofania z ruchu drogowego, podatnicy przedkładali dokumenty potwierdzające taki fakt,
- we wszystkich skontrolowanych przypadkach stawki podatków podane w deklaracjach i ich korektach, były zgodne ze stawkami określonymi przez radę gminy,
- deklaracje posiadały podpis pracownika przyjmującego deklaracje oraz informację organu podatkowego o ich prawidłowości formalno-prawnej, co wskazuje na dokonywanie przez organ podatkowy czynności weryfikacyjnych składanych deklaracji,
- kontrolujące w badanej próbie nie stwierdziły przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył taki obowiązek,
- w analizowanej próbie podatników, ustawowego terminu zapłaty podatku od środków transportowych, wynikającego z art. 11 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, nie zachowali podatnicy o numerach kont: (...) ²¹ Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki w prawidłowych wysokościach,
- organ podatkowy podejmował na bieżąco działania windykacyjne w celu wyegzekwowania należnego podatku wystawiając upomnienia, a w przypadku ich bezskuteczności, zaległość kierowana była do egzekucji przez komornika skarbowego.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

Z dokumentacji księgowo - podatkowej oraz sprawozdań budżetowych sporządzonych za 2014 rok oraz za 2015 rok (Rb-27S oraz Rb-PDP) wynika, że organ podatkowy w kontrolowanym okresie wydał decyzje w zakresie zastosowania ulg w podatku od środków transportowych, co przedstawiają poniższe tabele:

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	5	5.343,00 zł (należność gł.), 92,00 zł (odsetki)
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami
----------------	------------------------	------------------------

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

	(szt.)	(zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	1	2.397,18 zł (część należność gł.) 59,00 zł (odsetki)
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

W 2014 roku Wójt Gminy Nieborów wydał pięć decyzji w sprawie umorzenia zaległości i odsetek w podatku od środków transportowych, pięć decyzji w sprawie odmowy umorzenia ww. zaległości podatkowych oraz jedną decyzję odraczającą termin zapłaty zaległości. Kwota umorzenia zaległości w przedmiotowym podatku, wynikająca z wydanych w 2014 roku decyzji wynosiła łącznie 5.343,00 zł. W 2015 roku organ podatkowy wydał jedną decyzję umorzeniową, dwie decyzje odmowne w zakresie zastosowania ulgi w zapłacie zaległości podatkowych oraz jedną decyzję odraczającą termin zapłaty zaległości.

Prawidłowość postępowania przy wydawaniu decyzji w zakresie ulg w przedmiotowym podatku, kontrolujące sprawdziły w oparciu o wybrane cztery decyzje wydane w 2014 roku (dwie umorzeniowe, jedna odraczająca termin płatności i jedna odmowna) oraz dwie decyzje wydane w 2015 roku (jedna decyzja umorzeniowa i odmowna oraz jedna odraczająca termin płatności). Szczegółowe ustalenia w zakresie badanej próby zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 43 protokołu kontroli*.

Z przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie wynika, że:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników, dotyczące zastosowania ulg w zapłacie przedmiotowego podatku rozstrzygnięto w drodze decyzji,
- przed wydaniem decyzji organ podatkowy przeprowadził postępowanie podatkowe, zebrał materiał dowodowy w zakresie sytuacji finansowej podatnika, dokonał jego analizy i wyliczył wysokość udzielanej pomocy de minimis, w przypadku nie uzyskiwania przez podatnika takiej pomocy składał on stosowne oświadczenie. Organ podatkowy informował podatnika o możliwości zapoznania się i wypowiedzenia w sprawie zebranego materiału dowodowego,
- organem wydającym decyzje był Wójt Gminy Nieborów,
- organ podatkowy przed wydaniem decyzji przeprowadził postępowanie wyjaśniające wymagane przepisami art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania zgodnie z art. 210 ustawy Ordynacja podatkowa;
- w odniesieniu do decyzji w zakresie odroczenia terminu płatności zaległości podatkowej, organ podatkowy dokonał wyliczenia wartości ekwiwalentu dotacji brutto zgodnie z zapisami § 4 pkt 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielonej w różnych formach w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniach w sprawach dotyczących pomocy publicznej,
- podatnik, któremu decyzją nr FN.3124.7.3.2.2014 z dnia 2 maja 2014 roku przesunięto termin płatności I raty podatku z 2014 roku, nie wywiązał się z obowiązku wpłacenia zaległości do dnia 30 czerwca 2014 roku. Podatnik uregulował zobowiązanie: w dniu 12 sierpnia 2014 roku – 668,00 zł plus odsetki 32,00 zł, w dniu 19 sierpnia 2014 roku – 762,00 zł plus odsetki 38,00 zł, w dniu 22 sierpnia 2014 roku – 1.332,00 zł plus odsetki 68,00 zł, w dniu 29 sierpnia 2014 roku – 78,00 zł (odsetki naliczono od upływu ustawowego terminu płatności),

- przedsiębiorcom, którym przyznano ulgę w zapłacie podatku od środków transportowych wydano zaświadczenie o kwocie udzielonej pomocy de minimis z tego tytułu,
- w postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie ulg w zapłacie przedmiotowego podatku, nie brali udziału pracownicy Urzędu podlegający wyłączeniu z udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa, co potwierdził Wójt Gminy *w oświadczeniu stanowiącym załącznik nr 44 protokołu kontroli.*

6) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Zaległości w poszczególnych podatkach oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w okresie objętym kontrolą, przedstawiają poniższe tabele, sporządzone na podstawie prowadzonej w jednostce ewidencji upomnień i tytułów wykonawczych. Windykację zaległości podatkowych prowadzono w oparciu o przepisy obowiązujące do dnia 22 maja 2014 roku rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.), natomiast od dnia 23 maja 2014 roku w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. 2014, poz. 656) i rozporządzenie Ministra Finansów z dnia z dnia 16 maja 2014 roku w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej (Dz. U. 2014, poz. 650). Na podstawie prowadzonej ewidencji tytułów i upomnień oraz dokumentacji pozostającej w referacie dochodów, podejmowane przez kontrolowaną jednostkę działania windykacyjne w odniesieniu do zaległości w poszczególnych podatkach, zestawiono w poniższych tabelach:

Rodzaj podatku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Kwota zaległości na koniec roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	Upomnienia		Tytuły wykonawcze		Kwota wyegzekwowanych odsetek	Kwota wyegzekwowanych zaległości
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość		
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	68.217+ 9160,30 (hipoteka)*	286.701,42 + 23.543,00 (hipoteka)	1.238*	418.002,50 *	162*	191.715,50*	7.712,04	53.390,82
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	32.426,00	154.218,45	10	107.570,79	-	-	2.274,00	17.352,99
Podatek rolny – osoby fizyczne		22.672,04 +191,00 (hipoteka)					358,69	5.187,73
Podatek rolny – osoby prawne		458,80	1	37,00				80,00
Podatek leśny	-	-	-	-	-	-	-	-
Podatek od środków transportowych	8.457,00 + 21.625,15 (hipoteka)	30.203,00 + 40680,30 (hipoteka)	33	118.030,90	11	33.072,60	287,80	14.997,00

*w tym łączne zobowiązanie pieniężne

2015 rok

Rodzaj podatku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Kwota zaległości na koniec roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	Upomnienia		Tytuły wykonawcze		Kwota wyegzekwowanych odsetek	Kwota wyegzekwowanych zaległości
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość		
Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	77.351,00+ 9160,30 (hipoteka)*	253.752,30 +23.543,00 (hipoteka)	1.362*	411.861,57 +	114*	236.057,40*	12.537,46	120.490,05
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	44.354,00	214.354,13	44	404.865,52	5	90.283,10	3.540,00	27.146,00
Podatek rolny – osoby fizyczne	-	21.841,09 + 191,00 (hipoteka)					678,05	9.209,75
Podatek rolny – osoby prawne	-	245,00	3	233,00				87,00
Podatek leśny	-	-	-	-	-	-	-	-
Podatek od środków transportowych	11.334,00 + 21625,15 (hipoteka)	44.236,00* 40680,30 (hipoteka)	37	168.852,22	13	41.687,00	499,00	21.363,00

*w tym łączne zobowiązanie pieniężne

Windykacja zaległości w podatku od nieruchomości

Zaległości w podatku od nieruchomości osoby prawne na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 154.218,45 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2015 roku odnotowano zaległości w kwocie 214.354,13 zł.

Dłużników w podatku od nieruchomości – osoby prawne zestawiono w poniższej tabeli.

(...)²²

W celu wyegzekwowania wykazanych zaległości organ podatkowy podejmował niżej zestawione działania windykacyjne:

(...)²³

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zaległości z roku 2014 organ podatkowy nie podejmował żadnych działań windykacyjnych. Decyzją nr Fn 3120.4.1.1.2015 z dnia 2 marca 2015 roku na wniosek podatnika umorzono zaległość odnotowaną w roku 2014 na jego koncie z tytułu niezapłaconych rat od X-XII. Brak wpłaty należnych rat podatku z roku 2015 skutkowało niezwłocznym wystawianiem przez organ podatkowy upomnieniem wzywającym podatnika do ich zapłaty. W konsekwencji podatnik wpłacił zaległość w terminach wykazanych wyżej wraz z odsetkami;

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...)²⁴

Jak wykazują powyższe zestawienie odnotowano zaległości, w stosunku do których organ podatkowy nie podejmował żadnych działań windykacyjnych. Podatnicy w rezultacie dokonali wpłat zaległych podatków, nie mniej jednak organ podatkowy zobowiązany jest do podejmowania działań terminowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Kontrolujące wskazują, że zgodnie z § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, zgodnie z którymi *„Wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy. Wierzyciel niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy”*.

Zaległości w podatku od nieruchomości osoby fizyczne na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 310.244,42 zł, natomiast wg stanu na 31 grudnia 2015 roku zaległości te wynosiły 277.295,30 zł.

Największe zaległości w zapłacie podatku od nieruchomości - osoby fizyczne wg stanu na 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2015 roku posiadali podatnicy wykazani w poniższej tabeli:

(...)²⁵

Analiza dokumentacji dotyczącej podejmowanych przez jednostkę działań windykacyjnych w odniesieniu do powyższych dłużników wykazała, co następuje:

(...)²⁶

Powyższe wskazuje, że organ podatkowy podejmował działania windykacyjne terminowo, tj. po niezapłaconej racie w ustawowym wystawiał, której wartość przekraczała 116,00 zł wystawiano podatnikowi upomnienie, a jego bezskuteczność powodowała wystawienie tytułu wykonawczego;

---

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...)²⁷

Jak wykazuje tabela organ podatkowy wystawiał terminowo upomnienia wzywające podatnika do zapłaty zaległości, a ich bezskuteczność powodowała wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Działania te nie przekładały się na uzyskanie wzrost dochodów Gminy z tytułu wpłaty zaległości odnotowanej na koncie podatnik. Kontrolujące wskazują, że przy wzrastających z roku na rok zaległościach notowanych na koncie podatnika, organ podatkowy powinien rozważyć inny sposób zabezpieczenia swoich należności, na możliwość podjęcia których wskazuje Ordynacja podatkowa, a mianowicie artykuł 34 umożliwia jednostce samorządu terytorialnego zabezpieczenie swoich wierzytelności poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na wszystkich nieruchomościach podatnika, a art. 41 przewiduje możliwość utworzenie zastawu skarbowego na wszystkich będących własnością podatnika oraz stanowiących współwłasność łączną podatnika i jego małżonka rzeczach ruchomych oraz zbywalnych prawach majątkowych;

(...)²⁸

Zgodnie z §§ 1, 5 i 6 cytowanego rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, wierzyciel jest obowiązany do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych, niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy oraz niezwłocznie wystawia tytuł wykonawczy, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy.

Windykacja zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych

Zaległości w podatku rolnym wynosiły wg sprawozdania Rb-27S na 31 grudnia 2014 roku 22.863,04 zł i na 31 grudnia 2015 roku 22.032,09 zł. Największe zaległości w zapłacie przedmiotowego podatku odnotowano na kontach następujących podatników:

(...)²⁹

---

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W celu wyegzekwowania wykazanych zaległości organ podatkowy podejmował niżej wymienione działania:

(...)³⁰

Z powyższych zestawień wynika, że organ podatkowy monitorował powstające zaległości na kontach podatników i podejmował działania mające na celu ich egzekucję. Brak wpłaty należności podatkowej w ustawowym terminie, skutkowało wystawieniem wezwania do jej zapłaty, a następnie wszczynano postępowanie egzekucyjne wystawiając tytuł wykonawczy. Zaległości we wszystkich analizowanych przypadkach zabezpieczono tytułami wykonawczymi. Kontrolujące wskazują na możliwość podjęcia innych sposobów zabezpieczenia swoich należności, które przewiduje ustawa Ordynacja podatkowa, a mianowicie artykuł 34 umożliwia jednostce samorządu terytorialnego zabezpieczenie swoich wierzytelności poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na wszystkich nieruchomościach podatnika.

Windykacja zaległości w podatku od środków transportowych – osoby fizyczne

Zaległości w przedmiotowym podatku wynosiły: na 31 grudnia 2014 roku 30.203,00 zł, w tym zaległości roku bieżącego 9.006,00 zł, na 31 grudnia 2015 roku 44.236,00 zł, w tym zaległości roku bieżącego 18.015,00 zł. Zaległości w zapłacie podatku od środków transportowych osoby fizyczne odnotowano na kontach następujących podatników:

(...)³¹

Kontrolujące przeanalizowały działania windykacyjne podjęte przez organ podatkowy w odniesieniu do niżej wymienionych podatników:

(...)³²

Jak z powyższych ustaleń wynika, że działania mające na celu egzekucję zaległości w przedmiotowym podatku prowadzono terminowo, zgodnie § 5 i § 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych. Odnotowane przypadki nieterminowego wystawienia upomnienia czy tytułu wykonawczego wynikały z faktu niezłożenia przez podatnika deklaracji, co uruchamiało postępowanie w sprawie wydania stosownej decyzji określającej wysokość podatku na dany rok. Należy jednak wskazać organowi podatkowemu, że bezskuteczność upomnień i tytułów powinna skutkować

---

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

podejmowaniem innych działań mających na celu zabezpieczenie swoich wierzytelności np. stosowanie określonego w art. 41 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa tekst jednolity (Dz. U. 2012 poz. 749 ze zm.) zastawu skarbowego.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Nieborów, zgodnie z zapisami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Gminy Nieborów, w objętym kontrolą okresie, wykonywał pracownik na samodzielnym stanowisku ds. gospodarki komunalnej i inwestycji - inspektor Mirosława Więclawska.

Gmina sporządzała informacje o stanie mienia komunalnego stosownie do postanowień art. 180 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz art. 267 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku tekst jednolity (Dz. U.2013, poz. 885 ze zm.).

Rada Gminy Nieborów nie określiła zasad nabywania, zbywania oraz wydzierżawiania i wynajmowania na czas nieoznaczony nieruchomości stanowiących własność gminy Nieborów - każdorazowo czynność taka, dokonywana jest na podstawie stosownej uchwały organu stanowiącego, zgodnie z art. 18 ust.2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1515 ze zm.).

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Według zapisów księgowych, planów finansowych oraz sprawozdań budżetowych Rb-27S w kontrolowanym okresie odnotowano dochody z tytułu sprzedaży majątku, dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w prawo własności, które przedstawiono w poniżej tabeli.

Okres sprawozdawczy	Plan pierwotny	Plan po zmianach	Wykonanie
Dział 010 rozdział 01095 § 077			
2014 rok	18.000,00	18.000,00	82.930,00
2015 rok	255.000,00	255.000,00	302.536,00
Dział 700 rozdział 70005 § 077			
2014 rok	116.958,00	116.958,00	240.746,34
2015 rok	45.000,00	45.000,00	22.165,04

Jak wynika z powyższego zestawienia planowane do uzyskania kwoty dochodów odpowiadały kwotom uzyskanym, czyli znajdowały one odzwierciedlenie w posiadanych przez gminę zasobach. Podstawą planowanych kwot były wartości szacunkowe planowanych do zbycia nieruchomości, wynikające ze sporządzonych na tę okoliczność operatów szacunkowych.

Gmina Nieborów dokonała w 2014 roku sprzedaży 22, a w 2015 roku 4 nieruchomości gruntowych, które zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 45 protokołu kontroli*, wraz z określeniem podstaw zbycia, daty i wartości.

Wszystkie nieruchomości zostały zbyte w drodze przetargu nieograniczonego.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość zbycia niżej wymienionych nieruchomości:

- nieruchomości gruntowych oznaczonych numerami 291, 292/2, 61/2 o powierzchni 6,3300 ha, położonych w obrębie Dzierzgow (zbycie w roku 2015),
- nieruchomości gruntowej oznaczonej numerem 253 o powierzchni 2,0100 ha, położonej w obrębie geodezyjnym Dzierzgow (zbycie w roku 2014).

Kryterium wyboru próby kontrolnej była wartość zbywanych nieruchomości – wybrano pozycje o najwyższej wartości.

Szczegółowe zestawienie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonej kontroli trybu przeprowadzenia sprzedaży nieruchomości w drodze przetargów ustnych nieograniczonych, stanowi załącznik nr 46 protokołu kontroli.

W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że:

- nieruchomości zostały sprzedane na podstawie decyzji organu stanowiącego wyrażonej uchwałą;
- wykazy nieruchomości przeznaczonych do zbycia w drodze przetargu zostały podane do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie ich na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy, z zachowaniem terminu wynikającego z art. 35 ust. 1 (okres 21 dni) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 1774 ze zm.), zamieszczone na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej Nowy Łowiczanin;
- ogłoszenia o przetargach publikowano w terminach zgodnych z art. 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami i § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1490);
- wysokość wadium ustalano zgodnie z § 4 ust. cytowanego rozporządzenia z dnia 14 września 2004 roku, określając formę i termin jego wniesienia;
- w ogłoszeniach określano ceny wywoławcze nieruchomości gruntowych, zgodnie z postanowieniami art. 67 ust 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, w wysokościach określonych na podstawie wartości nieruchomości, wynikających ze sporządzonych przez rzeczoznawców majątkowych operatów szacunkowych, aktualnych w rozumieniu art. 156 ust. 3 i 4 tej ustawy, stosując zasady ustalania cen, wynikające z art. 67 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Cenę zbywanej nieruchomości przeliczono na euro, według wartości kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski na dzień dokonania przeliczenia, zgodnie z § 6 ust. 6 cytowanego rozporządzenia;
- wpłaty wadium były dokonywane w wysokościach i w terminach wskazanych w ogłoszeniach o przetargach, zgodnie z § 4 cytowanego powyżej rozporządzenia;
- czynności związane z przetargiem wykonywała stała czteroosobowa komisja przetargowa, powołana zarządzeniem Wójta Gminy. Członkowie Komisji przetargowych nie składali oświadczeń o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie z udziału w postępowaniu, adnotacji w tym zakresie nie zamieszczano w protokołach przetargowych, co uniemożliwia stwierdzenie spełnienia wymogu § 9 ww. rozporządzenia, zgodnie z którym - w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby wchodzące w skład komisji przetargowej oraz osoby bliskie tym osobom, a także osoby, które pozostają z członkami komisji przetargowej w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może budzić to uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komisji przetargowej;
- po zakończeniu postępowania, kontrolowana jednostka sporządzała informacje o wynikach przetargów, zgodnie z § 12 wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów;
- zbywający zawiadamiał osoby ustalone jako nabywcy nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy z zachowaniem terminów wynikających z art. 41 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- umowy sprzedaży zostały zawarte w formie aktów notarialnych;

- wpłacone przez nabywców nieruchomości wadium, zostały zaliczone na poczet ceny nabycia nieruchomości i zaewidencjonowano je na kontach - wadium dotyczące nieruchomości w m. Pruszków - Wn 139-1, Ma 240-139-6/wpłata, a przekazanie kwoty wadium z rachunku depozytów na rachunek bieżący budżetu odzwierciedlały konta: Wn 240-139/6 Ma 139-1;
- cenę nabycia nieruchomości wpłacono przed zawarciem aktu notarialnego, zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Uiszczoną przez nabywcę kwotę za zbyte nieruchomości ewidencjonowano na kontach Wn 130-100 (z klasyfikacją budżetową dział 010 rozdział 01095 § 770) i Ma 221-5-01095-770. Na podstawie polecenia księgowania (Pk) dokonywano przypisu należności na kontach: Wn 221-5-01095-770, Ma 760-1-01095-770 z klasyfikacją budżetową. W przypadku zbycia gruntów (nierolnych), od których to transakcji naliczono podatek VAT, przy ich ewidencji księgowej uwzględniano konto 225;
- zbycie nieruchomości miało odzwierciedlenie w stanie majątku Gminy, który na podstawie protokołów LT nr 5/2014/G z dnia 30 listopada 2014 roku i protokołu nr 2/2015 z dnia 28 maja 2015 roku zmniejszono odpowiednio o wartość działek nr 291 i 292/2 – 107.962,21 zł i wartość działki nr 251/2 - 63.662,79 zł. Protokoły podpisali kierownik jednostki, Skarbnik oraz komisja likwidacyjna.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Według zapisów księgowych oraz sprawozdań budżetowych Rb-27S w kontrolowanym okresie odnotowano dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości w dziale 700, rozdziale 70005 § 047 w wartościach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
12.000,00	12.000,00	17.480,61	17.800,00	17.800,00	17.747,82

Z dokumentacji księgowej wynika, że w latach 2014 - 2015 nie uzyskiwano dochodów z tytułu oddania w użytkowanie wieczyste gruntów stanowiących własność Gminy Nieborów bądź z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, co również potwierdził w swoim oświadczeniu kierownik jednostki.

Oświadczenie Wójta Gminy w sprawie nie oddawania gruntów gminnych w użytkowanie wieczyste oraz nie przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Według danych ewidencji księgowej, w 2015 roku odnotowano 19 użytkowników wieczystych (w tym 16 osób fizycznych i 3 osoby prawne). Uzyskane dochody w 2015 roku pochodziły z tytułu ustanowionych w latach ubiegłych opłat użytkowania wieczystego. Kontrolujące zweryfikowały terminowość uiszczania opłat z tytułu użytkowania wieczystego na wybranej próbie 8 użytkowników (co 3 użytkownik wieczysty osoby fizyczne oraz 2 użytkowników wieczystych osoby prawne) stwierdzając, że były one wpłacane w prawidłowych wysokościach. W pięciu przypadkach stwierdzono niezachowanie terminu płatności, od nieterminowych wpłat pobrano odsetki. Użytkownicy wieczystości wykazali w deklaracjach na podatek od nieruchomości działki znajdujące się w ich użytkowaniu.

Zestawienie terminowości dokonywania opłat z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2014 – 2015 zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 48 protokołu kontroli.

Jak wynika z informacji udzielonej przez kierownika jednostki Gmina Nieborów, ostatnią aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości przeprowadziła w 2013 roku.

Oświadczenie Wójta Gminy Andrzeja Werle stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Zaległości z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 251,30 zł (dotyczące roku bieżącego), które odnotowano na koncie użytkownika wieczystego o numerze 100141. Gmina w dniu 6 maja 2015 roku oraz w dniu 11 sierpnia 2015 roku wezwała użytkownika do uiszczenia opłaty z tytułu użytkowania wieczystego działki budowlanej położonej w obrębie Bobrowniki oznaczonej numerem ewidencyjnym 282. W związku z bezskutecznym wezwaniem, w dniu 2 września 2015 roku, wniosła pozew do Sądu Rejonowego w Łowiczu, który w dniu 29 października 2015 roku wydał nakaz zapłaty przedmiotowej należności. Klauzulę wykonalności powyższemu tytułowi egzekucyjnemu nadano postanowieniem z dnia 15 stycznia 2016 roku. Wniosek o wszczęcie i prowadzenie egzekucji kwoty 258,80 zł (należność główna plus odsetki) z tytułu użytkowania wieczystego, złożono do komornika w dniu 19 lutego 2016 roku. W wyniku działań Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu odnotowano wpływ części zaległości: w dniu 2 marca 2016 roku 22,93 zł należność główna plus 2,37 zł odsetki oraz w dniu 4 kwietnia 2016 roku 176,33 zł należność główna plus 15,02 zł odsetki.

W roku 2015 w trwałym zarządzie pozostawały nieruchomości gminne o łącznej powierzchni 13,2 ha wraz z budynkami szkolnymi i znajdującym się w nich wyposażeniem, których zarządcami były jednostki oświatowe Gminy Nieborów, które szczegółowo zostały wykazane *w załączniku nr 49 protokołu kontroli.*

Jednostka w kontrolowanym okresie nie przekazywała nieruchomości w użytkowanie wieczyste lub zarząd, co potwierdził w swoim oświadczeniu Wójt Gminy Andrzej Werle, które stanowi *załącznik nr 50 protokołu kontroli.*

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

W oparciu o art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (obecnie obowiązujący tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 150 ze zm.), Rada Gminy uchwałą nr XXV/131/2012 z dnia 26 kwietnia 2012 roku przyjęła Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy na lata 2012-2016. Program określał: zasady sprzedaży lokali, zasady polityki czynszowej, zasady finansowania gospodarki mieszkaniowej, ustalał analizę potrzeb w zakresie remontów i modernizacji posiadanego zasobu mieszkaniowego, koszt eksploatacji tego zasobu oraz koszty remontów modernizacji w okresie obowiązywania programu. Wg programu Gmina Nieborów posiada w swoich zasobach 86 lokali mieszkalnych.

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
80.000,00	80.000,00	91.894,13*	80.000,00	80.000,00	84.293,39*

* w tym rok 2014 - 2.353,71 zł czynsz dzierżawy terenów łowieckich – od Starostwa Powiatu Łowickiego

* w tym rok 2015 – 2.084,9 zł czynsz dzierżawy terenów łowieckich – od Starostwa Powiatu Łowickiego

Umowy najmu lokali

W 2015 roku funkcjonowało 75 umów najmu lokali mieszkalnych. W okresie objętym kontrolą nie zawierano nowych umów, obowiązującymi były umowy zawarte w okresach wcześniejszych.

Zestawienie obowiązujących umów najmu lokali mieszkalnych w okresie 2014-2015 stanowi załącznik nr 51 protokołu kontroli.

Gmina nie wynajmowała z gminnego zasobu mieszkaniowego lokali związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Kontrolą objęto terminowość wpłat czynszów za wynajem lokali mieszkalnych w roku 2015, którą przeanalizowano na podstawie wpłat dokonywanych przez niżej wymienionych najemców:

Lp.	Nr ewidencyjny najemcy	Data zawarcia umowy	Termin wpłaty wynikający z umowy	Terminy wpłaty	Kwota
1.	100006	30.01.2007 ze zmianą 2.01.2014	10-g dnia każdego miesiąca	21.01 (za I i II), 23.02, 13.04, 13.05. (V i VI) 26.06, 27.07, 31.08, 28.09, 27.10, 26.11	43,99 zł miesięcznie
2.	100019	23.11.2009r. ze zmianą 2.01.2014r.	10-go dnia każdego miesiąca	2.01.2015r wpłata kwoty należnej za cały rok	30,00 zł miesięcznie
3.	100048	21.11.2003r. ze zmianą 2.01.2014r.	10-go dnia każdego miesiąca	Brak wpłat – wezwanie do zapłaty z dnia 22.IX.2015 (za okres od I-IX/2015 i z dnia 15.04.2016 za okres od X-XII	39,10 zł miesięcznie
4.	100073	29.09.1995 ze zmianą 2.01.2014r.	10-go dnia każdego miesiąca	23.01 , 3.02, 3.03, 13.04, 5.05, 15.06 , 2.07, 14.08 , 14.09 , 12.10, 3.11, 7.12	45,55 zł miesięcznie
5.	100064	14.07.1999r. ze zmianą z dnia 2.01.2014r.	10-go dnia każdego miesiąca	Brak wpłat – upomnienie wzywające do zapłaty czynszu za okres (z dnia 22.09.2015 Brak wpłat skutkowało skierowaniem sprawy na drogę sądową – pozew z dnia 26 kwietnia 2016 roku	78,00 zł miesięcznie

Jak wskazuje powyższe zestawienie najemca wykazany w poz. 4, opłacał czynsz najmu nie zachowując terminu wynikającego z umowy. Od nieterminowych wpłat nie naliczono odsetek chociaż taka możliwość wynikała z zapisów § 2 ust. 5 umowy najmu. Najemcy z poz. 3 i 5 zaniechali wpłat należności związanych z wynajmem lokali mieszkalnych określonych w umowach. Wynajmujący wystawił tym najemcom wezwania do zapłaty z częstotliwością jedno w roku, tj. wezwanie do zapłaty zaległości z m-cy od stycznia do września 2015 roku wystawiono w dniu 22 września 2015 roku, natomiast za okres od października do grudnia wystawiono w dniu 15 kwietnia 2016 roku. Brak wpłat skutkowało wystawieniem pozwu sądowego w dniu 26 kwietnia 2016 roku, którym objęto zaległość z okresu od grudnia 2012 roku do grudnia 2015 roku. Wynajmujący nie korzystał z zapisów § 7 ust. 3 pkt 1 lit b) umowy zgodnie, z którym mógł wypowiedzieć najem w przypadku zwłoki w zapłacie czynszu lub innych opłat za używanie lokalu co najmniej za trzy pełne okresy płatności. Ponadto kontrolujące wskazują, że na mocy przepisów Kodeksu cywilnego, w razie wystąpienia zaległości w zapłacie czynszu oraz

świadczeń dodatkowych, wynajmującemu przysługuje zastaw na rzeczach wniesionych do lokalu przez lokatora lub przez osoby należące do jego rodziny zamieszkujące razem z nim. Uprawnienie to pozwala zabezpieczyć prawa właściciela lokalu na wypadek, gdyby, po uzyskaniu satysfakcjonującego wyroku sądu, okazało się, że lokator jest niewypłacalny i nie ma możliwości uregulowania należności lub też nie udało się odnaleźć jego majątku.

ZALEGŁOŚĆ W OPŁATACH CZYNSZU NAJMU LOKALI MIESZKALNYCH

Na 31 grudnia 2015 roku zaległości w opłatach czynszu najmu lokali mieszkalnych wynosiły 27.218,37 zł (30 najemców) oraz z tytułu dostawy mediów zaewidencjonowano zaległości w wysokości 9.530,63 zł. Największe zaległości odnotowano na kontach najemców:

Najemca – numer ewidencyjny	Zaległość notowana od	Kwota zaległości na 31.12.2015 rok
100002	XII/2010 – XII/2015	3.303,10
100089	VIII/2011 – XII/2015	3.803,85
100048	V/2010 - XII/2015	2.619,70
100114	I/2011 – XII/2015	3.070,20
100064	XII/2012 – XII/2015	2.842,43
100080	VIII/2011 – XI/2014	2.707,53

Zestawienie podjętych działań windykacyjnych w zakresie zaległości w opłatach za wynajem lokali mieszkalnych (czynsz i media) przedstawia załącznik nr 52 protokołu kontroli.

Kontrolujące przeanalizowały podejmowanie działań windykacyjnych w odniesieniu do największych dłużników:

- nr ewidencyjny **100002** posiadającego zaległość na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 3.303,10 zł. W odniesieniu do zaległości z okresu od grudnia 2010 roku do czerwca 2011 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu wydał nakaz zapłaty sygn. akt I Nc 681/11 z dnia 30 grudnia 2011 roku z klauzulą wykonalności od dnia 13 marca 2012 roku, natomiast na zaległości z okresu od lipca 2011 roku do grudnia 2013 roku ww. Sąd wydał nakaz zapłaty sygn. akt I Nc 889/14 z dnia 30 września 2014 roku z klauzulą wykonalności od dnia 15 maja 2015 roku. Na zaległości z okresu od stycznia 2014 roku do grudnia 2015 roku wystawiono upomnienia wzywające dłużnika do zapłaty,
- nr ewidencyjny **100089** posiadającego zaległość na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 3.803,85 zł, na zaległości z okresu od sierpnia 2011 roku do grudnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu wydał nakaz zapłaty sygn. akt I Nc 915/14 z dnia 31 października 2014 roku z klauzulą wykonalności od dnia 15 maja 2015 roku. Na zaległości z okresu od stycznia 2014 roku do grudnia 2015 roku wystawiono upomnienia wzywające dłużnika do zapłaty,
- nr ewidencyjny **100048** posiadającego zaległość na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 2.619,70 zł, na zaległości z okresu od stycznia 2011 roku do czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu wydał nakaz zapłaty sygn. akt I Nc 652/13 z dnia 28 listopada 2013 roku z klauzulą wykonalności od dnia 28 kwietnia 2013 roku. Na zaległości z okresu od lipca 2013 roku do grudnia 2015 roku wystawiono upomnienia wzywające dłużnika do zapłaty,
- nr ewidencyjny **100114** posiadającego zaległość na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 3.070,20 zł, na zaległości z okresu od grudnia 2012 roku do grudnia 2015 roku w dniu 26 kwietnia 2016 roku sporządzono pozew skierowany do Sądu

Rejonowego w Łowiczu (na dzień prowadzonych czynności kontrolnych nie został potwierdzony fakt jego przyjęcia). Na powyższe zaległości wystawiano wezwania do zapłaty,

- nr ewidencyjny **100080** posiadającego zaległość na 31 grudnia 2015 roku w wysokości 2.707,53 zł, na zaległości z okresu od sierpnia 2011 roku do lutego 2013 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu wydał nakaz zapłaty sygn. akt I Nc 193/13 z dnia 25 maja 2013 roku z klauzulą wykonalności od dnia 16 września 2014 roku. Na zaległości z okresu od czerwca 2013 roku do grudnia 2015 roku wystawiono upomnienia wzywające dłużnika do zapłaty.

W okresie objętym kontrolą jednostka podejmowała pełne działania windykacyjne mające na celu wyegzekwowanie zaległości, tj. wystawiono wezwania do zapłaty a brak wpłaty w terminie określonym wezwaniem skutkowało skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Uchwałą nr LIX/280/2010 z dnia 29 października 2010 roku Rada Gminy określiła zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania i rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie. Wg zapisów §3 ust. 2 uchwały ulgi mogły być udzielone w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym. W oparciu o powyższą uchwałę w 2015 roku Wójt Gminy dwukrotnie umarzał zaległe należności z tytułu najmu lokali mieszkalnych i opłat związanych z tym najmem, tj. za wywóz nieczystości płynnych, opłat za energię elektryczną na klatce schodowej, opłatę za segregowane odpady, opłat za pobraną wodę. Umorzeń dokonano na wniosek dłużników, złożonych odpowiednio w dniu 8 października 2015 roku i w dniu 19 stycznia 2015 roku. Wnioski dłużników zawierały informacje wymagane przywołaną uchwałą oraz zawierały dokumenty potwierdzające sytuację wskazaną przez wnioskującego. O zastosowanej uldze poinformowano dłużników pismami: nr 3221.5.4.2015 z dnia 3 listopada 2015 roku i nr 3221.5.2.2015 z dnia 16 lutego 2015 roku.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Umowy dzierżawy

Zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w okresie 2014-2015 stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.

W 2015 roku obowiązywało 7 umów dzierżawy, przy czym dwie umowy zawarto w roku 2014, natomiast pozostałe zawarto w roku 2013. Z 7 obowiązujących umów, 2 dotyczyły dzierżawy gruntów rolnych, natomiast na podstawie pozostałych umów wydzierżawiano grunty związane z prowadzoną przez dzierżawcę działalnością gospodarczą. Kontrolujące przeanalizowały zgodność trybu zawartych w 2014 roku umów oraz prawidłowość wpłat czynszów dzierżawnych z gruntów nowo wydzierżawionych oraz czynszu dotyczącego dzierżawy gruntu rolnego w m. Bobrowniki z uwagi na najwyższą wartość wnoszonych opłat.

Dzierżawa gruntu w m. Nieborów

Rada Gminy Nieborów uchwałą nr V/17/2010 z dnia 29 grudnia 2010 roku wyraziła zgodę na wydzierżawienie bez obowiązku przeprowadzenia przetargu na okres trzech lat części nieruchomości gminnej o powierzchni 10m² oznaczonej nr ewidencyjnym 417 położonej w Nieborowie. Kontrolujące wskazują, że wydzierżawienie na nieruchomości na okres do trzech lat pozostaje w kompetencji Wójta Gminy, nie wymagana była zgoda rady. Umowa dzierżawy zawarta w roku 2011 obowiązywała do dnia 31 marca 2014 roku. W dniu 11 lutego 2014 roku dzierżawca wystąpił z wnioskiem o przedłużenie dotychczasowej dzierżawy na okres kolejnych trzech lat. Z uwagi na fakt, że była to już kolejna umowa, to zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym, który ustala, że do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy "... podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres

zwykłego zarządu, dotyczących zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; uchwała rady gminy jest wymagana również w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość...”
niezbędną do wydzierżawienia tej samej nieruchomości na kolejny okres była zgoda Rady Gminy. Jednostka bez takiej zgody wszczęła postępowanie mające na celu zawarcie kolejnej umowy dzierżawy na przedmiotową nieruchomość i taką umowę zawarto w dniu 3 kwietnia 2014 roku, czym naruszono art. 23 ust. 1 pkt 7 a ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy, które stanowi załącznik nr 54 protokołu kontroli.

Wg wyjaśniającego okres pomiędzy pierwszą umową dzierżawy, a umową drugą nie był ciągły (umowa pierwsza obowiązywała do 31 marca 2014 roku a umowę drugą podpisano w dniu 3 kwietnia 2014 roku), stąd też tą drugą umowę uznano jako pierwszą zawartą na kolejne trzy lata. Jak pisze wyjaśniający, zgodę na zawarcie umowy w przedmiocie wydzierżawienia tej nieruchomości, temu samemu dzierżawcy w drodze bezprzetargowej, Rada wyraziła w uchwale nr X/39/2015 z dnia 24 czerwca 2015 roku. Kontrolujące wskazują, że zgodnie z art. 37 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami regulującym tryb zawierania umów użytkowania, najmu lub dzierżawy gminnych nieruchomości, zawarcie umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony następuje w drodze przetargu. Wojewoda albo odpowiednia rada lub sejmik mogą wyrazić zgodę na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia tych umów. Powyższe wskazuje więc, że przy zawieraniu umów użytkowania, najmu lub dzierżawy na okres do 3 lat nie obowiązuje tryb przetargowy, a zatem do zawarcia pierwszej umowy dzierżawy z dnia 29 marca 2011 roku nie była wymagana zgoda rady. Natomiast w sytuacji gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy na czas oznaczony do 3 lat, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość, zastosowanie znajdzie zasada, zgodnie z którą wymagana jest indywidualna uchwała rady gminy, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym, a więc uchwała wyrażająca zgodę na zawarcie kolejnej umowy.

Zgodnie z art. 35 ust. 1b, ustawy o gospodarce nieruchomościami, w dniu 13 marca 2014 roku na okres od 20 lutego do 12 marca 2014 roku wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia na trzy lata, w którym ustalono wszystkie dane wymagane przywołanym artykułem 35 ust. 2 ustawy. Opłatę miesięczną z tytułu przedmiotowej dzierżawy ustalono: w miesiącach I-IV, XI-XII – 30,00 zł i w miesiącach od V-X 90,00 zł zgodnie z zarządzeniem Wójta Gminy nr 3-1/2014 z dnia 14 lutego 2014 roku w sprawie sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczone do oddania w dzierżawę dotychczasowemu dzierżawcy. Informację o wykazie opublikowano na stronie BIP w dniu 14 lutego 2014 roku oraz w prasie lokalnej Nowy Łowiczanin z dnia 20 lutego 2014 roku.

W dniu 3 kwietnia 2014 roku Wójt Gminy zawarł z dotychczasowym dzierżawcą umowę dzierżawy części nieruchomości oznaczonej nr działki 417 o pow. 10m² na okres 3 lat, tj. z okresem jej obowiązywania od 3 kwietnia 2014 roku do 31 marca 2017 roku. Dzierżawione grunty miały być wykorzystywane do działalności gospodarczej - prowadzenie punktu handlowego „Domek z pamiątkami”. Umowa zobowiązywała dzierżawcę do zapłaty wydzierżawiającemu czynszu w wysokości 30,00 zł miesięcznie plus podatek VAT za miesiące zimowe, tj. od listopada do kwietnia i 90,00 zł plus VAT za miesiące letnie, tj. od maja do października, płatnego w terminie do 10-go dnia każdego miesiąca. Uchybienie terminu zapłaty czynszu skutkowało naliczeniem ustawowych odsetek za zwłokę.

Dzierżawa nieruchomości rolnej w m. Dzierzgów

W dniu 7 kwietnia 2014 roku do Wójta Gminy Nieborów wpłynął wniosek o wydzierżawienie gruntów rolnych o powierzchni 0,7200 ha położonych w m. Dzierzgów oznaczonych jak działka nr 260. Zarządzeniem nr 8-1/2014 z dnia 24 kwietnia 2014 roku Wójt zarządził sporządzenie wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę w trybie bezprzetargowym na okres do trzech lat w odniesieniu do przedmiotowej nieruchomości. Wykaz wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w okresie od 1 maja do 21 maja 2014 roku, ogłoszenie o publikacji takiego wykazu umieszczono na stronie BIP Urzędu Gminy w dniu 24 kwietnia 2014 roku oraz opublikowano w prasie lokalnej Nowy Łowiczanin. W dniu 16 czerwca 2014 roku, Wójt Gminy Nieborów zawarł umowę w przedmiocie dzierżawy gruntów rolnych, obowiązującą w okresie od 16 czerwca 2014 roku do 15 czerwca 2017 roku, na potrzeby prowadzenia działalności rolniczej. Dzierżawca zobowiązany był do zapłaty czynszu w wysokości 500,00 zł rocznie w terminach do 30 czerwca danego roku 250,00 zł i do 10 grudnia 250,00 zł, z możliwością poboru odsetek w przypadku uchybienia ustalonych terminów zapłaty.

Zestawienie wpłat czynszu za dzierżawę nieruchomości za lata 2014 - 2015 wykazano tabeli, stanowi załącznik 55 nr protokołu kontroli.

Kontrola terminowości wpłat czynszu dzierżawnego wykazała, że:

- dzierżawca nieruchomości nr 417 położonej w Nieborowie (nr ewidencyjny 100175) nie zachował umownego terminu płatności czynszu dzierżawnego w miesiącach: czerwcu, lipcu, sierpniu, październiku, listopadzie 2014 roku, które to opóźnienia wynosiły od 2 do 4 dni, natomiast w 2015 roku czynsz dzierżawny był wpłacany terminowo,
- dzierżawca nieruchomości nr 260 położonej w Dzierzgowie (nr ewidencyjny 100283), nie zachował umownego terminu płatności za II półrocze 2015 roku. Według zapisów umowy, czynsz dzierżawny zobowiązany był zapłacić do dnia 10 grudnia 2015 roku, natomiast wpłatę odnotowano w dniu 30 grudnia 2015 roku (poz. księg. 20993). Od nieterminowej wpłaty pobrano należne odsetki w wysokości 0,93 zł,
- dzierżawca gruntu rolnego położonego w miejscowości Bobrowniki działka o numerze 921/2 (nr ewidencyjny 100176), zobowiązany był do zapłaty czynszu w okresach rocznych w terminie do 10 września każdego roku. Zapłata za 2014 roku nastąpiła w dniu 17 listopada 2014 roku, a za 2015 rok w dniach: 30 listopada 2015 roku, 31 grudnia 2015 roku oraz 23 lutego 2016 roku. Od nieterminowej wpłaty należności pobrano odsetki w wysokości 74,65 zł. Czynsz corocznie waloryzowano,
- dzierżawca nieruchomości nr 787/13 położonej w Bełchowie (nr ewidencyjny 100173) w 2014 roku oraz w 2015 roku nie zachował umownego terminu płatności czynszu dzierżawnego. Opóźnienia w zapłacie wynosiły od 1 do 4 dni.

W toku kontroli ustalono, że dzierżawcy nieruchomości gminnych nie zgłosili dzierżawionych gruntów do opodatkowania podatkiem od nieruchomości (dzierżawca nr 100175 i nr 100173) oraz podatkiem rolnym (dzierżawca nr 100283 i nr 100176). Obowiązek podatkowy w odniesieniu do wszystkich gruntów gminnych realizowała Gmina Nieborów. Powyższe naruszało art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 3 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym zgodnie, z którym podatnikami podatku od nieruchomości (podatku rolnego) są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki, nieposiadające osobowości prawnej, będące (...) posiadaczami gruntów, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie: a) wynika z umowy zawartej z właścicielem (...). W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych wezwano dzierżawców

do przedłożenia Wójtowi Gminy informacji dotyczącej podatku od nieruchomości oraz informacji dotyczącej podatku rolnego od dzierzawionych gruntów gminnych.

Gmina Nieborów poniosła z tytułu podatku od nieruchomości od wydzierżawionych gruntów, wydatki w wysokości : za 2014 rok – 15,40 zł, za 2015 rok - 10,15 zł.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zaległości w zapłacie czynszu dzierzawnego (za miesiąc grudzień 2015 roku) wynosiły 64,72 zł, które dzierzawcy wpłacili w dniach: 21 stycznia 2016 roku oraz 23 lutego 2016 roku.

2.4. Inne dochody z majątku

Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Rada Gminy Nieborów uchwałą nr XLV/206/09 z dnia 19 listopada 2009 roku określiła stawki opłat za zajęcie pasa dróg gminnych na terenie Gminy Nieborów na cele niezwiązane z potrzebami zarządzania drogami i potrzebami ruchu drogowego.

Rok	Ilość wydanych decyzji (szt.)	Wysokość wymierzonych opłat (zł)	Wysokość uzyskanych dochodów (zł) w tym:		Dochody ogółem (wykonanie)	Udział procentowy dochodów z zajęcia pasa drogowego w dochodach ogółem
				z decyzji wydanych w danym roku		
2015	30	7.280,47	14.160,80	7.280,47	26.261.485,79	0,05%

Z uwagi na niską wartość uzyskanych w 2015 roku dochodów z tytułu zajęcia pasa drogowego (0,05%) wykonanych dochodów ogółem, odstąpiono od kontroli prawidłowości naliczanych i pobieranych wpłat z powyższego tytułu.

2.5. Inne dochody

OPŁATA ADIACENCKA

W kontrolowanym okresie Gmina Nieborów nie osiągała dochodów z tytułu opłat adiacenckich. W dniu 8 września 2011 roku uchwałą nr XV/81/2011 Rada Gminy Nieborów ustaliła stawki opłaty adiacenckiej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału. Z treści przedłożonego oświadczenia Wójta Gminy Nieborów wynika, że nie zaistniała przesłanka do naliczenia powyższej opłaty, natomiast przed dniem podjęcia uchwały, opłaty z tytułu podziałów nie były ustalane, a tym samym nie były pobierane.

Oświadczenie Wójta Gminy Nieborów w zakresie opłat adiacenckich stanowi załącznik nr 56 protokołu kontroli.

RENTA PLANISTYCZNA

W okresie objętym kontrolą, Gmina Nieborów nie osiągała dochodów z tytułu opłat określonych art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 199 ze zm.). Z dokumentacji przedłożonej do kontroli oraz informacji udzielonej przez pracownika merytorycznego wynika, że zgodnie z ustaleniami obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego gminy, dla naliczania opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, obowiązywały następujące stawki procentowe, a mianowicie:

- dla fragmentów obszarów wsi: Arkadia, Bednary Kolonia, Bednary Wieś, Bełchów, Bobrowniki, Dzierzgów, Dzierzgówek, Janowice, Julianów, Karolew, Kompina, Michałówek, Mysłaków, Nieborów, Patoki, Piaski i Sypień – **stawka ta wynosiła „0”**,

co potwierdzały zapisy § 1 ust. 2 pkt 6 uchwały nr XXXV/119/05 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 30 sierpnia 2005 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania Gminy Nieborów,

- dla fragmentów obszarów wsi: Arkadia, Bednary Kolonia, Bednary Wieś, Bełchów, Bobrowniki, Chyleniec, Dzierzgówek, Janowice, Kompina, Michałówek, Mysłaków, Nieborów, Piaski i Sypień – stawka ta wynosiła 20%, co potwierdzały zapisy § 3 ust. 4 uchwały nr XI/59/2011 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 21 czerwca 2011 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania Gminy Nieborów (...).

Wyjaśnienia Wójta Gminy dotyczące braku ustalania opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wynikających ze zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą nr XXXV/119/05 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 30 sierpnia 2005 roku stanowi załącznik nr 57 protokołu kontroli.

Z treści przedłożonego wyjaśnienia wynika, że podstawą do ustalenia stawki zerowej dla fragmentów obszarów wsi wymienionych w uchwale XXXV/119/05 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 30 sierpnia 2005 roku był przepis art. 15 ust. 2 pkt 15 oraz art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym według stanu prawnego na dzień jej uchwalenia. Wskazany przepis prawa nie określał dolnej granicy wysokości stawki. Dopiero orzecznictwo w tym zakresie (wyrok IISA/Bk 321/05 WSA w Białymstoku) jednoznacznie wskazało, że stawka powinna stanowić wymierną wartość. W odniesieniu do obszarów objętych planami miejscowymi ze stawką zerową wyznaczono tereny budowlane przy istniejących drogach z uzbrojeniem w sieci (pasma zabudowy), które posiadały prawo zabudowy w planach miejscowych obowiązujących do dnia 31 grudnia 2003 roku i nie należało się spodziewać, że wartość tych fragmentów nieruchomości wzrośnie. Potwierdza to również fakt, że dla nieruchomości położonych w obszarach wskazanych ww. uchwałą, mogły być wydane decyzje o warunkach zabudowy i zmianie zagospodarowania terenu, bez konieczności sporządzenia przez samorząd planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

1.1. Informacje ogólne

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie (zwanej dalej GOPS), utworzony został zarządzeniem nr 3/90 Naczelnika Gminy Nieborów z dnia 10 kwietnia 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieborowie i funkcjonował w oparciu o statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieborowie stanowiący załącznik nr 1 do uchwały nr XXXVII/154/2001 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 30 sierpnia 2001 roku w sprawie nadania statutu, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 14 listopada 2001 roku nr 235, poz. 3539. Powyższe uregulowanie zmienione zostało: uchwałą nr XXIII/04 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 21 października 2004 roku, uchwałą nr XX/96/08 Rady Gminy Nieborów z dnia 26 lutego 2008 roku, uchwałą nr XL/182/09 z dnia 26 czerwca 2009 roku, uchwałą nr LX/287/2010 Rady Gminy Nieborów z dnia 5 listopada 2010 roku. Wprowadzane zmiany w zapisach przedmiotowego statutu każdorazowo były publikowane w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

GOPS realizuje zadania własne i zleczone z zakresu pomocy społecznej polegające, w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- pracy socjalnej,
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,
- rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Stanowisko Kierownika GOPS w Nieborowie od dnia 1 maja 1990 roku sprawuje Elżbieta Tataj, powołana pismem z dnia 25 maja 1990 roku oraz aktem mianowania z dnia 1 października 1990 roku (pismo OA-1112/40/90). Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 ze zm.), stosunek pracy na podstawie mianowania przekształcił się z dniem 1 stycznia 2012 roku w umowę o pracę na czas nieokreślony, o czym kierownik GOPS została poinformowana pismem S.Or.2120.1.2011 z dnia 30 grudnia 2011 roku. Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że posiadała ona kwalifikacje i spełniała wymogi określone art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2015, poz. 163).

Wójt Gminy Nieborów wydał następujące upoważnienia dla Kierownika GOPS-u:

- upoważnienie z dnia 4 maja 2004 roku do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania decyzji administracyjnych,
- upoważnienie z dnia 20 maja 2004 roku do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach w zakresie pomocy społecznej, należących do właściwości gminy,
- upoważnienie z dnia 1 sierpnia 2008 roku do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych,
- upoważnienie z dnia 20 maja 2014 roku do prowadzenia postępowań w sprawie zasiłków dla opiekunów, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach,
- upoważnienie z dnia 29 lutego 2016 roku do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach.

Ośrodek działa jako jednostka budżetowa, którego obsługę finansowo-księgową z wyodrębnionymi księgami rachunkowymi prowadzi w Referat Finansowy Urzędu Gminy. Obsługa kasowa w zakresie wypłaty świadczeń z zakresu pomocy społecznej dokonywana jest w kasie znajdującej się w budynku Urzędu Gminy w Nieborowie, a w przypadku wypłat bezgotówkowych za pośrednictwem Banku Spółdzielczego Ziemi Łowickiej Oddział w Nieborowie.

Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia trzech pracowników socjalnych, którzy (jak wyjaśniła Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej) w pełni zabezpieczają potrzeby mieszkańców Gminy Nieborów w zakresie świadczonych usług pomocy społecznej.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wydatki GOPS – u za 2015 rok klasyfikowano w dziale 852 - pomoc społeczna. Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku na zadania zlecone zaklasyfikowane w tym dziale wynosił 1.883.444,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 1.866.803,36 zł, co stanowiło 99% planu, natomiast plan wydatków na zadania własne wynosił 674.547,00 zł i wykonano je w wysokości 582.701,39 zł, co stanowiło 86% planu.

Dane o wykonaniu finansowym i rzeczowym zadań z zakresu pomocy społecznej stanowią załącznik nr 58 protokołu kontroli.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH – 2015 ROK

Na podstawie uchwały nr V/14/2015 z dnia 30 stycznia 2015 w sprawie budżetu Gminy Nieborów na 2015 rok, wprowadzonych zmian (w tym zmiana wprowadzona uchwałą nr XVI/76/2015 z dnia 10 grudnia 2015 roku) oraz sprawozdania Rb-28S stwierdzono, że plan i wykonanie wydatków na realizację zadań publicznych zleconych do realizacji podmiotom spoza sektora finansów publicznych przedstawiał się następująco:

Dział	Rozdział	Paragraf	Zakres	2015 rok	
				Plan po zmianach	Wykonanie
926	92605	2830	Wspieranie kultury fizycznej i sportu	240.000,00	240.000,00
754	75412	2830	Ochotnicze Straże Pożarne	89.760,00	89.760,00

Szczegółowe zestawienie dotacji w roku 2015 stanowi załącznik nr 59 protokołu kontroli.

Rada Gminy Nieborów uchwałą nr LIX/281/2010 z dnia 29 października 2010 roku zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1118 ze zm.), określiła regulamin konsultacji z organizacjami pozarządowymi projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinie dotyczących działalności statutowej wymienionych organizacji.

Uchwałą nr LVI/273/2014 z dnia 10 listopada 2014 roku Rada Gminy Nieborów przyjęła roczny Program Współpracy Gminy Nieborów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 rok. Program zakładał współpracę Gminy z organizacjami pozarządowymi w sferach, o których mowa w art. 4 ust. 1 cytowanej ustawy, natomiast wg programu zadaniami priorytetowymi w 2015 roku to zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Wg informacji wynikających z programu, Gmina na jego realizację zaplanowała w 2015 roku kwotę 230.000,00 zł ze wskazaniem, że ostateczną kwotę określać będzie uchwała budżetowa.

Z przyjętych form współpracy z organizacjami pozarządowymi wynikało, że Gmina miała wspierać lub powierzać realizację zadań publicznych w ramach zaplanowanych środków finansowych w budżecie gminy.

W ramach niniejszej kontroli analizie poddano wydatki związane z przyznaniem dotacji w ramach realizacji zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Na realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej (dział 926 rozdział 92605), jak wykazano w tabeli wyżej, przewidziano środki w wysokości 240.000,00 zł.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość udzielenia i rozliczenia dotacji dwóm podmiotom, tj. Ludowemu Klubowi Sportowemu „Czarni Bednary” w Bednarach oraz Ludowemu Klubowi Sportowemu „Orzeł Nieborów” w Nieborowie.

Zarządzeniem nr 2/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku Wójt Gminy powołał pięcioosobową komisję konkursową w celu oceny i zaopiniowania złożonych ofert. W skład komisji wchodziło dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych. Załącznikami do zarządzenia były wzory formularzy: Karty oceny formalnej oferty oraz Karty oceny merytorycznej oferty.

W dniu 6 lutego 2015 roku Wójt ogłosił otwarty konkurs ofert prowadzony w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na wsparcie przez Gminę realizacji w 2015 roku zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej pt. Upowszechnianie i rozwój kultury fizycznej i sportu na terenie Gminy Nieborów poprzez organizowanie zajęć sportowych i współzawodnictw w dyscyplinach: piłka nożna, tenis stołowy, szachy przy czym wysokość środków przeznaczonych na realizację zadania wyniosła 240.000,00 zł, w tym na zajęcia związane z piłką nożną 203.000,00 zł, zajęcia związane z tenisem stołowym 17.000,00 zł i zajęcia szachowe 20.000,00 zł. Zgodnie z ogłoszeniem oferty należało składać w terminie do 27 lutego 2015 roku do godz. 15⁰⁰. Wg ogłoszenia wnioski podlegały ocenie formalnej, tzn. w zakresie zgodności złożonej oferty z wymogami określonymi w tym ogłoszeniu, tj. w zakresie terminowości jej złożenia, kompletności, poprawności druku, na którym ją złożono, w zakresie zgodności podpisów złożonych na ofercie oraz w zakresie wymaganych załączników. Ocena merytoryczna wniosku natomiast miała przebiegać w oparciu o siedem wymienionych w zarządzeniu kryteriów, a mianowicie: możliwości zrealizowania zadania, w tym potencjał kadrowy podmiotu ubiegającego się o jego realizację, finansowy i pozafinansowy wkład własny, skala (jego zakres) realizowanego zadania, doświadczenie w realizacji zadań podobnego rodzaju, inne informacje ważne z punktu widzenia realizacji projektu (terminowość i rzetelność rozliczenia poprzednich dotacji, jeśli podmiot takie otrzymał).

Każda oferta mogła uzyskać maksymalnie 150 punktów, przy czym uzyskanie 60% punktacji (90 punktów) uprawniało do otrzymania dotacji. Przy kryteriach dotyczących zakresu – realizowanego zadania, finansowego wkładu własnego, szczegółowo wskazano sytuacje, w których podmiot otrzymywał maksymalną ilość punktów oraz okoliczności wpływające na ich zmniejszenie. Takiego opisu nie ujęto przy kryteriach związanych z możliwością realizacji zadania, wg którego podmiot mógł otrzymać od 0 do 20 punktów, proponowanej jakości wykonania zadania (skala punktowa od 0-20 punktów), sposób realizacji zadań w latach poprzednich (możliwe do uzyskania punkty od 0-10 punktów), czy planowany wkład rzeczowy i osobowy (możliwość przydziału od 0-10 punktów). W ocenie kontrolujących brak uszczegółowienia w tym zakresie może stanowić ryzyko dowolności formułowania ocen i propozycji komisji.

Ogłoszenie otwartego konkursu ofert opublikowano na stronie internetowej Urzędu Gminy Nieborów www.nieborow.pl w dniu 6 lutego 2015 roku, w Biuletynie Informacji Publicznej www.bip.nieborow.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w okresie od 6 lutego 2015 roku do dnia 27 lutego 2015 roku.

Szczegółowe ustalenia w zakresie analizy dokumentacji dotyczącej udzielenia dotacji przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 60 protokołu kontroli.

Analiza dokumentacji dotyczącej procedury konkursowej wykazała, że:

- ogłoszenia o otwartym konkursie ofert opublikowano zgodnie z art. 13 ust. 1 i ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

- w celu spełnienia wymogu wynikającego z art. 13 ust. 2 pkt 2 cytowanej ustawy, w treści ogłoszenia podano informację o wysokości środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania,
- wykorzystano formularz ofertowy zgodny z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego, (Dz. U. nr 6, poz. 25);
- kosztorysy ze względu na rodzaje kosztów przedstawione w ofertach ograniczono tylko do podania jednej łącznej pozycji pod nazwą – koszty merytoryczne nie specyfikując ich na poszczególne wydatki, koszty jednostkowe, ilość jednostek (w tym przypadku ilość adresatów, do których kierowane było zadania). Kosztorysy ofertowe zawierały tylko łączny koszt zadania (np. 58.000,00 zł) bez podania wartości poszczególnych pozycji np. zakup sprzętu, wynagrodzenia instruktorów, utrzymanie boiska, wynajmu obiektów, pozostawiając otwartym katalog wydatków poprzez umieszczenie zapisu „itd.”. Należy wskazać, że kosztorys przedstawiający rodzaj kosztów jest najważniejszą częścią kosztorysu ofertowego. Powinien dokładnie wskazywać wszystkie koszty, sposób ich obliczenia oraz źródło, z jakiego będą pokryte. Do każdego kosztu powinna być podana jednostkę (rodzaj miary), w jakiej będzie on obliczany, a w przypadku trudności w jego określeniu należy wyjaśnić, dlaczego przyjęto taki sposób obliczania i co wejdzie w skład tak obliczonego kosztu. Określanie jednostek miary oraz podawanie ich liczby ma na celu uczynienie **kosztorysu przejrzystym i czytelnym**;
- oferty oceniła komisja w składzie ustalonym zarządzeniem nr 2/2015 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 stycznia 2015 roku,
- oferty oceniono w oparciu o kryteria określone przez Wójta Gminy w ogłoszeniu o konkursie ofert,
- protokołem z dnia 2 marca 2015 roku komisja konkursowa przedłożyła do akceptacji Wójta Gminy, propozycję przyznania dotacji poszczególnym oferentom uwzględniając wysokość środków zaplanowanych w budżecie gminy,
- wyniki konkursu publikowano na stronie internetowej Urzędu Gminy, na stronie BIP oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie jednostki,
- warunki przyznania i przekazania środków dotacji oraz zobowiązania dotowanego i dotującego określono w umowach spisanych z podmiotami,
- przyznane środki dotacji Gmina przekazała na rachunki bankowe klubów w umownych terminach,
- procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania był zgodny z wartościami podanymi w umowach,
- umowy umożliwiły przesunięcie środków dotacji w poszczególnych pozycjach kosztorysowych o 10 % między pozycjami kosztorysu. Zapis ten w umowie był nieuzasadniony z uwagi na brak specyfikacji pozycji kosztowych w kosztorysie ofertowym,
- w terminie wynikającym z umów (do 30 stycznia 2016 roku) podmioty przedłożyły sprawozdania z realizacji zadań i rozliczenia z przekazanych kwot dotacji,
- ze sprawozdań merytorycznych wynikało, że projekty zrealizowano zgodnie ze złożonymi ofertami,
- **do rozliczenia przedłożonego przez Ludowy Klub Sportowy „Orzeł Nieborów” przyjęto koszty wynagrodzenia wypłacanego (miesięcznie) na podstawie umów zleceń nr 1/2015 w wysokości 11.869,20 zł brutto i nr 2/2015 w wysokości 5.892,32 zł brutto, które to umowy w swojej treści nie**

wskazywały szczegółowo przedmiotu za realizację, którego przysługiwało ustalone wynagrodzenie. Zapis w umowie o treści „ „Szkolenie piłkarskie juniorów”, czy „Szkolenie piłkarskie seniorów” w okresie od 1 kwietnia 2015 roku do 31 października 2015 roku”, uniemożliwiał weryfikację prawidłowości jej realizacji, a należy wskazać, że wynagrodzenia wynikające z ww. umów pokrywano w całości ze środków dotacji. Umowa powinna określać szczegółowo częstotliwość wykonywanych zajęć, liczebność grup treningowych, a ich wykonanie przy rozliczeniu w celach weryfikacyjnych, potwierdzać powinny stosowne dokumenty (kserokopie planów zajęć, terminy ich przeprowadzania, liczebność trenowanych grup itp.). Podobną nieprawidłowość odnotowano w rozliczeniu przedłożonym przez **Ludowy Klub Sportowy „Czarni Bednary”, który wykazał jako środki wydatkowane z dotacji koszt w wysokości 10.800,00 zł** wynikający z umów zleceń nr 1/2015 z dnia 1 kwietnia 2015 roku i nr 3/2015 z dnia 20 lipca 2015 roku w przedmiocie prowadzenia zajęć treningowych i szkolenia drużyny piłki nożnej seniorów i trampkarzy w okresie od 2 kwietnia do 27 czerwca 2015 roku i od 21 lipca do 30 października 2015 roku;

- **faktury dokumentujące poniesione przez wymienione kluby sportowe koszty przejazdu na zawody sportowe, nie zawierały danych pozwalających na właściwą ocenę wydatku z danej faktury**, a mianowicie miejsca docelowego przejazdu, terminu wykonania usługi, rodzaju wykorzystanego środka transportu, ilości przewożonych osób czy ilości kilometrów, np. przyjęta do rozliczenia dotacji przez Ludowy Klub Sportowy „Orzeł Nieborów” faktura VAT nr FS 266/2015 z dnia 4 maja 2015 roku na kwotę 2.499,99 zł, w kolumnie „Nazwa usługi” zawierała wpis ograniczony do treści „Transport osób”, a drugostronny opis na dokumencie zawierał tylko informacje „Transport zawodników na mecze sparingowe”. Brak właściwego opisu faktur uniemożliwiał potwierdzenie prawidłowości wyliczonych kosztów wynikających z dwóch faktur ujętych w rozliczeniu tego klubu, a mianowicie pod poz. 25 rozliczenia przyjęto fakturę nr FS 221/2015 z dnia 18 kwietnia 2015 roku za transport zawodników do miejscowości Pajęczno, na kwotę 918,00 zł, natomiast pod pozycją 137 rozliczenia wykazano fakturę nr FS 520/2015 z dnia 21 września 2015 roku wystawioną przez tego samego przewoźnika do tego samego miejsca docelowego, która opiewała na kwotę 1.345,00 zł, przy czym średnia cena litra paliwa w kwietniu 2015 roku była wyższa (4,73 zł za litr), niż cena 1 litra paliwa w miesiącu październiku 2015 roku (4,37 zł). Analogiczne nieprawidłowości odnotowano w rozliczeniu przedłożonym przez Ludowy Klub Sportowy „Czarni Bednary”;
- w kosztorysach ofertowych, w pozycji koszty merytoryczne kontrolowane kluby skalkulowały wydatki odpowiednio: Ludowy Klub Sportowy „Orzeł Nieborów” – „...zakup sprzętu sportowego, transport, opłaty OZPN, wynagrodzenia trenera, utrzymanie boiska” i Ludowy Klub Sportowy „Czarni Bednary” – „...zakup sprzętu sportowego, delegacje sędziowskie, transport na zawody, opieka medyczna, wynagrodzenia instruktorów, wpisowe, licencje, utrzymanie boisk i obiektu, wynajem obiektów na treningi, napoje itp.”. Natomiast, wg przedłożonych rozliczeń, obydwie kluby ze środków dotacji sfinansowały uczestnictwo w obozie sportowym organizowanym przez Związek Harcerstwa Polskiego w kwotach: klub „Czarni Bednary”- 2.060,00 zł i klub „Orzeł Nieborów” – 4.500,00 zł, co potwierdzały rachunki nr 971 i nr 972 z dnia 12 sierpnia 2015 roku. Zgodnie z § 1 ust. 1 zawartych umów, szczegółową realizacją zadania „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez organizowanie zajęć sportowych i współzawodnictwa w dyscyplinie piłka nożna” określały oferty stanowiące załączniki do umów. **Żadna z analizowanych ofert nie zawierała w swojej treści informacji wskazującej na możliwość poniesienia wydatku związanego z uczestnictwem członków klubu w obozie sportowym.** Jako, że opisywana dotacja to klasyczna dotacja celowa, w związku z czym jej rozliczenie wymaga wykazania, że zakładany cel w postaci określonego

przedsięwzięcia został zrealizowany, a otrzymane środki publiczne przeznaczono na sfinansowanie związanych z nim wydatków.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożył Wójt Gminy, które stanowi załącznik nr 61 protokołu kontroli.

Zgodnie z wyjaśnieniem koszty związane z uczestnictwem członków klubów w obozach sportowych wiązały się bezpośrednio z realizacją zadania wynikającego z zawartych umów, stanowiły bowiem jeden z elementów wyszkolenia i przygotowania drużyn do współzawodnictwa sportowego. Dlatego też uznano wydatki związane z uczestnictwem drużyn w obozach jako kwalifikowalne i mimo braku ich w kosztorysach ofertowych sfinansować ze środków dotacji.

Akta kontroli str. 40 - 81: Kserokopie ofert złożonych przez kluby sportowe, sprawozdań (części dotycząca rozliczenia wydatków), przykładowe faktury ze stwierdzonymi wyżej nieprawidłowościami.

Powyższe nieprawidłowości wskazują, że weryfikacja wydatkowanych środków dotacji przez Gminę była nieprecyzyjna. A zważywszy na fakt, że weryfikacja rozliczenia spełniała funkcję kontroli realizacji zadania, to budzi ona wątpliwości kontrolujących, co do jej skuteczności.

3. WYDATKI OSOBOWE

3.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

W kontrolowanej jednostce w na dzień 31 grudnia 2015 roku zatrudnionych było 26 osób. Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia osobowe w 2015 roku pracowników w Urzędzie Gminy w Nieborowie przedstawia poniższa tabela:

Ogółem	Plan	Wykonanie	%
Ogółem na dzień 31 grudnia 2015 rok z tego:	1 332 960,11	1 314 879,75	98,64
dz. 750 rozdz. 75011 § 4010	59 712,00	59 712,00	100
dz. 750 rozdz. 75023 § 4010	1 273 248,11	1 255 167,75	98,58

Zestawienie wypłaconych wynagrodzeń osobowych pracownikom Urzędu Gminy w 2015 roku (z podziałem na wynagrodzenia miesięczne, nagrody jubileuszowe, ekwiwalenty za urlop, odprawy pieniężne, itp.) przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2015 rok			
	Rozdz. 75011		Rozdz. 75023	
	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób
Wyn. zasadnicze	46 223,00	4	898 915,78	22
Dodatek stażowy	8 234,00	4	172 766,50	22
Dodatek specjalny	0	0	32 250,00	3
Dodatek funkcyjny	1 999,00	1	56 549,00	3
Premia	0	0	22 380,00	3
Wyn. za czas choroby	674,00	2	4 430,97	5
Nagrody jubileuszowe	0	0	16 957,50	4
Nagrody uznaniowe	2 582,00	4	50 918,00	21
Nagrody dla Wójta	0	0	0	0

Odprawy	0	0	0	0
Ekwiwalent za urlop	0	0	0	0
Razem	59 712,00		1 255 167,75	

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Warunki pracy i płacy dla Wójta, określiła Rada Gminy Nieborów uchwałą nr II/6/2014 z dnia 5 grudnia 2014 roku. Pozostałym pracownikom w tym: Skarbnikowi i Sekretarzowi wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalił Wójt Gminy.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie dla Wójta Gminy Andrzeja Werle, określone wymienioną wyżej uchwałą wynosiło:

- wynagrodzenie zasadnicze - 5.600,00 zł,
- dodatek funkcyjny - 1.700,00 zł,
- dodatek specjalny - 23% wynagrodzenia zasadniczego
dodatku funkcyjnego co stanowiło - 1.679,00 zł,
- dodatek stażowy 20% wynagrodzenia zasadniczego - 1.120,00 zł

Razem - 10.099,00 zł.

Ustalone w powyższy sposób wynagrodzenie (w tym poszczególne jego składniki) mieściły się w granicach określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1786).

W naliczeniu wynagrodzenia dla Wójta Gminy nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1202), Wójt Gminy zarządzeniem nr 12/2009 z dnia 15 czerwca 2009 roku wprowadził „Regulamin wynagradzania pracowników samorządowych w Urzędzie Gminy Nieborów”, wprowadzając w nim zmiany zarządzeniem nr 22.1/2014 z dnia 14 października 2014 roku oraz zarządzeniem nr 35/2015 z dnia 25 listopada 2015 roku. Przedmiotowy regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, zasady i warunki wynagradzania za pracę oraz świadczenia związane z pracą i warunki ich przyznawania. W załączniku nr 1 do zarządzenia zawarto tabelę określającą maksymalne stawki miesięcznych kwot wynagrodzenia zasadniczego wg kategorii zaszeregowania. W załączniku nr 2 ustalono stawki dodatku funkcyjnego, w załączniku nr 3 ujęto tabelę wynagrodzeń zasadniczych, dodatku funkcyjnego, wymagań kwalifikacyjnych dla pracowników na kierowniczych stanowiskach urzędniczych, tj. sekretarza, kierownika referatu i zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego, dla pracowników na stanowiskach urzędniczych, pomocniczych i obsługi oraz dla pracowników, z którymi nawiązuje się stosunek pracy w ramach robót publicznych lub prac interwencyjnych. W załączniku nr 4 określono regulamin premiowania pracowników obsługi. Zapoznanie się z treścią regulaminu, potwierdzili wszyscy pracownicy Urzędu swoimi podpisami.

Zgodnie z zapisami § 16 omawianego regulaminu, dla pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy, tworzono w ramach planowanych środków na wynagrodzenia fundusz nagród obejmujący nie mniej, niż 3% a nie więcej, niż 8,5% rocznego funduszu płac.

Pracownicy potwierdzili zapoznanie się z treścią regulaminu wynagradzania, co odzwierciedlały stosowne oświadczenia znajdujące się w aktach osobowych pracowników.

Kontrolą prawidłowości ustalania i dokonywania wypłat wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe: akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia, karty wynagrodzeń, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Gminy w Nieborowie zatrudnionych na nw. stanowiskach: Sekretarza, Skarbnika, Inspektora (czterech pracowników), pracownika obsługi – sprzątaczkę.

Wykaz pracowników Urzędu Gminy Nieborów wytypowanych do kontroli, wraz z zestawieniem danych uwzględniających stanowiska, kategorię zaszeregowania, wszystkie składniki wynagrodzenia i daty regulacji płac w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku stanowi załącznik nr 62 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom, wynikało z zapisów obowiązującego regulaminu wynagradzania oraz tabel zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1786),
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w cytowanym rozporządzeniu Rady Ministrów,
- dodatek funkcyjny, wśród osób wybranych jako próba kontrolna, otrzymywali: Sekretarz w wysokości 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników samorządowych w I kategorii zaszeregowania oraz Skarbnik w wysokości 155% najniższego wynagrodzenia zasadniczego dla pracowników samorządowych w I kategorii zaszeregowania, co było zgodne z ustaleniami wynikającymi z regulaminu wynagradzania oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku,
- podstawą zmian wysokości wynagrodzenia dla kontrolowanej próby pracowników, stanowiły angaże, ostatnie spisano w dniu 1 grudnia 2014 roku,
- karty wynagrodzeń odzwierciedlają dane zawarte w angażach,
- pracownicy z wybranej do kontroli próby otrzymywali nagrody pieniężne, o których mowa w § 16 regulaminu wynagradzania,
- listy płac oraz karty wynagrodzeń pracowników prowadzono komputerowo z wykorzystaniem programu „Kadry i Płace” autorstwa Firmy Info – System Roman Groszek Legionów,
- skontrolowano listy wypłat wynagrodzenia dla pracowników Urzędu za miesiąc czerwiec 2015 roku na kwotę 90.918,00 zł (lista nr 112) i październik 2015 roku na kwotę 92.577,70 zł (lista nr 182). Listy podpisane były przez pracownika sporządzającego, sprawdzone merytorycznie przez inspektora ds. kadr, zaakceptowane przez Skarbnika i zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy, co było zgodne z unormowaniami wynikającymi z § 12 ust. 10 instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo - księgowych, wprowadzonej zarządzeniem nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku,
- na podstawie polecenia księgowania nr 1334 z dnia 26 czerwca 2015 roku oraz 2312 z dnia 27 października 2015 roku, prawidłowo zaewidencjonowano w księgach rachunkowych kontrolowanej jednostki operacje w zakresie naliczonych wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń za ww. miesiące.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2015 roku kontrolowana jednostka nie wypłacała pracownikom odpraw emerytalnych bądź rentownych. W lutym 2016 roku wypłacono jedną odprawę pośmiertną na podstawie art. 93 § 1 Kodeksu Pracy (tekst jednolity Dz. U. 2014, poz. 1502 ze zm.).

Na wniosek małżonka zmarłego pracownika złożonego w dniu 22 lutego 2016 roku dokonano wypłaty odprawy pośmiertnej w wysokości 6.138,00 zł, tj. ½ sześciomiesięcznego wynagrodzenia zgodnie z art. 93 § 2 pkt 3 oraz § 6 ww. Kodeksu (lista płac nr 30 z dnia 26 lutego 2016 roku). (...) ³³. W dokumentacji w zakresie naliczenia ww. odprawy znajdowały się: wniosek małżonka o wypłatę odprawy, oświadczenie małżonka o pozostawaniu z we wspólnym gospodarstwie domowym, odpis skrócony aktu małżeństwa, akt zgonu pracownika, pismo w sprawie przyznania odprawy pośmiertnej z dnia 22 lutego 2016 roku. W dniu 26 lutym 2016 roku dokonano wypłaty ww. świadczenia, co potwierdzały zapisy wyciągu bankowego nr 31/2016.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2015 roku nie wypłacano ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, natomiast w lutym 2016 roku wypłacono ekwiwalent pieniężny, dla członka rodziny, zmarłego pracownika w wysokości 487,20 zł (brutto) za 30 godzin niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego z 2016 roku (lista płac nr 29 z dnia 26 lutego 2016 roku). W wyniku kontroli stwierdzono, że ekwiwalent wypłacono stosownie do art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku Kodeks pracy, zgodnie z którym w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Ekwiwalenty naliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 roku Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), tj. zgodnie z wielkością etatu oraz z liczbą niewykorzystanych dni i współczynnika na dzień wypłaty w danym roku (współczynnik do naliczonych ekwiwalentów w 2016 roku wynosił 21). Lista wypłaty ekwiwalentu została sprawdzona pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzona do wypłaty przez upoważnione osoby. W dniu 26 lutym 2016 roku dokonano wypłaty ww. świadczenia, co potwierdzały zapisy wyciągu bankowego nr 31/2016. Kontrolujące nie wniosły uwag co do prawidłowości naliczenia ww. ekwiwalentu.

4. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – 2015

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych z uwzględnieniem podziałki klasyfikacji budżetowej przedstawiają tabele *stanowiące załącznik nr 63 protokołu kontroli*.

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014 - 2015

Źródła finansowania inwestycji	2014 rok	2015 rok
Środki własne z budżetu Gminy	2.518.580,00	947.667,00
Kredyty i pożyczki w tym na prefinansowanie projektów w ramach PROW	-	-
Dotacje	10.260,00	45.510,00

³³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Środki z budżetu Unii Europejskiej	794.926,00	168.864,00
RAZEM:	3.323.766,00	1.162.041,00

Szczegółowy opis źródeł finansowania zawiera **załącznik nr 63** protokołu kontroli.

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

Ewidencję wydatków inwestycyjnych w okresie objętym kontrolą prowadzono w oparciu o zarządzenie nr 17/2012 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Nieborów oraz dla Urzędu Gminy Nieborów ze zmianami wprowadzonymi zarządzeniem nr 3/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku i nr 12/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku. Wg powyższych zasad, do ewidencji rozpoczętych i realizowanych inwestycji oraz rozliczania kosztów inwestycji na uzyskane efekty służy konto 080, podzielone na subkonta opisane w załączniku nr 2 do ww. zarządzenia. Saldo konta 080 wynika z sumy sald poszczególnych subkont, prowadzonych dla poszczególnych inwestycji. Ewidencję analityczną prowadzono w podziale na zadania inwestycyjne z uwzględnieniem źródeł finansowania. Saldo konta 080 na dzień 31 grudnia 2011 roku wynosiło 164.771,66 zł.

Zestawienie inwestycji niezakończonych tworzących saldo konta 080 przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 64 protokołu kontroli.

Niezakończone inwestycje tworzące saldo konta 080 obejmowały wydatki poniesione na zadania będące na etapie ich realizacji, bądź też dotyczyły one kosztów sporządzonych dokumentacji projektowo-technicznych.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, wynikały z planu ustalonego przez Radę Gminy Nieborów w uchwałach budżetowych na rok 2014 i na rok 2015 oraz w uchwałach w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Zmian w trakcie roku budżetowego, dotyczących wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację, dokonywała Rada w drodze uchwał.

Zamówienia na usługi inwestycyjne realizowane są przez merytorycznie odpowiedzialnych pracowników, w ramach powierzonego zakresu zadań i zgodnie z przydzielonymi w planie na ten cel środkami pieniężnymi. Pracownicy dokonujący zamówienia, działają w porozumieniu z Wójtem Gminy, Skarbnikiem, Sekretarzem i Radcą Prawnym. W zakresie zlecenia zamówienia na roboty inwestycyjne, obowiązywał w jednostce „Regulamin w sprawie organizacji, składu, trybu oraz zakresu obowiązków komisji przetargowej”, która to komisja przygotowuje i przeprowadza procedury przetargowe. Przywołany regulamin wprowadzono zarządzeniem nr 8/04 Wójta Gminy Nieborów z dnia 23 kwietnia 2004 roku. Wg powyższego, członków komisji do każdego postępowania przetargowego powołuje Wójt Gminy. Komisja przygotowuje postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, a w szczególności przygotowuje i przekazuje do zatwierdzenia przez Wójta: propozycję wyboru trybu wraz uzasadnieniem, projekt specyfikacji istotnych warunków zamówienia, projekt zaproszenia do udziału w postępowaniu, ogłoszenie o udzielenie zamówienia.

Wg § 17 pkt 24, 25 i 26 Regulaminu organizacyjnego wprowadzonego zarządzeniem Wójta Gminy nr 29/2013 z dnia 2 września 2013 roku, przygotowanie i prowadzenie inwestycji gminnych, prowadzenie dokumentacji z przetargów i podstawowych czynności związanych z postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych powierzono pracownikom zatrudnionym na stanowisku ds. gospodarki komunalnej i inwestycji, tj. Inspektorom Mirosławie Więclawskiej i Mirosławowi Niedbałka.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Zestawienie zrealizowanych inwestycji w latach 2014-2015 stanowi załącznik nr 65 protokołu kontroli.

Modernizacja boiska sportowego w Nieborowie etap III – przetarg nieograniczony o wartości 874.717,85 zł (netto) - 207.038,71 euro.

Etap przygotowania inwestycji

Wykonawcę dokumentacji projektowo-kosztorysowej wybrano w drodze zapytania ofertowego, skierowanego do pięciu projektantów w dniu 18 listopada 2007 roku. W terminie do dnia 1 grudnia 2007 roku ofertę wykonania przedmiotowej dokumentacji przedłożył jeden projektant Jerzy Targaszewski - Nadzory i Projektowanie Łowicz ul. Kaliska 6J/26, za kwotę 50.000,00 zł brutto, wymieniając jednocześnie pięciu projektantów uczestniczących w opracowywaniu projektu. Zakres dokumentacji, termin jej wykonania oraz wynagrodzenie, określała umowa o dzieło nr 25/2007, zawarta w dniu 5 grudnia 2007 roku pomiędzy zamawiającym reprezentowanym przez Wójta Gminy Andrzeja Werle, a przyjmującymi zamówienie pięcioma projektantami (Jerzym Targaszewskim Łowicz ul. Kaliska 6J/26, prowadzącym działalność gospodarczą „Nadzory i Projektowanie”, Jolantą Smolarczyk Łódź ul. Bystrzycka 15 prowadzącą Architektoniczną Pracownię Projektową z siedzibą w Łodzi, Małgorzatą Filipczak Łódź ul. Wyszyńskiego 104/42, prowadzącą działalność gospodarczą pn. „Projekty Budowlane Łódź ul. Wyszyńskiego 104/42”, Andrzejem Goszczyńskim Łódź ul. Wólczańska 251a, m.17, prowadzącym działalność gospodarczą pn. „Progo- Pracownia” z siedzibą w Łodzi, Władysławem Szymańskim Łódź ul. Mochnackiego 9/13 m. 67 „Usługi Projektowe i Nadzory Budowlane. Według powyższej umowy przyjmujący wykonanie dzieła, zobowiązali się wykonać w terminie do dnia 30 marca 2008 roku prace projektowe dotyczące „Modernizacji boiska sportowego w Nieborowie”. Za przedmiot umowy określono wynagrodzenie w łącznej kwocie 50.000,00 zł brutto, przypisując wymienionym wyżej osobom spisującym umowy odpowiednie wartości, a mianowicie Jerzemu Targaszewskiemu 18.529,00 zł, Jolancie Smolarczyk 15.000,00 zł, Małgorzacie Filipczak 6.100,00 zł, Andrzejowi Goszczyńskiemu 4.880,00 zł, Władysławowi Szymańskiemu 5.500,00 zł.

Znaczna część robót wynikająca z wymienionej wyżej dokumentacji, została wykonana w okresach wcześniejszych, w których realizowano etapach I i II modernizacji boiska w Nieborowie. Realizacja etapu III przewidywała wykonanie boiska treningowego o pw. 60/40m z nawierzchnią z trawy sztucznej i z ogrodzeniem, boiska wielofunkcyjnego do koszykówki i siatkówki o wymiarach 35/20 i o nawierzchni poliuretanowej, kortu tenisowego o wymiarach 36/20 z ogrodzeniem, wykonanie dróg pieszo-jezdnym oraz ławek dla kibiców i zawodników wokół tych boisk.

Starosta Łowicki decyzją nr 384/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia Gminie Nieborów na modernizację – przebudowę boiska sportowego piłkarskiego oraz na budowę budynku zaplecza sportowego budynku magazynu gospodarczego, trybun, zbiornika na nieczystości ciekłe, wewnętrznej sieci wodociągowej i energetycznej, zespołu boisk sportowych z ogrodzeniem, odwodnieniem i oświetleniem, parkingów i dróg wewnętrznych we wsi Nieborów.

Decyzję ostateczną nr 384/2008 z dnia 13 sierpnia 2008 roku Starosta Łowicki uchylił i decyzją nr 415/2009 z dnia 18 września 2009 roku zatwierdził zamienny projekt zagospodarowania budynku zaplecza sportowego o powierzchni zabudowy 271,8m² powierzchni użytkowej 293,17m². Zmiany w złożonym projekcie zamiennym w stosunku do projektu zatwierdzonego polegały na innym usytuowaniu budynku i trybun na działce. Projekt wymagał uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zbytków, które uzyskano postanowieniem nr WUOZ Sk-4424/148/09 z dnia 16 września 2009 roku.

W dniu 20 marca 2013 roku Wójt Gminy umową nr 9/2013 zlecił autorowi dokumentacji projektowo-technicznej Jerzemu Targaszewskiemu, wykonanie aktualizacji kosztorysu inwestorskiego, w zakresie robót objętych III etapem modernizacji boiska sportowego w Nieborowie.

Na podstawie zaktualizowanego kosztorysu, Wójt Gminy w dniu 27 listopada 2013 roku zatwierdził szacunkową wartość zamówienia na kwotę 874.717,85 zł netto, stanowiącą równowartość 207.038,71 euro (według obowiązującego w badanym okresie średniego kursu złotego w stosunku do euro 4,2249).

Prawidłowość stosowania przepisów o zamówieniach publicznych

W dniu 12 marca 2014 roku kierownik zamawiającego - Wójt Gminy Andrzej Werle zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia opracowaną dla przedmiotowego zadania.

Specyfikacja zawierała wszystkie informacje wymagane art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 907 ze zm.). Według powyższej, przedmiot zamówienia obejmował: wykonanie boiska treningowego o nawierzchni z trawy sztucznej o wymiarach 60/40 m z ogrodzeniem o długości 195,5m z siatki powlekanej na stalowych słupkach wraz z furtką oraz obrzeżami betonowymi, boiska wielofunkcyjnego do koszykówki i siatkówki o nawierzchni sztucznej poliuretanowej i wymiarach 35/20m, kortu tenisowego o nawierzchni mineralnej - ceglanej o wymiarach 36/20m z ogrodzeniem o długości 108,5m, drogi pieszo-jezdnej z kostki betonowej o pow. 266m², ławek dla kibiców i zawodników w ilości 20 sztuk oraz wykonanie trzech masztów, zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną wykonaną i odbioru robót, przedmiarem robót, które stanowiły integralną część specyfikacji. Wymagany termin wykonania zamówienia to 30 lipca 2014 rok.

Ustalono wymagania dotyczące wadium na kwotę 15.000,00 zł, stanowiące 1,71% wartości zamówienia, wniesionego w dopuszczalnych przez prawo formach, w terminie przed upływem terminu składania ofert. Termin związania ofertą ustalono zgodnie z art. 85 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, na 30 dni od upływu terminu składania ofert. Oferty należało składać do 31 marca 2014 roku do godz. 10⁰⁰ (termin zgodny z art. 43 ust. 1 cytowanej ustawy - nie mniej, niż 14 dni od daty zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych). Cena oferty stanowiła jedyne kryterium oceny ofert przyjęte przez zamawiającego. Specyfikacja informowała o wymogu wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% oferowanej ceny. Zamawiający nie przewidywał udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 cytowanej ustawy, nie przewidywał także możliwości składania ofert częściowych i wariantowych.

W ustępie 9 specyfikacji, zamawiający określił warunki, jakie muszą spełniać wykonawcy oraz opisał wymagane dokumenty i oświadczenia potwierdzające spełnienie tychże warunków. Warunki określono w sposób jednoznaczny i precyzyjny, przy użyciu sformułowań przekonujących o możliwości ich spełnienia.

Integralną część specyfikacji stanowiły załączniki: wzór formularza oferty, wzory oświadczeń o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy Prawo zamówień, oświadczenie o braku podstaw do wykluczenia, wzór wykazu wykonanych robót potwierdzających doświadczenie wykonawcy, wzór wykazu osób uczestniczących w wykonywaniu zamówienia, wzór harmonogramu rzeczowo-finansowego, wzór oświadczenia o zleceniu wykonania części robót podwykonawcom, wzór umowy, dokumentacja projektowo-techniczna. Specyfikacja dostępna była w siedzibie Urzędu Gminy Nieborów oraz na stronie internetowej zamawiającego www.bip.nieborow.pl.

Zamawiający stosownie do treści art. 40 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, wszczął postępowanie przetargowe zamieszczając w dniu 14 marca 2014 roku ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych nr 55075-2014, na stronie internetowej gminy www.bip.nieborow.pl oraz na tablicy ogłoszeń w okresie od 14 -31 marca 2014 roku. Informacje zawarte w ogłoszeniu publikowanym na stronach internetowych, były tożsame z informacjami zawartymi w ogłoszeniu przekazanym do

Biuletynu Zamówień Publicznych. W treści ogłoszenia zawarto dane wymagane art. 41 cytowanej ustawy. Zadanie realizowano w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007-2013”.

Na etapie składania ofert, w dniach 17, 20 i 21 marca 2014 roku, do zamawiającego wpłynęły zapytania dotyczące przedmiotu zamówienia, na które udzielono wykonawcom odpowiedzi w dniach 20 i 25 marca 2014 roku oraz zamieszczono te odpowiedzi wraz z zapytaniami na stronie internetowej www.bip.nieborow.pl.

Zarządzeniem nr 5/2014 z dnia 12 marca 2014 roku Wójt Gminy Nieborów Andrzej Werle powołał do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie przedmiotowego zamówienia publicznego, komisję przetargową w składzie trzech pracowników Urzędu.

W terminie wyznaczonym do składania ofert, tj. do dnia 31 marca 2014 roku, do godz. 10⁰⁰ do zamawiającego wpłynęły oferty jak niżej:

Nr oferty	Firma (nazwa) albo imię i nazwisko oraz adres wykonawcy	Cena brutto	Wadium/ forma wnieśienia w wys. 15.000,00	Okres gwarancji Wymagany 60 miesięcy
Oferta nr 1	Konsorcjum firm: 'KORTBUD' sp. z o.o. spółka komandytowa ul Lipowa 7 Okuniew i – Lider „KORTBUD” Janusz Gniado ul. Lipowa 7 Okuniew - Partner	938.094,81	Przelew z dnia 28 marca 2014 roku	Brak potwierdzenia
Oferta nr 2	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „GRETASPORT” Ilna Stańczyk ul. Podlesie Dąbrowa Górnicza	865.791,87	Gwarancja ubezpieczeniowa Warta nr 908201067354-KA/GP/4/136/201-ŁO/GP/25/177/2013 z 23.03.2014 roku	36 miesięcy
Oferta nr 3	Konsorcjum firm: Giermakowska Roboty Drogowe i Brukarskie Budowa Kortów Tenisowych Łęgonice Małe 22 Odrzywół, „SPORTSYSEM” sp. z o.o. u. Kościelna Aleksandrów Kujawski	733.527,76	Przelew z dnia 28 marca 2014 roku	36 miesięcy
Oferta nr 4	Konsorcjum ACTIVIA” Longin Witkowski ul. Narutowicza 53 Łódź ALFA-TRANS SKŁADY BUDOWLANE Agnieszka Sabela Łódź ul. Brójecka 8	1.093.843,83	Gwarancja ubezpieczeniowa UNIQA nr 998-A-387324 z 28.03.2014 roku	36 miesięcy
Oferta nr 5	Konsorcjum Firm „DAR-CAR” Dariusz Gendek Przyłęk Duży 55 Rogów, Przedsiębiorstwo PHU Tadeusz Gendek Przyłęk Duży 55A Rogów	1.063.933,60	Przelew z dnia 28 marca 2014 roku	36 miesięcy

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, zamawiający podał kwotę jaką zamierza przeznaczyć na finansowanie zamówienia, a mianowicie 1.075.902,95 zł. Kwota powyższa była tożsama z kwotą, wynikającą z planu finansowego na 2014 rok wprowadzonego uchwałą Rady Gminy nr XLVI/237/2014 z dnia 16 stycznia 2014 roku.

W dniu otwarcia ofert, tj. w dniu 31 marca 2014 roku członkowie komisji, złożyli na drukach ZP-1 oświadczenia na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, o niepodleganiu wyłączeniu z postępowania. Przedmiotowe oświadczenie jako kierownik zamawiającego złożył także Wójt Gminy – Andrzej Werle.

Komisja dokonująca oceny ofert wezwała na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych oferenta nr 3 (Konsorcjum firm: Giermakowska Roboty Drogowe i Brukarskie Budowa Kortów Tenisowych Łęgonice Małe 22 Odrzywół, „SPORTSYSEM” sp. z o.o. ul. Kościelna Aleksandrów Kujawski), do uzupełnienia w terminie do 8 kwietnia 2014 roku, oświadczenia o zaangażowaniu w realizacji zadania podwykonawców. Ponadto w oparciu o art. 87 ust. 2 pkt 2 przywołanej ustawy zamawiający zawiadomił

wymienionego wykonawcę o dokonaniu w jego ofercie poprawy oczywistej omyłki rachunkowej - wykonawca w kosztorysie ofertowym wpisał wartość netto pozycji 10.285,00 zł, podczas gdy powinna ona wynosić 1.028,50 zł. W konsekwencji powyższej poprawki zmniejszyła się wartość oferowanej przez wykonawcę ceny za realizację przedmiotu zamówienia, która winna wynosić 722.142,26 zł brutto (w tym podatek VAT 135.034,73 zł), a nie 733.527,76 zł (w tym VAT 137.163,73 zł). Zamawiający poprawiając wymienioną pozycję kosztorysową, konsekwentnie zmienił także całą wartość przedłożonej oferty.

W ustalonym przez zamawiającego terminie, tj. w dniu 8 kwietnia 2014 roku, wykonawca uzupełnił ofertę o brakujący dokument.

Za najkorzystniejszą komisja uznała ofertę nr 3 złożoną przez konsorcjum firm: Giermakowska Roboty Drogowe i Brukarskie Budowa Kortów Tenisowych Łęgonice Małe 22 Odrzywół, „SPORTSYSEM” sp. z o.o. ul. Kościelna Aleksandrów Kujawski, z ceną ofertową 722.142,26 zł brutto.

Informację o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem, podpisaną przez Wójta Gminy, zamawiający przekazał w dniu 9 kwietnia 2014 roku wszystkim wykonawcom faksem oraz za pośrednictwem poczty (pismo nr GKI.271.1.2014 z dnia 9 kwietnia 2014 roku), co dokumentują zwrotne potwierdzenia odbioru przesyłki listowej załączone do analizowanej dokumentacji. Ponadto powyższą informację opublikowano na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Nieborów oraz na stronie internetowej zamawiającego w dniu 9 kwietnia 2014 roku.

Kontrolujące dokonały analizy złożonych ofert i ich oceny pod względem spełniania wymogów specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz ich oceny przez osoby przeprowadzające postępowanie i stwierdzono, że **oferent nr 4** - Konsorcjum firm ACTIVIA” LONGIN WITKOWSKI ul. Narutowicza 53 Łódź ALFA-TRANS SKŁADY BUDOWLANE Agnieszka Sabela Łódź ul. Brójecka 8, **załączył dokument wadialny w formie gwarancji ubezpieczeniowej, który zabezpieczał zapłatę wadium tylko przez jednego z wykonawców.** W wymienionej ofercie znajdowało się pełnomocnictwo wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, w treści którego umocowano jednego z wykonawców wchodzących w skład tzw. konsorcjum do występowania w jego imieniu w niniejszym postępowaniu. Pełnomocnictwo upoważniało lidera konsorcjów (ACTIVIA LONGIN WITKOWSKI) do szeroko rozumianej reprezentacji konsorcjum w postępowaniu, a także do wniesienia wadium i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Wymienione gwarancje wystawione na rzecz jednego z wykonawców składających ofertę wspólną, nie zabezpiecza w sposób należyty i niebudzący wątpliwości oferty złożonej przez dwóch wykonawców. Takie też stanowisko wynika z istniejącego orzecznictwa w tym zakresie, które w znaczący sposób zmieniło pogląd dotyczący oceny ofert składanych wspólnie, a tym samym i oceny składanego wadium. Dokument wadialny ma zabezpieczać uzyskanie przez zamawiającego gwarantowanej w niej kwoty w przypadku wystąpienia przesłanek zatrzymania wadium, wymienionych w ustawie Prawo zamówień publicznych. W przypadku złożenia dokumentu wadialnego w sposób opisany wyżej budzi wątpliwości czy gwarant (towarzystwo ubezpieczeniowe) miał świadomość, że dany podmiot wykorzystał gwarancję do złożenia i zabezpieczenia oferty wspólnej dwóch wykonawców, czy na pierwsze żądanie zamawiającego nieodwołalnie i bezwarunkowo wypłaci gwarantowaną kwotę w sytuacji, gdy zamawiający wystąpi ze stosownym oświadczeniem i żądaniem wskazując jednak, że ofertę złożyło dwóch wykonawców wspólnie (w tym tylko jeden z nich został określony w dokumencie/umowie gwarancji jako wykonawca). Uzasadnione wątpliwości związane z wadium wniesionym w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego winny być rozpatrywane w sposób rygorystyczny. Takie stanowisko wynika np. z wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 11 lipca 2013 roku (sygn. X Ga 189/13), w którym zważono, że w świetle

powyższych unormowań wynikających z przepisów Prawo zamówień publicznych „...wadium nie wniesione przed terminem składania ofert (art. 45 ust. 3), w wysokości niższej niż wymagana (art. 45 ust. 4), w formie nieprzewidzianej przez ustawę (art. 45 ust. 6), nie zabezpieczające interesów zamawiającego w postaci możliwości uzyskania czy zatrzymania kwoty wadialnej we wszystkich okolicznościach jego przypadku (art. 46 ust. 4a-5) oraz niezgodne z przepisami regulującymi wystawienie gwarancji bankowej powinno być zakwalifikowane jako brak prawidłowego wniesienia wadium, będąc przesłanką wykluczenia wykonawcy na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 2 Prawo zamówień publicznych”. Z punktu widzenia gwaranta zakres podmiotów, które potencjalnie mogą wypełnić okoliczności, o których mowa w art. 46 ust. 4a i 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, jest niezwykle istotny, ponieważ to ich sytuację finansową/ekonomiczną bada przed wystawieniem gwarancji, to ta sytuacja finansowa/ekonomiczna oraz liczba podmiotów/wykonawców, których gwarancja ma dotyczyć wpływa na określone decyzje gwaranta np. cenę, a także samą decyzję, czy w ogóle udzielić takiej gwarancji. Ponad wszelką wątpliwość gwarant wystawiając określony dokument wadium nie ręczy za ogół podmiotów występujących na danym rynku, lecz za ściśle określony ich krąg. Nie może i będzie ręczył za podmioty, o których istnieniu nie wie lub, których sytuacji finansowej/ekonomicznej nie badał i nie uwzględnił ryzyka związanego z udzieleniem gwarancji na rzecz dwóch, a nie jednego podmiotu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 marca 2013 roku (sygn. I CSK 630/12) zważył m.in.: „[...] ocena zakresu obowiązków i możliwego sposobu obrony gwaranta w ramach stosunku gwarancji wymaga uwzględnienia treści umowy gwarancji, którą strony mogą ukształtować w ramach swobodnego uznania[...]”.

Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 17 grudnia 2014 roku I ACa 1308/14 zważył m.in.: „[...]Przepis art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. 2013.907) przewiduje możliwość wspólnego ubiegania się przez wykonawców o udzielenie zamówienia, którzy w takim wypadku powinni ustanowić pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu, tj. w szczególności do składania wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oferty, oświadczeń i zawiadomień albo reprezentowania ich w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego. Pełnomocnik taki uprawniony jest także do reprezentacji biernej - przyjęcie przez niego oświadczenia lub zawiadomienia rodzi skutki dla wszystkich konsorcjantów. (art. 23 ust. 2 p.z.p.). Według art. 23 ust. 3 p.z.p. przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego. Zgodnie z art. 2 pkt 11 p.z.p. wykonawcą jest osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego. Zatem uczestnikiem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub stroną w postępowaniu sądowym związanym z zagrożeniem interesu prawnego wykonawcy nie jest Konsorcjum ani lider Konsorcjum, lecz podmioty tworzące konsorcjum (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2010 r., III CZP 25/10 - lex nr 602808; postanowienie Krajowej Izby Odwoławczej Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 7 maja 2008 r. KIO/ UZP 380/08, LexPolonica nr 2308170; wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2012 r., II CSK 491/11, lex nr 1350061). W wyroku z dnia 13 października 2011 r. w sprawie V CSK 475/10 (LEX nr 1108492) Sąd Najwyższy stwierdził, że „art. 23 p.z.p. statuuje łączny udział wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, w tym w korzystaniu ze środków ochrony prawnej, a także w sądowym postępowaniu o zwrot wadium. Wykonawcy wspólnie ubiegający się o udzielenie zamówienia publicznego są łącznie legitymowani w postępowaniu sądowym o zwrot wadium. Nie ma natomiast takiego uprawnienia jedynie jeden z wykonawców, w tym lider konsorcjum.” Wynika to przede wszystkim z istoty regulacji ust. 1 i 2 art. 23 p.z.p., o której wyżej była mowa, bowiem to nie konsorcjant, lecz wszyscy wykonawcy tworzący konsorcjum, stanowią właściwy podmiot praw i obowiązków wynikających z

udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego. Brzmienie przepisu art. 23 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych przesądza jednoznacznie, iż konsorcjum na gruncie tej ustawy nie posiada podmiotowości prawnej, co oznacza, że nie jest odrębnym podmiotem (wykonawcą), ale raczej "sumą pojedynczych wykonawców [...]".

W dniu 17 kwietnia 2014 roku zamawiający zwolnił ubezpieczeniowe gwarancje zapłaty wadium, wniesione do przetargu oraz dokonał zwrotu wadium wpłaconego w gotówce wraz z należnymi odsetkami (wyciąg bankowy nr 10/2014).

W terminie zgodnym z art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, w dniu 16 kwietnia 2014 roku, Gmina Nieborów reprezentowana przez Wójta- Andrzeja Werle, przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z pełnomocnikiem wykonawcy konsorcjum firm Giermakowska Roboty Drogowe i Brukarskie, Budowa Kortów Tenisowych Odrzywół i „SPRTSYSTEM” sp. z o.o. Aleksandrów Kujawski, umowę nr 6/2014. Przed podpisaniem umowy wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy w gotówce - przelew na kwotę 21.107,11 zł z dnia 15 kwietnia 2014 roku wyciąg bankowy nr 9/2014 oraz na podstawie pisma z dnia 15 kwietnia 2014 roku wyrażającego prośbę wybranego wykonawcy o zaliczenie kwoty wadium 15.000,00 zł wniesionego w gotówce na poczet kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający zaewidencjonował kwotę wadium na wymagane specyfikacją zabezpieczenie należytego wykonania umowy. Przedmiotem ww. umowy, było wykonanie zadania „Modernizacji boiska sportowego w Nieborowie etap III”, zgodnie z dokumentacją projektową, specyfikacją istotnych warunków zamówienia i specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót, która to dokumentacja stanowiła załącznik do umowy. Za wykonanie zadania określono wynagrodzenie ryczałtowe, zgodne ze złożoną ofertą w wysokości 722.142,26 zł brutto, w tym kwota podatku VAT 135.034,73 zł. Ponadto, w umowie ustalono termin realizacji umowy - do 30 lipca 2014 roku oraz wykonawca zobowiązała się do udzielenia zamawiającemu gwarancji jakości wykonania przedmiotu umowy na okres 60 miesięcy od dnia podpisania protokołu końcowego odbioru robót.

Zgodnie z zapisami § 5 umowy, zapłata wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu umowy nastąpić miała w oparciu o jedną fakturę wystawioną po zrealizowaniu zadania i protokolem bezusterkowym jego odbiorze. Płatność faktury ustalono na 30 dni od daty przedłożenia jej zamawiającemu wraz z zatwierdzonym protokołem odbioru robót.

Akta kontroli str. 82 - 93: Umowa nr 6/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku.

W dniu 16 kwietnia 2014 roku kierownik zamawiającego Wójt Gminy zatwierdził protokół z postępowania sporządzony na druku ZP-PN.

Akta kontroli str. 94 - 101: ..Kserokopia protokołu z postępowania.

W dniu 16 kwietnia 2014 roku zamieszczono ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 83631-2014.

Prawidłowość finansowania inwestycji (Zgodność z umową, potwierdzenia odbioru)

Protokolarne przekazane placu budowy miało miejsce w dniu 16 kwietnia 2014 roku. Gmina zawiadomiła Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego o zamierzonym terminie (30 kwietnia 2014 roku) rozpoczęcia robót budowlanych związanych z Modernizacją boiska sportowego w Nieborowie – etap III. Wskazani przez wykonawcę w umowie inspektor nadzoru i kierownik budowy złożyli stosowne oświadczenia o przyjęciu obowiązków.

Funkcję kierownika budowy, zgodnie z zapisami umowy i złożonym oświadczeniem, przejął Krzysztof Kiepas, posiadający uprawnienia do wykonywania samodzielnych funkcji kierownika budowy i robót w specjalności konstrukcyjno-budowlanej nr VAN.IV-8388/44/85.

W dniu 30 lipca 2014 roku fakt ukończenia realizacji zadania odnotowano na stronie 6 dziennika budowy nr 190/2014 wydanego w dniu 5 maja 2014 roku. Zgodnie z zapisami umowy nr 6/2014, kierownik budowy w dniu 30 lipca 2014 roku zgłosił zamawiającemu zakończenie prac związanych z przedmiotowym projektem, wykonanych zgodnie z projektem i warunkami pozwolenia na budowę oraz ich gotowość do odbioru potwierdził także w dniu 30 lipca 2014 roku inspektor nadzoru.

Komisja w składzie: kierownik zamawiającego, pracownik merytoryczny Urzędu Gminy, inspektor nadzoru, kierownik budowy i przedstawiciel konsorcjum w dniu 7 sierpnia 2014 roku dokonała końcowego odbioru wykonania zadania związanego z III etapem modernizacji boiska sportowego w Nieborowie. Po dokonaniu oględzin technicznych wykonanego zadania i przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów powykonawczych komisja stwierdziła terminowe, bezusterkowe wykonanie zadania, zgodnie z umową, o wartości 722.142,26 zł. Wykonawca udzielił zamawiającemu gwarancji jakości wykonanych robót na okres 60 miesięcy od daty podpisania protokołu końcowego odbioru robót.

Na podstawie niniejszego protokołu odbioru robót, wykonawca przedłożył zamawiającemu w dniu 11 sierpnia 2014 roku fakturę VAT nr FV/21/2014/08 z dnia 11 sierpnia 2014 roku na kwotę 722.142,26 zł brutto, 587.107,53 zł netto. Faktura obejmowała koszty wykonania: boiska treningowego o wartości 324.188,00 zł brutto, ogrodzenia tego boiska o wartości 69.696,97 zł brutto, wykonanie boiska o wartości 166.396,24 zł brutto, wykonanie kortu tenisowego o wartości 51.701,97 zł brutto, wykonanie ogrodzenia i obrzeży o wartości 38.893,51 zł brutto wykonanie dróg pieszo-jezdnych o wartości 28.444,25 zł brutto oraz wykonanie ławek i masztów o wartości 42.821,32 zł brutto. Wartość wykonanych robót odpowiadała wartościom tych robót wg kosztorysu ofertowego. Wykonanie zadania na fakturze pod względem merytorycznym stwierdził merytoryczny pracownik zatrudniony na stanowisku inspektora gospodarki komunalnej i inwestycji – Mirosława Więclawska. Sprawdzenia formalno - rachunkowego faktury dokonał pracownik Referatu Finansowego, sprawdzenia pod względem zgodności z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dokonała Skarbnik, a do wypłaty zatwierdził wydatek Wójt Gminy. Należność wynikającą z faktury przekazano na konto wykonawcy poleceniem przelewu w dniu 2 września 2014 roku – wyciąg bankowy nr 4/2014.

Wydatki wynikające z faktury zaewidencjonowano na kontach księgowych: Wn 080 – 25[9], Ma 201-25[9] z klasyfikacją budżetową: dział 926 rozdział 92601 § 6057 i § 6059.

Z powyższej faktury wynikało, że wykonawca zrealizował roboty o łącznej wartości 587.107,53 zł netto, 722.142,26 zł brutto. Wartość zadania wg oferty wykonawcy i wg umowy nr 6/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku wynosiła 722.142,26 zł brutto. Wykonawca zgodnie z zapisami umowy wystawił jedną końcową fakturę na podstawie protokołu dokumentującego wykonanie i odbiór robót. Płatność faktury realizowano zgodnie z umową, w terminie 30 dni od daty jej przedłożenia zamawiającemu.

Zawiadomione przez Gminę w dniu 8 sierpnia 2014 roku Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny oraz Komenda Powiatowej Straży Pożarnej w Łowiczu o zakończeniu budowy przedmiotowej inwestycji, nie wniosły uwag co do uzyskania pozwolenia na użytkowanie przedmiotowych obiektów. Decyzją nr 129/2014 z dnia 22 września 2014 roku Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Łowiczu udzielił Gminie Nieborów pozwolenia na użytkowanie zespołu boisk sportowych wykonanych w ramach „Modernizacji boiska sportowego w Nieborowie”- etap III.

W dniu 22 października 2014 roku, zamawiający dokonał na konto wykonawcy zwrotu 70% wartości wniesionego zabezpieczenia wykonania umowy - kwoty 25.274,97 zł wraz

z należnymi odsetkami, tj. 146,59 zł co potwierdzał wyciąg bankowy nr 29 i konta księgowo Wn 240-39-7, Ma 139-1.

Rozliczenie inwestycji i przyjęcie na stan środków trwałych

Według konta 080 na zadanie „Modernizacja boiska sportowego w Nieborowie etap III”, wydatkowano środki w łącznej kwocie brutto 788.526,10 zł.

Zestawienie przyjętych do danego zadania kosztów obrazuje tabela stanowiąca załącznik nr 66 protokołu kontroli.

Zgodnie z powyższym zestawieniem wydatki dotyczące przedmiotowego zadania obejmują koszty aktualizacji kosztorysu inwestorskiego (wydatek poniesiony w 2013 roku), koszt zakupu wyposażenia boisk sportowych, koszt nadzoru inwestorskiego, wynagrodzenie dla wykonawcy inwestycji, koszt zakupu egzemplarza dziennika budowy, koszt wykonania map do celów inwestycyjnych). Łącznie wartość brutto zadania wynosiła 788.526,10 zł.

Koszty zadania nie obejmowały sporządzenia dokumentacji projektowo-technicznej, z uwagi na fakt wykonania przedmiotowej dokumentacji w roku 2008-2009 przed realizacją I i II etapu zadania.

Rozliczenia wydatków związanych z przedmiotowym zadaniem, dokonano w dniu 31 sierpnia 2014 roku, sporządzając dokument przyjęcia środka trwałego OT nr 12/2014 na kwotę 788.526,10 zł. Środek trwały przyjęto do ewidencji w układzie klasyfikacyjnym symbol 290 nr inwentarzowy 451 ze stopą umorzeniową 2,5%. Osobami przyjmującymi środek trwały byli Wójt Gminy i inspektor ds. gospodarki komunalnej i inwestycji.

Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadania inwestycyjnego

Uchwałą nr XLVI/237/2014 z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2014 rok Rada Gminy w Nieborowie zaplanowała do realizacji w 2014 roku w dziale 926 rozdziale 92601 wydatki majątkowe w wysokości 1.075.902,95 zł na realizację zadania „Modernizacja boiska sportowego w Nieborowie etap III” w ramach Projektu Operacyjnego ROB oraz kwotę 5.000,00 zł na to zadanie realizowane poza projektem.

Realizację powyższego przedsięwzięcia odzwierciedlała także Wieloletnia Prognoza Finansowa na lata 2014-2018 wprowadzona uchwałą nr VI/236/2014 z dnia 16 stycznia 2014 roku, wg której okres realizacji przedsięwzięcia przypadł na lata 2013-2014. Wg WPF-u łączne nakład finansowe na zadanie wynosiły 1.075.902,95 zł, z limitem w 2014 roku 1.075.902,95 zł.

W dniu 25 lipca 2014 roku uchwałą nr LII/259/2014 w sprawie zmiany budżetu na 2014 rok, Rada zmniejszyła planowane nakłady na przedmiotowe zadanie realizowane z udziałem środków unijnych do kwoty 774.900,11 zł, w tym 535.500,00 zł środki unijne i zwiększyła planowane na zadanie wydatki realizowane poza projektem do kwoty 13.000,00 zł. W związku z powyższym środki na przedmiotowe zadanie przed zmianami wynosiły łącznie 1.080.902,95 zł, natomiast po zmianach 787.900,11 zł.

Powyzsza zmiana miała odzwierciedlenie w przyjętym na okres 2014-2018 WPF-ie. Uchwałą nr LII/260/2014 Rada zmniejszyła łączne nakłady finansowe na realizowane przedsięwzięcie do kwoty 774.900,11 zł z limitem na 2014 rok 774.900,11 zł.

Zestawiając środki, którymi dysponował zamawiający na realizację niniejszego zadania na dzień podpisania umowy z wykonawcą zadania, tj. na 16 kwietnia 2014 roku

stanowiły one kwotę 1.080.902,95 zł. Wartość spisanej z wykonawcą umowy nr 6/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku wynosiła 722.142,26 zł brutto plus wartość umowy nr 7/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku na pełnienie nadzoru inwestorskiego w kwocie 12.000,00 zł, stanowiła łączną w kwotę 734.142,26 zł, przy zabezpieczeniu 1.080.902,95 zł, wskazuje, że Gmina posiadała zabezpieczone w budżecie środki na realizację niniejszej inwestycji w wymaganej wysokości.

Realizację przedmiotowego zadania finansowano ze środków gminy z wykorzystaniem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W dniu 7 sierpnia 2013 roku Gmina Nieborów reprezentowana przez Wójta, z kontrasygnatą Skarbnika, zawarła z Samorządem Województwa w ramach Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” umowę nr 00025-6173-SW0500025/13 o dofinansowanie realizacji zadania „Modernizacja boiska sportowego w Nieborowie – etap III”. Wg zapisów umowy Gmina otrzymała pomoc w wysokości 683.764,86 zł, współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej stanowiło kwotę 512.823,64 zł. Pomoc miała być wypłacona na wniosek beneficjenta jednorazowo w formie zaliczki, w terminie od 1 lutego do 28 lutego 2014 roku. Zaliczkę należało rozliczyć wnioskiem o płatność w ciągu 9 miesięcy załączając oryginały faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej wraz z dokumentami zapłaty poniesionych kosztów, który to wniosek należało złożyć w terminie od 1-31 października 2014 roku.

W dniu 28 lipca 2014 roku spisano aneks nr 1 do powyższej umowy, którym zmieniono zapisy dotyczące kosztów realizacji operacji, a tym samym zmianie uległa wysokość przyznanej pomocy. Zgodnie z aneksem Gmina miała otrzymać pomoc w wysokości łącznej 535.500,00 zł przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w wysokości 401.625,00 zł.

Gmina otworzyła odrębne rachunki do ewidencji środków unijnych i środków pomocy z budżetu państwa, na które w dniu 11 lutego 2014 roku wpłynęła pomoc w wysokości 512.823,64 zł - wyciąg bankowy nr 1 i kwota 170.941,22 zł. Po zakończeniu realizacji zadania w dniu 3 września 2014 roku, beneficjent dokonał zwrotu niewykorzystanej kwoty pomocy, tj. kwoty 111.198,64 zł i 37.066,22 zł – wyciąg bankowy nr 5. Kwota zwrotu związana była ze zmianą wartości realizowanego zadania. Zaliczka wypłacona beneficjentowi wynosiła łącznie 683.764,86 zł, natomiast wartość pomocy po aneksie wynosiła 535.500,00 zł, stąd kwota 148.264,86 zł podlegało zwrotowi.

W dniu 28 października 2014 roku Gmina dokonała rozliczenia otrzymanej pomocy, wg którego całkowity koszt zadania wynosił 774.900,01 zł, koszty kwalifikowalne 630.000,08 zł i uzyskana pomoc finansowa to 535.500,00 zł.

Nadzór inwestorski

Zgodnie z zapisami umowy nr 6/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku spisanej z wykonawcą przedmiotowego zadania, nadzór nad realizacją projektu z ramienia zamawiającego sprawował Jerzy Targaszewski posiadający uprawnienia budowlane nr 119/70; 132/71-Łw; 49/81/Sk-ce; 72/01/Wł do kierowania, nadzoru i projektowania w specjalności architektonicznej o konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń. Obowiązki pełnienia nadzoru inwestorskiego wyżej wymienionemu, zlecił Wójt Gminy Andrzej Werle w umowie nr 7/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku, ustalając wynagrodzenie brutto 12.000,00 zł, płatne w dwóch etapach procentowo do wykonanych i odebranych robót.

Wynagrodzenie inspektorowi nadzoru wypłacono po zakończeniu realizacji inwestycji na podstawie faktury nr 4/08/14 z dnia 11 sierpnia 2014 roku w wysokości 12.000,00 zł brutto w dniu 2 września 2014 roku – wyciąg bankowy nr 177/2014.

Wyboru wykonawcy dokonano w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych – z uwagi na wartość zamówienia. Przed wyborem inspektora nadzoru nad robotami związanymi z realizacją przedmiotowego zadania, dokonano rozeznania rynku, oraz na tablicy ogłoszeń w okresie od 10 do 15 kwietnia 2014 roku opublikowano zapytanie ofertowe. Na powyższe odpowiedział tylko jeden oferent, któremu zlecono wykonanie powyższych obowiązków przy realizacji przedmiotowego zadania.

Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego stanowią załącznik nr 67 protokołu kontroli.

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady wyceny, umorzenia i ewidencji składników majątkowych stanowiących własność Gminy Nieborów bądź otrzymane w zarząd lub użytkowanie i przeznaczone na potrzeby jednostki, określono:

- w załączniku nr 8 do zarządzenia nr 17/2012 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Zakładowego Planu Kont dla budżetu Gminy Nieborów oraz dla Urzędu Gminy Nieborów,
- w instrukcji w sprawie zasad gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, stanowiącej załącznik nr 4 do zarządzenia nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Nieborów,
- w instrukcji w sprawie zasad dokumentowania przyjęcia do ewidencji księgowej środków trwałych oraz obiegu dokumentów z tym związanych, stanowiącej załącznik nr 5 do zarządzenia nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Nieborów.

Zgodnie z powyższym, za środki trwałe uważano rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne i zdadne do użytku oraz przeznaczone na potrzeby własne jednostki, których cena nabycia przekracza wartość określoną w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Składniki majątku ewidencjonowano analitycznie z uwzględnieniem ośmiu grup rodzajowych Klasyfikacji Środków Trwałych w ujęciu ilościowo – wartościowym, a ich stan na koniec każdego roku obrotowego uzgadniano z saldem końcowym konta 011.

Według obowiązującej w kontrolowanej jednostce polityki rachunkowości, do udokumentowania zmiany w stanie środków trwałych służyły następujące dowody księgowe: faktura, rachunek, protokół przyjęcia środka trwałego (OT), protokół przekazania, PT - protokół zdawczo-odbiorczy środka trwałego, LT - protokół likwidacji środka trwałego, MT – zmiany miejsca użytkowania, faktura, nota zewnętrzna za sprzedany środek trwały.

Środki trwałe o wartości nie przekraczającej wysokość ustalonej w przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ewidencjonowano ilościowo – wartościowo w księgach pomocniczych, które stanowiły konta analityczne do konta 013 – pozostałe środki trwałe.

Zwiększenia i zmniejszenia wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, tj. licencji na użytkowanie programów komputerowych, ujmowane są na koncie 020.

Konto 030 służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, a mianowicie: akcji i udziałów w obcych podmiotach gospodarczych, akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych, traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym, niż rok oraz innych długotrwałych aktywów finansowych.

Jednostka ubezpieczyła posiadany majątek z tytułu prowadzenia działalności i posiadania mienia w InterRisk Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. Oddział Łódź, wybranym w trybie przeprowadzonego postępowania przetargowego, co potwierdzały zapisy polisy: nr OC-F 000941 oraz nr A-A 200425 z dnia 11 grudnia 2015 roku.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązującego w jednostce zakładowego planu kont, w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały, który to zespół zawiera konta 011, 013, 020, 030, 071, 072, 080.

Majątek kontrolowanej jednostki stanowiły środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe w budowie. Ewidencja syntetyczna składników majątku Gminy Nieborów prowadzona jest w systemie komputerowym przy użyciu programu „Księgowość budżetowa” autorstwa Tadeusza i Romana Groszek, Legionów. Całość ewidencji ujmowana jest w okresach rocznych, zamknięcie roku powoduje generowanie bilansu otwarcia na rok następnny.

Szczegółową ewidencję środków trwałych (**011**) stanowi księga inwentarzowa prowadzona dla poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych w porządku chronologicznym, z ustaleniem komórek organizacyjnych lub osób, w których znajdują się środki trwałe. Numer inwentarzowy ustala się następująco: 0/00/000/0 gdzie 0/00/000 gdzie 0 - oznacza grupę środka trwałego, 00 - podgrupa środka trwałego, 000 - rodzaj środka trwałego, 0 - numer zapisu w książce środków trwałych. Ponadto ujęto w niej nazwę środka trwałego i jego krótką charakterystykę, datę i źródło nabycia w danym roku budżetowym, datę, symbol i numer dowodu, wartość początkową, zmiany wartości początkowej (data symbol i numer dowodu), wskaźnik umorzenia, dane dotyczące skreślenia z ewidencji (data, symbol i numer dowodu oraz sposób likwidacji). Ewidencja analityczna prowadzona jest komputerowo w programie „ŚRODKI TRWAŁE” autorstwa Tadeusza i Romana Groszek, Legionów. Umarzanie jest naliczane automatycznie w momencie wprowadzania nowego środka lub zmiany jego wartości w okresach miesięcznych.

Analiza zapisów ewidencji analitycznej środków trwałych wykazała, że ujęto w niej nieruchomości i drogi, których właścicielem była kontrolowana jednostka.

Ewidencję szczegółową pozostałych środków trwałych (**013**), prowadzono ręcznie w księgach inwentarzowych, w których wskazano: nazwę składnika majątku, ilość, wartość, numer inwentarzowy, dokument źródłowy na podstawie, którego wprowadzono do ewidencji dany przedmiot, jednostkę użytkującą oraz symbol konta księgowego. Pozostałe środki trwałe oznaczono w sposób trwały nadając im numer działu, konta i pozycji księgowej.

Wartości niematerialne i prawne (**020**) odzwierciedlały w ujęciu analitycznym zapisy ksiąg inwentarzowych prowadzonych ręcznie, zawierające dane w tym samym zakresie co pozostałe środki trwałe.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2015 rok

Strukturę majątku trwałego Gminy Nieborów (ustaloną na podstawie bilansu oraz ewidencji księgowej za 2015 rok) według wartości brutto obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2015 rok	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenie środków trwałych	Stan na 31.12.2015 rok
Środki trwałe zaewidencjonowane na koncie 011					
1	Grunty-grupa „0”	29 955 424,51	188 675,76	274 524,69	29 869 575,58
2	Budynki-grupa „1”	10 526 141,31	179 569,63	0,00	10 705 710,94
3	Budowle-grupa „2”	28 621 124,00	636 843,52	23 994,47	29 233 973,05
4	Kotły (...)-grupa „3”	102 464,04	7 993,77		110 457,81
5	Maszyny i urządzenia-grupa „4”	218 605,23	25 117,68	10 914,78	232 808,13
6	Specjalistyczne maszyny (...)-Grupa „5”	52 665,98	18 500,00	0,00	71 165,98
7	Urządzenia techniczne – grupa „6”	122 749,18	0,00	0,00	122 749,18
8	Środki transportu-grupa „7”	2 101 778,38	0,00	33 307,02	2 068 471,36
9	Narzędzia, przyrządy (...) – grupa „8”	63 839,44	27 640,41	11 590,00	79 889,85
	Ogółem	71 764 792,07	1 084 340,77	354 330,96	72 494 801,88
Środki trwałe (programy i licencje) zaewidencjonowane na koncie 020					
	Programy komputerowe	92 388,40	9 704,70	5 494,88	96 598,22
	Razem (konto 011,020)	71 857 180,47	1 094 045,47	359 825,84	72 591 400,10

W 2015 roku nastąpił wzrost majątku Gminy Nieborów w stosunku do 2014 roku wskutek przyjęcia w drodze decyzji komunalizacyjnych bądź administracyjnych, zakupu nowych środków trwałych, otrzymania w drodze darowizny bądź przyjęcia środków trwałych pochodzących z zakończonych inwestycji. Likwidacji środków trwałych dokonywano na podstawie dokumentów sprzedaży składników majątku, bądź protokołów odpisu, do których każdorazowo załączano LT. Zwiększenia środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 1.084.340,77 zł, natomiast zmniejszenia w danym roku budżetowym wynosiły 354.330,96 zł.

W celu sprawdzenia dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2015 roku, skontrolowano osiem operacji, które stanowiły 75% ogólnej kwoty zwiększeń i 17% ogólnej kwoty zmniejszeń. Wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej.

Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń środków trwałych w 2015 roku (konto 011), stanowi załącznik nr 68 protokołu kontroli.

Na podstawie analizy wybranej próby dokumentacji stwierdzono, że:

- dowody księgowe dotyczące przyjęcia środka trwałego, zawierały wymagane podpisy osób odpowiedzialnych za powierzone mienie,

- przyjęcia na stan składników majątkowych pochodzących z zakupu bądź z zakończonych inwestycji, dokonywano na podstawie druku OT (przyjęcia środka trwałego), bądź faktury zakupu,
- zwiększenia i zmniejszenia stanu ewidencyjnego gruntów dokonywano na podstawie decyzji komunalizacyjnych, bądź aktów notarialnych,
- nowo przyjęte środki trwałe były grupowane zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych, z zastosowaniem odpowiednich stawek umorzeniowych,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych, zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną, poprzez zsumowanie poszczególnych składników środków trwałych (analityka) według grup, podgrup i rodzajów dla konta 011. Uzgodnioną analitykę porównywano z saldem konta syntetycznego 011,
- operacje w zakresie ewidencji składników majątku ujmowano na kontach: Wn 011, Ma 800 - przyjęcie na stan składników majątku lub Wn 011, Ma 080 - wytworzenie środka trwałego, Wn 071 lub 800, Ma 011 - zmniejszenie ze stanu środków trwałych umorzonych w 100%, bądź niepodlegających umorzeniu.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosił 518.700,92 zł. Zwiększenia pozostałych środków trwałych, w okresie objętym kontrolą, następowały z tytułu nabycia sprzętu niezbędnego do funkcjonowania Urzędu Gminy, które to zakupy udokumentowano stosownymi fakturami. Łączna wartość przyjętego na stan wyposażenia w 2015 roku wynosiła 67.646,49 zł. Zmniejszenia następowały w wyniku likwidacji pozostałych środków trwałych w związku utratą ich przydatności do użytkowania, których w 2015 roku wartość wynosiła 4.524,17 zł.

W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą operacji zaksięgowanych na tym koncie, skontrolowano zwiększenia i zmniejszenia stanu składników majątku dla ośmiu wybranych losowo operacji księgowych.

Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2015 roku (konto 013) stanowi załącznik 69 nr protokołu kontroli.

W wyniku analizy powyższych zapisów ewidencyjnych stwierdzono, że:

- w książce inwentarzowej konta 013, zawarte są wymagane informacje dotyczące danego środka trwałego (nazwa środka trwałego, data przychodu bądź rozchodu, numer dowodu, na podstawie którego został przyjęty na stan ewidencji księgowej lub zdjęty ze stanu środków trwałych, wartość składnika majątku),
- zakupione środki trwałe ewidencjonowano według cen zakupu, wydając je bezpośrednio do używania,
- przyjęcie na stan nowo nabytych składników majątkowych ewidencjonowano na kontach syntetycznych w następujący sposób: Wn 013, Ma 201 i równolegle Wn 401, Ma 072 natomiast zmniejszenia stanu składników majątkowych ujmowano na kontach jednostki: Wn 072, Ma 013,
- na rachunkach i fakturach odnotowano informację o dokonanym wpisie do księgi inwentarzowej,
- podstawą do wykreślenia z ewidencji były zatwierdzone przez kierownika jednostki protokoły likwidacji wraz z oceną zużycia składników majątkowych przeprowadzoną przez komisję likwidacyjną,

- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną poprzez zsumowanie poszczególnych składników pozostałych środków trwałych (analityka), zaewidencjonowanych w poszczególnych działach, porównując je z ewidencją syntetyczną - saldem konta 013.

2.3. Prawdliwość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2015 rok

W kontrolowanej jednostce metody wyceny aktywów i pasywów opisano w załączniku nr 9 do zarządzenia nr 17/2012 Wójta Gminy z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Zakładowego Planu Kont dla budżetu Gminy Nieborów oraz dla Urzędu Gminy. Środki trwałe o wartości jednostkowej przekraczającej 3.500,00 zł, umarza się i amortyzuje według stawek określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych, metodą liniową. Umorzenie środków trwałych prowadzone systemem komputerowym ewidencjonuje się na karcie analitycznej środka trwałego i księguje się je na kontach: Wn 400, Ma 071, na koniec roku obrotowego.

Jednorazowo poprzez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania, umarza się książki i inne zbiory biblioteczne, środki dydaktyczne, odzież i umundurowanie, meble i dywany, inwentarz żywy, pozostałe środki trwałe o wartości jednostkowej przekraczającej 100,00 zł do 3.500,00 zł, dla których odpisy amortyzacyjne są uznawane za koszt uzyskania przychodu, w 100% ich wartości w momencie oddania ich do używania. Pozostałe środki trwałe o wartości jednostkowej do 100,00 zł włącznie, odpisuje się w koszty pod datą przekazania do używania w pełnej wartości początkowej.

Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej przekraczającej 3.500,00 zł umarza się i amortyzuje w wysokości: licencje na programy komputerowe i prawa autorskich – 50%, pozostałe wartości niematerialne i prawne – 30%. Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej, przekraczającej 100,00 zł do 3.500,00 zł włącznie, umarza się w sposób uproszczony, jednorazowo odpisując 100% ich wartości w koszty w miesiącu oddania ich do używania. Wartości niematerialne i prawne o wartości jednostkowej nie przekraczającej 100,00 zł, odpisuje się w koszty pod datą przekazania do używania w pełnej wartości początkowej.

Nowo przyjęte środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, umarza się i amortyzuje począwszy od następnego miesiąca, w którym przyjęto środek do używania.

W celu sprawdzenia prawidłowości stosowanych przez jednostkę stawek umorzeniowych, kontroli poddano stawki umorzeniowe zastosowane w odniesieniu do: budynków (grupa 1) - 6 pozycji, budowli (grupa 2) - osiem pozycji, kotły i maszyny energetyczne (grupa 3) - jedna pozycja, maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania (grupa 4) - jedna pozycja, maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne (grupa 5) - jedna pozycja, urządzenia techniczne (grupa 6) - dwie pozycje, środki transportu (grupa 7) - dwie pozycje, narzędzia, przyrządy ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane (grupa 8) - jedna pozycja. Ogółem sprawdzono zastosowanie stawek umorzeniowych do 22 pozycji z 8 grup rodzajowych środków trwałych.

Wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej stanowiącej załącznik nr 70 protokołu kontroli.

Analiza dokumentacji w zakresie stosowanych odpisów umorzeniowych wykazała, że środki trwałe są amortyzowane począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania. Umorzenie ujmowane jest na koncie 071, amortyzacja obciąża konto 400.

Wszystkie pozostałe środki trwałe zakupione przez kontrolowaną jednostkę, bezpośrednio po zakupie przekazywano je do używania i umarzano w 100%. Wartość umorzenia pozostałych środków trwałych w kwocie 518.700,92 zł na koniec roku 2015

wynikało z salda konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” i była zgodna z saldem konta 013.

3. INWENTARYZACJA

3.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zagadnienia związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji uregulowano w instrukcji w sprawie zasad gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, wprowadzonej zarządzeniem nr 16/2007 Wójta Gminy Nieborów z dnia 28 czerwca 2007 roku. Określono w niej metody, terminy i częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji oraz organizację jej przeprowadzenia, zasady pomiaru, sposób wyceny aktywów i pasywów objętych inwentaryzacją, ustalenie i rozliczenie różnic, rozliczenie osób materialnie odpowiedzialnych oraz opisano dokumentację inwentaryzacyjną.

Zgodnie z powyższą instrukcją, środki trwałe, pozostałe środki trwałe, materiały, w tym paliwo w bakach, środki trwałe z budowie, pozostałe aktywa inwentaryzuje się w Urzędzie Gminy Nieborów raz w roku. Inwentaryzację należało rozpocząć nie wcześniej, niż trzy miesiące przed końcem roku obrotowego a zakończyć do dnia 15 stycznia następnego roku, wg szczegółowych terminów określonych zarządzeniem kierownika jednostki.

Instrukcja w dziale IV i VI wskazywała metody inwentaryzacji, a mianowicie:

- drogą spisu z natury – inwentaryzuje się środki trwałe w części dotyczącej maszyn i urządzeń, środków transportu, budynków, sprzętu komputerowego i w ramach pozostałych środków trwałych. Spisem z natury inwentaryzuje się wyposażenie w sprzęt biurowy i komputerowy, powierzony indywidualnie pracownikom jak również pozostały sprzęt, za który odpowiadają pracownicy komórek organizacyjnych Urzędu Gminy oraz kierownicy jednostek organizacyjnych, materiały (w tym paliwo w bakach), środki pieniężne w kasie, druki ścisłego zarachowania, papiery wartościowe;
- w drodze potwierdzenia sald inwentaryzuje się w Urzędzie Gminy środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, pożyczki i kredyty, akcje i udziały w innych jednostkach, oraz na ostatni dzień każdego roku. Potwierdzenia sald należności zarachowanych na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” a dotyczących należności z tytułu dostaw, robót i usług od kontrahentów, dokonuje się w ostatnim kwartale roku bieżącego do dnia 15 stycznia następnego roku. Na dzień bilansowy należności wycenia się w kwotach wymagalnej zapłaty, a dla należności wymagalnych wraz z odsetkami za zwłokę;
- w drodze weryfikacji sald inwentaryzuje się licencje na programy komputerowe, grunty, budynki i budowle trudnodostępne, inne należności nie potwierdzone drogą uzgodnienia sald np. akcje i udziały, środki pieniężne w drodze, należności sporne i wątpliwe, rozrachunki publiczno-prawne, rozrachunki z pracownikami, należności i zobowiązania z osobami nieprowadzącymi ksiąg rachunkowych, fundusze własne i specjalne, środki trwałe w budowie,
- metodą mieszaną czyli weryfikacją zgodnie z istniejącą dokumentacją oraz spisem z natury, dla maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie.

Zgodnie z zapisami instrukcji, w Urzędzie Gminy Nieborów mogą być przeprowadzane inwentaryzacje pełne okresowe - w terminach i z częstotliwością określoną w ustawie o rachunkowości, inwentaryzacje doraźne - w przypadku zaistnienia okoliczności

uzasadniających ich przeprowadzenie (np. pożar, powódź, kradzież, zmiana osoby odpowiedzialnej) i zdawczo odbiorcze – w przypadku zmiany osoby odpowiedzialnej oraz na dzień zakończenia działalności jednostki lub na dzień postawienia jej w stan likwidacji.

3.2. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Zarządzeniem nr 32/15 z dnia 19 listopada 2015 roku Wójt Gminy Nieborów zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji w Urzędzie Gminy Nieborów w 2015 roku. Spisem z natury, wg zarządzenia, należało objąć majątek Urzędu Gminy znajdujący się w innych podmiotach, np. stacjach uzdatniania wody, jednostkach ochotniczych straży pożarnej, radach sołeckich. Wójt zarządził zinwentaryzowanie środków trwałych wg stanu na dzień 30 listopada 2015 roku, pozostałe środki trwałe wg stanu na dzień 30 listopada 2015 roku, materiałów wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, środków pieniężnych w kasie wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Inwentaryzacja określona ww. zarządzeniem, miała charakter inwentaryzacji okresowej.

Do przeprowadzenia spisu z natury, Wójt powyższym zarządzeniem wyznaczył cztery zespoły spisowe: czteroosobowy do przeprowadzenia spisu z natury środków trwałych, ośmioosobowy do przeprowadzenia spisu z natury pozostałych środków trwałych w Urzędzie Gminy i radach sołeckich, pięcioosobową komisję do spisu z natury pozostałych środków trwałych w stacjach uzdatniania wody oraz spisu materiałów, tj. opału, paliwa w samochodach, materiałów budowlanych i dwuosobową komisję do inwentaryzacji środków pieniężnych, druków ścisłego zarachowania i innych wartości w kasie Urzędu Gminy. Ponadto do przeprowadzenia inwentaryzacji, drogą potwierdzenia sald wyznaczono pracownika Referatu Finansowego, do zinwentaryzowania pozostałych należności w Urzędzie Gminy drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacją ich realności, wyznaczono dwóch pracowników Referatu Finansowego, do zinwentaryzowania kont podatków i opłat w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych i weryfikacją ich realności, wyznaczono pięciu pracowników Referatu Finansowego z osobami merytorycznie odpowiedzialnymi, do zinwentaryzowania wartości niematerialnych i prawnych w drodze weryfikacji wyznaczono dwóch pracowników Urzędu wraz z osobami merytorycznie odpowiedzialnymi, do zinwentaryzowania gruntów w drodze weryfikacji wyznaczono trzech pracowników Urzędu wraz z osobą merytorycznie odpowiedzialną za ewidencję gruntów.

W załączniku nr 1 do cytowanego wyżej zarządzenia Wójta Gminy Nieborów, określającym Plan inwentaryzacji na 2015 rok, ujęto informacje dotyczące rodzaju składnika majątkowego, metodę inwentaryzacji, obiekt inwentaryzacji (np. dane z ewidencji, wg stanu faktycznego), moment inwentaryzacji wg stanu na dzień i planowany termin inwentaryzacji. Planowany termin inwentaryzacji to 1 grudnia 2015 rok do 15 stycznia 2016 rok. Zgodnie z zapisami § 3 ust. 8 zarządzenia, rozliczenia inwentaryzacji należało dokonać w terminie umożliwiającym sporządzenie bilansu jednostki.

Sprawny i prawidłowy przebieg inwentaryzacji zapewnić miała trzyosobowa komisja inwentaryzacyjna powołana przez Wójta Gminy Nieborów, zarządzeniem nr 16/2008 z dnia 25 lipca 2008 roku w składzie: Przewodniczący, Zastępca i Członek.

Inwentaryzacja przeprowadzana drogą spisu z natury

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej metodą spisu z natury według stanu na dzień 30 listopada 2015 roku ustalono, co następuje:

- osoby materialnie odpowiedzialne za spisywany majątek, złożyły przed rozpoczęciem spisów oświadczenia informujące o tym, że wszystkie dowody przychodowe i rozchodowe zostały ujęte w księgach inwentarzowych,
- przed przystąpieniem do spisu z natury, zespoły spisowe otrzymały za pokwitowaniem arkusze spisowe, zaparafowane przez kasjera i ponumerowane,
- spisu inwentaryzacyjnego dokonały zespoły spisowe w składzie i w terminie zgodnym z zarządzeniem nr 32/15 Wójta Gminy Nieborów (daty na arkuszach od dnia 1 grudnia do 31 grudnia 2015 roku);
- arkusze spisowe podpisali członkowie zespołów spisowych, osoby materialnie odpowiedzialne i osoba dokonująca wyceny składników;
- na arkuszach spisowych wskazywano nazwę jednostki (umieszczono pieczęć jednostki), nazwę pola spisowego, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej materialnie, skład zespołu spisowego, datę rozpoczęcia i zakończenia spisu, numer kolejny pozycji, nazwę przedmiotu spisywanego numer inwentarzowy, jednostkę miary oraz stwierdzoną ilość;
- arkusze spisu z natury wycenił pracownik księgowości;
- po ujęciu w arkuszach wszystkich składników objętych spisem w następnej wolnej rubryce umieszczano klauzulę „Spis zakończono na poz. nr....” ;
- arkusze spisu z natury sporządzono oddzielnie dla składników powierzonych każdej materialnie odpowiedzialnej osobie a także oddzielnie dla środków trwałych, wyposażenia, materiałów, paliwa w samochodach sprzętu biurowego powierzonego indywidualnie pracownikowi, środków pieniężnych w kasie i papierów wartościowych;
- z inwentaryzacji aktywów pieniężnych w kasie, druków ścisłego zarachowania sporządzono protokół na dzień 31 grudnia 2015 roku;
- potwierdzono wykazany w księgach rachunkowych Urzędu Gminy stan wyposażenia, który przekazano w użyczenie NZOZ Praktyki Lekarza Rodzinnego w Nieborowie, wraz z kopią arkusza spisowego, na którym spisano ww. majątek,
- po zakończeniu spisów z natury zespoły spisowe sporządzały sprawozdania z przebiegu inwentaryzacji, wg wzoru stanowiącego załącznik nr 10 do instrukcji inwentaryzacyjnej, które ujmowało rodzaj spisanych składników, osobę odpowiedzialną za te składniki, rozliczenie arkuszy spisowych, stwierdzenie o ujęciu wszystkich składników na arkuszach spisowych, stan zabezpieczenia pomieszczeń w których znajdowały się spisywane składniki, informowały o sposobie i zabezpieczeniu kluczy od tych pomieszczeń, środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego i o stwierdzonych, bądź braku nieprawidłowości i usterek w zakresie zabezpieczenia, przechowywania i konserwacji majątku,
- po zakończonym spisie z natury, osoby odpowiedzialne materialnie za spisywany majątek składały oświadczenia o braku zastrzeżeń co do prawidłowości przeprowadzonego spisu z natury oraz do czynności wykonanych przez członków zespołu spisowego, wyznaczonego do przeprowadzenia inwentaryzacji,
- z rozliczenia arkuszy spisowych wydanych do inwentaryzacji przez kasjera wynika, że do spisu wydano 112 arkuszy, które w całości wykorzystano do czynności inwentaryzacyjnych,
- z rozliczenia wyników spisu z natury sporządzono protokół, w którym wskazano: wartość spisywanych składników oraz ustalony stan ewidencyjny. Na podstawie protokołu weryfikacji różnic inwentarzowych z dnia 7 marca 2016 roku oraz dokumentu „zestawienia zbiorcze spisów z natury” nie stwierdzono niedoborów bądź

nadwyżek w stanie majątkowym Urzędu Gminy Nieborów. Protokół podpisali członkowie komisji inwentaryzacyjnej, a zatwierdził Wójt Gminy.

Inwentaryzacja przeprowadzana drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej drogą otrzymania od banków i kontrahentów potwierdzenia salda według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono, że:

- salda należności z tytułu opłat za dostawę wody i czynszów oraz refundacji kosztów wychowania przedszkolnego dzieci z terenu innej gminy, potwierdzone zostały przez kontrahentów prowadzących księgi rachunkowe,
- salda środków pieniężnych na rachunkach bankowych potwierdził Bank Ziemi Łowickiej Oddział w Nieborowie (potwierdzenie z dnia 2 stycznia 2016 roku)
- saldo zobowiązań z tytułu długoterminowego kredytu zaciągniętego potwierdził ING Bank Śląski S.A. Oddział w Łodzi (potwierdzenie z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Inwentaryzacja przeprowadzona drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji tych składników

Dokumentacja źródłowa w zakresie inwentaryzacji dokonanej drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji tych składników według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku zawierała:

- protokoły z weryfikacji stanów wszystkich aktywów i pasywów, które podlegały inwentaryzacji tą metodą,
- wydruki z ksiąg rachunkowych potwierdzające stany poszczególnych sald kont bilansowych i pozabilansowych,
- załączniki do protokołów weryfikacji, którymi były dokumenty źródłowe stanowiące podstawę ustalenia wniosków z przeprowadzonej inwentaryzacji, tj. faktury, specyfikacje, deklaracje podatkowe, potwierdzenia sald, decyzje, umowy, wydruki z kont analitycznych w zakresie należności podatkowych, itp.

Inwentaryzację przeprowadzoną ww. metodą udokumentowano poprzez sporządzenie w okresie od 15 stycznia 2016 roku do 25 marca 2016 roku przez zespół w składzie wskazanym zarządzeniem 32/15 Wójta Gminy Nieborów, protokołu weryfikacji sald kont Gminy Nieborów i Urzędu Gminy w Nieborowie, według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Protokoły weryfikacji podpisali: członkowie zespołu weryfikacyjnego, Skarbnik Gminy Renata Sobczak, a zatwierdził Wójt Gminy Andrzej Werle.

W protokole ujęto ustalone drogą weryfikacji salda następujących kont księgi głównej prowadzonej:

- dla Gminy Nieborów saldo: rachunków budżetu (133), kredytów bankowych (134), rachunków na wydatki niewygasające (135), rozliczeń dochodów budżetowych (222), rozliczeń wydatków budżetowych (223), rozrachunków budżetu (224), niewygasających wydatków (904), rozliczeń międzyokresowych (909), skumulowanych wyników budżetu (960), wynik wykonania budżetu (961),
- dla Urzędu Gminy w Nieborowie: środki trwałe (011), pozostałe środki trwałe (013), wartości niematerialne i prawne (020), długoterminowe aktywa finansowe (030), umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych (071), umorzenie pozostałych środków trwałych (072), środki w budowie (080), rachunek środków funduszy socjalnych (135), inne rachunki bankowe - depozyty (139),

rozrachunki z dostawcami (201), rozrachunki z budżetami (225), należności z tytułu dochodów budżetowych (221,) zobowiązania długoterminowe (226), pozostałe rozrachunki publiczno-prawne (229), rozrachunki z tytułu wynagrodzeń (231), pozostałe rozrachunki z pracownikami (234), pozostałe rozrachunki (240), zobowiązania warunkowe (291), rozliczenia międzyokresowe (640), fundusz jednostki (800), rezerwy i rozliczenia międzyokresowe (840) Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (851), wynik finansowy (860), zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat (999).

Protokoły z weryfikacji sald sporządzono zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 13 do instrukcji inwentaryzacyjnej.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2014 - 2015

Rada Gminy Nieborów uchwałą nr XV/69/2015 z dnia 20 listopada 2015 roku udzieliła Gminie Łowicz pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na modernizację drogi w miejscowości Parma (od drogi powiatowej nr 2750 do cmentarza), w wysokości 33.000,00 zł.

Uchwałą nr XV/62/2015 Rada Gminy Nieborów z dnia 20 listopada 2015 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2015 rok, zabezpieczyła środki na wydatki związane udzieloną pomocą finansową w dziale 600 rozdziale 60016 w kwocie 33.000,00 zł, co potwierdzały zapisy załącznika nr 1 do ww. uchwały.

W dniu 1 grudnia 2015 roku Gmina Nieborów reprezentowana przez Wójta Andrzeja Werle, przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy, zawarła umowę z Gminą Łowicz w przedmiocie udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej, w wysokości 33.000,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji pn. „Modernizacja drogi w miejscowości Parma od drogi powiatowej nr 2750 E do cmentarza”. Pomoc finansowa nie mogła przekroczyć 50% kosztów zadania.

Zgodnie z zapisami umowy Gmina Nieborów zobowiązała się przekazać Gminie Łowicz pomoc finansową w terminie 7 dni od dnia przedłożenia wymaganych dokumentów z rozliczenia zadania inwestycyjnego, tj. uwierzytelnionej kserokopii: umowy o realizację inwestycji, protokołu odbioru zadania oraz faktury zatwierdzonej do zapłaty przez Gminę Łowicz. W dniu 22 grudnia 2015 roku wpłynęły do Urzędu Gminy w Nieborowie, wymagane zapisami umowy kserokopie ww. dokumentów. Według faktury 190/2015 z dnia 15 grudnia 2015 roku wystawionej przez wykonawcę ww. zadania inwestycyjnego oraz umowy nr 55/I/2015 z dnia 10 grudnia 2015 roku na wykonanie przedmiotowego zadania, całkowity koszt modernizacji ww. odcinak drogi, wynosił 63.960,00 zł.

W dniu 23 grudnia 2015 roku przekazano pomoc finansową w kwocie 31.980,00 zł, co potwierdzały zapisy wyciągu bankowego nr 208/2015. Operacje ujęto na kontach: Wn 224-60016-6300, Ma 130-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 600 rozdział 60016 § 6300. Na podstawie polecenia księgowania z dnia 31 grudnia 2015 roku zaewidencjonowano rozliczenie przedmiotowej dotacji na kontach: Wn 810-5, Ma 224-60016-6300.

XI. INNE USTALENIA

PRAWIDŁOWOŚĆ NALICZANIA PRZEZ JST ŚREDNICH WYNAGRODZEŃ NAUCZYCIELI

Na terenie Gminy Nieborów działa dziewięć jednostek oświatowych, tj. jedno przedszkole, pięć szkół podstawowych, dwa gimnazja oraz jeden zespół placówek oświatowych, których obsługę finansową prowadzi Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Nieborowie (dalej zwane GZEAS).

W miesiącu styczniu 2015 roku pracownik GZEAS-u dokonał wyliczeń: struktury zatrudnienia, wysokości wydatków poniesionych na wynagrodzenia oraz sumy osobistych stawek nauczycieli zatrudnionych w ww. jednostkach oświatowych w 2015 roku.

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, sporządzonym w dniu 8 lutego 2016 roku wykazała, że poniesione w 2015 roku wydatki na wynagrodzenia (z uwzględnieniem wszystkich grup awansu zawodowego nauczycieli), były wyższe od sumy iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ustawy Karta Nauczyciela (tekst jednolity z 2004 roku Dz.U. nr 256 poz. 2572 ze zm.) i przedstawiały się następująco:

- nauczyciele stażyści – 6.522,30 zł (nadwyżka),
- nauczyciele kontraktowi – 35.361,62 zł (nadwyżka),
- nauczyciele mianowani – 10.736,01 zł (nadwyżka),
- nauczyciele dyplomowani – 126.794,06 zł (nadwyżka).

Wyliczeń w zakresie struktury zatrudnienia, wysokości poniesionych wydatków oraz sumy osobistych stawek wynagrodzenia za 2015 rok, kontrolowana jednostka dokonała przy użyciu programu komputerowego „Płace” autorstwa Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j., z siedzibą w Legionowie.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Nieborów podpisali: Wójt Gminy Andrzej Werle oraz specjalista Anna Zabost (pracownik Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół), przekazano je Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi w dniu 9 lutego 2016 roku w wersji elektronicznej oraz w wersji papierowej w dniu 10 lutego 2016 roku. Ponadto ww. sprawozdanie, przekazano do wiadomości Rady Gminy, Skarbnika Gminy, Związku Nauczycielstwa Polskiego Oddział w Nieborowie oraz Dyrektorów wszystkich jednostek oświatowych, prowadzonych przez Gminę Nieborów.

Kontrolujące zweryfikowały dane wykazane w przedmiotowym sprawozdaniu z danymi wynikającymi z wydruku programu wykorzystanego do wyliczeń struktury zatrudnienia oraz poniesionych wydatków na wynagrodzenia w 2015 roku dla wybranych grup awansu zawodowego nauczycieli, tj. nauczycieli kontraktowych zatrudnionych w Zespole Placówek Oświatowych w Nieborowie oraz nauczycieli dyplomowanych zatrudnionych w Gimnazjum w Dzierżówku.

Dane w powyższym zakresie zawarto w tabelach stanowiącej załącznik nr 71 protokołu kontroli.

W wyniku przeprowadzonej analizy odnotowano różnice w wyliczeniu struktury zatrudnienia, co przedstawiono w poniższej tabeli:

Grupa awansu zawodowego	Struktura zatrudnienia	
	w okresie :	
	01.01 – 31.08	01.09 – 31.12
	wyliczona przez:	

	Kontrolowaną jednostkę	Inspektorów RIO	Różnice	Kontrolowaną jednostkę	Inspektorów RIO	Różnice
kontraktowy ZPO w Nieborowie	2,34	2,33	-0,01	2,15	2,14	-0,01
dyplomowany Gimnazjum w Dzierżgówku	7,50	7,50	0,00	9,47	9,64	0,17

Różnice w wyliczonej strukturze zatrudnienia odnotowano w odniesieniu do:

- **nauczyciela kontraktowego nr (...) ³⁴ zatrudnionego w ZPO w Nieborowie zatrudnionego na pełnym etacie, który w miesiącu wrześniu przebywał na urlopie bezpłatnym 3 dni. Wyliczona struktura zatrudnienia w tym miesiącu wynosiła 0,90 etatu (tj. 3 dni / 30 dni = 0,10; 1 etat – 0,10 etatu = 0,90 etatu), podczas gdy prawidłowo wyliczona wielkość etatu zatrudnienia dla tego miesiąca wynosiła 0,86 etatu (tj. 3 dni / 22 dni robocze = 0,14 – 1 = 0,86).** Zgodnie z § 3 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, przy ustalaniu średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli nie uwzględnia się, proporcjonalnie do okresów, w których nie wypłacono wynagrodzenia ze środków ujętych w planie finansowym szkoły, liczby etatów nauczycieli w okresach nieobecności w pracy, za czas gdzie nie przysługuje wynagrodzenie. W przypadku nauczycieli, którzy nie przepracowali pełnego miesiąca, wynagrodzenie liczy się stosownie do treści § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 maja 1996 roku w sprawie sposobu ustalania wynagrodzenia w okresie niewykonywania pracy oraz wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczania odszkodowań, odpraw, dodatków wyrównawczych do wynagrodzenia oraz innych należności przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. nr 62, poz. 289 ze zm.). Oznacza to, że nauczyciel ma wyliczane wynagrodzenie proporcjonalnie do liczby przepracowanych godzin. Warto zaznaczyć, że dla każdego miesiąca ustala się odrębną liczbę dni roboczych. Mając na uwadze sposób wyliczania wynagrodzenia nauczyciela, którego okres pozostawania w stosunku pracy nie obejmuje pełnego miesiąca, zasadnym jest, aby ustalając średnioroczną strukturę zatrudnienia, wielkość etatu tego nauczyciela naliczyć proporcjonalnie do liczby dni roboczych w danym miesiącu. **Powyższą nieprawidłowość odnotowano w ustaleniu struktury zatrudnienia ww. pracownika, w kwietniu i w październiku oraz nauczyciela kontraktowego o numerze (...) ³⁵ w miesiącach: lutym, kwietniu i maju oraz nauczyciela dyplomowanego nr 378 w miesiącu wrześniu,**

³⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁵Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak..

- **nauczyciela dyplomowanego nr (...) ³⁶ zatrudnionego w Gimnazjum w Dzierzgowku, któremu pomniejszono strukturę zatrudnienia w miesiącu grudniu o okres przebywania na zwolnieniu chorobowym (w dniach od 11-31 grudnia 2015 roku), a która to nieobecność została faktycznie rozliczona w miesiącu styczniu 2016 roku. Wyliczona przez kontrolowaną jednostkę wielkość etatu dla ww. miesiąca, wynosiła 0,23, natomiast z dokumentacji płacowej (listy płac i listy zasiłkowej sporządzonych w dniu 30 listopada 2015 roku) wynikało, że w dniu 1 grudnia 2015 roku wypłacono pracownikowi wynagrodzenie za czas choroby (28 dni) oraz zasiłek chorobowy za okres 2 dni (zwolnienie chorobowe za okres od 11 listopada do 8 grudnia 2015 roku), w związku z powyższym prawidłowo ustalona wielkość etatu to 0,93 (2 dni/30 dni = 0,066; 1 etat – 0,07 etatu = 0,93 etatu).** Powyższe naruszało § 3 ust. 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Odnotowane różnice w wyliczonej strukturze zatrudnienia nie skutkowały koniecznością naliczenia i wypłaty dodatku uzupełniającego w analizowanych grupach awansu zawodowego, co stwierdzono na podstawie przeprowadzonych wyliczeń w zakresie ustalenia kwoty różnicy pomiędzy sumą iloczynu średniej liczby etatów średnich wynagrodzeń o których mowa w art. 30 ustawy Karta Nauczyciela a wydatkami poniesionymi w roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych ww. artykule, która wynosiła:

- w odniesieniu do nauczycieli stażystów – 6.522,30 zł (nadwyżka),
- w odniesieniu do nauczycieli kontraktowych – 35.723,60 zł (nadwyżka),
- w odniesieniu do nauczycieli mianowanych – 10.736,01 zł (nadwyżka),
- w odniesieniu do nauczycieli dyplomowanych – 123.393,81 zł (nadwyżka).

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 122 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli strona 8 pod pozycją 1/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Andrzej Werle – Wójt Gminy Nieborów
2. Adam Janiak – Sekretarz Gminy
3. Renata Sobczak – Skarbnik Gminy
4. Elżbieta Tataj – Kierownik GOPS
5. Mirosława Więclawska – Inspektor ds. gospodarki komunalnej i inwestycji,
6. Anna Sobczak – Inspektor ds. wymiaru podatku
7. Agnieszka Tartanus – Inspektor ds. księgowości
8. Regina Gruziel – Inspektor ds. płac i rozliczeń
9. Emilia Świątkowska – Inspektor ds. księgowości
10. Longina Rybus – Inspektor ds. księgowości
11. Paweł Tartanus – Inspektor

---

³⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

12. Mariola Cichal – Inspektor ds. gospodarki gruntami
13. Elżbieta Łazarska – Inspektor ds. kadr
14. Agnieszka Sudomir - Kasjer
15. Anna Zabost- Specjalista GZEAS w Nieborowie.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy w Nieborowie przeprowadzonej w dniu 15 kwietnia 2016 roku.*
2. *Szczegółowe wyliczenia wskaźników obrazujące sytuację finansową Gminy Nieborów w latach 2013-2015.*
3. *Podstawowe dane dotyczące jednostek organizacyjnych i prawnoorganizacyjne formy ich działalności wraz ze wskazaniem uchwał w sprawie ich utworzenia.*
4. *Zestawienie wydanych przez Wójta Gminy pełnomocnictw kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Nieborów.*
5. *Wyjaśnienie Wójta Gminy o sposobie realizacji ustawowego obowiązku zakresie kontroli zarządczej w odniesieniu do samorządowych jednostek organizacyjnych.*
6. *Oświadczenie Skarbnika w sprawie znajomości przez pracowników Referatu Finansowego obowiązujących w jednostce regulacji.*
7. *Informacja dotycząca szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy Referatu Finansowego w 2014 roku i 2015 roku.*
8. *Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie podjętych działaniach w zakresie kontroli wewnętrznych w jednostkach organizacyjnych Gminy Nieborów.*
9. *Kontrole dotyczące gospodarki finansowej, przeprowadzone przez inne podmioty w latach 2012 - 2014 roku.*
10. *Oświadczenie Skarbnika Gminy w sprawie: nie zaciągania zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, nie emitowania papierów wartościowych, nie udzielaniu gwarancji i poręczeń, nie posiadaniu akcji u udziałów w spółkach prawa handlowego przez Gminę Nieborów w latach 2014 – 2015 oraz nie udzielaniu pożyczek z budżetu Gminy Nieborów.*
11. *Terminowość dokonywania spłat rat kapitałowych i odsetkowych od zaciągnięto kredytu.*
12. *Zestawienie sald końcowych wg stanu na dzień: 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku oraz sald początkowych na dzień 1 lipca 2015 roku oraz na dzień 2 stycznia 2016 rok.*
13. *Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2015 roku (osoby prawne i osoby fizyczne).*
14. *Szczegółowe zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości w 2014 roku (osoby prawne i osoby fizyczne).*
15. *Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie stwierdzonych różnic w wyliczeniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych.*
16. *Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie nie ujęcia w sprawozdaniu RB-PDP o Rb-27S S skutków ulg i zwolnień wynikających z uchwały Rady.*
17. *Zestawienie wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w 2014 roku i w 2015 roku (wybrana próba).*
18. *Szczegółowe zestawienie realizowanych projektów z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej w 2015 roku.*
19. *Zestawienie faktur z miesięcy: czerwca, września i grudnia 2015 roku, pięciu faktur największych kwotowo zapłaconych w 2015 roku oraz faktur stanowiących saldo konta 201 wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku (wybrana próba).*
20. *Terminowość zapłaty zobowiązań, zgodność zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych z przekazywanymi przelewami za 2015 rok.*
21. *Zestawienie składek społecznych, zdrowotnych oraz składek na Fundusz Pracy zadeklarowanych i podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami w 2015 roku.*
22. *Zestawienie składek na PFRON za 2015 rok oraz terminowości ich przekazywania.*
23. *Informacja Skarbnika Gminy w zakresie ewidencji operacji na kontach 231, 234, 240.4*
24. *Specyfikacja salda konta 240 według stanu na dzień: 30 czerwca i 31 grudnia 2015 roku.*
25. *Zestawienie w zakresie wypłaconych zaliczek w 2015 roku (wybrana próba).*

26. Oświadczenie Skarbnika Gminy o nie udzielaniu w latach 2013 -2015 zaliczek pracownikom na poczet wynagrodzeń i zaliczek stałych.
27. Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku oraz z WPF z 2016 roku.
28. Szczegółowe ustalenia w zakresie przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
29. Zastawienie podatników podatku od nieruchomości osoby prawne (próba kontrolna)
30. Zestawienie informacji z deklaracji podatkowych – podatek od nieruchomości – osoby prawne
31. Dane dotyczące dochodów z tytułu podatku od nieruchomości osoby prawne .
32. Zestawienie podatników podatku od nieruchomości –osoby fizyczne(próba kontrolna)
33. Zestawienie informacji w zakresie podatku od nieruchomości – osoby fizyczne (badana próba)
34. Wyjaśnienie w sprawie terminu doręczenia decyzji podatnikowi nr (...) ³⁷.
35. Dane dotyczące dochodów z tytułu podatku od nieruchomości – osoby fizyczne.
36. Prawdopodobność wydanych decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku od nieruchomości.
37. Oświadczenie Wójta o postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie zastosowania ulg w podatku od nieruchomości.
38. Zestawienie informacji dotyczących podatku rolnego osoby prawne - analizowana próba
39. Zestawienie informacji dotyczących podatku rolnego osoby fizyczne - analizowana próba
40. Oświadczenie Wójta o postępowaniach podatkowych zakończonych wydaniem decyzji w sprawie zastosowania ulg w podatku rolnym.
41. Tabele przedstawiające terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby prawne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Nieborów w wybranej próbie podatników w latach 2014 – 2015 i terminowość wpłat rat podatku.
42. Tabele przedstawiające terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoby fizyczne, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Nieborów w wybranej próbie podatników w latach 2014 – 2015 i terminowość wpłat rat podatku.
43. Prawdopodobność postępowania przy wydawaniu decyzji w zakresie ulg w podatku od środków transportowych w latach 2014 - 2015.
44. Oświadczenie Wójta Gminy o wyłączeniu pracowników zgodnie z art. 130 ustawy Ordynacja podatkowa w postępowaniach podatkowych w zakresie zastosowania ulg w zapłacie podatku od środków transportowych.
45. Zestawienie zbytych w 2014 i 2015 roku nieruchomości gminnych,
46. Zestawienie danych uzyskanych w wyniku przeprowadzonej kontroli trybu przeprowadzenia sprzedaży nieruchomości w drodze przetargów ustnych nieograniczonych.
47. Oświadczenie Wójta Gminy w sprawie nie oddawania gruntów gminnych w użytkowanie wieczyste oraz nie przekształcania prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.
48. Zestawienie terminowości dokonywania opłat z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2014 – 2015 (wybrana próba).
49. Zestawienie nieruchomości gminnych pozostających w trwałym zarządzie.
50. Oświadczenie Wójta Gminy w sprawie nie przekazywania gruntów gminnych w użytkowanie wieczyste lub trwałe zarząd.
51. Zestawienie obowiązujących umów najmu lokali mieszkalnych w okresie 2014-2015.
52. Zestawienie podjętych działań windykacyjnych w zakresie zaległości w opłatach za wynajem lokali mieszkalnych (czynsz i media).
53. Zestawienie umów dzierżawy obowiązujących w okresie 2014-2015.
54. Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie dzierżawy nieruchomości nr 417 w m. Nieborów.

---

³⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

55. Zestawienie wpłat czynszu za dzierżawę nieruchomości za lata 2014 – 2015 (wybrana próba).
56. Oświadczenie Wójta Gminy Nieborów w zakresie opłat adiacenckich.
57. Wyjaśnienia Wójta Gminy dotyczące braku ustalania opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości wynikających ze zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonego uchwałą nr XXXV/119/05 Rady Gminy w Nieborowie z dnia 30 sierpnia 2005 roku.
58. Zestawienie wykonania zadań finansowych i rzeczowych w 2015 roku przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie.
59. Szczegółowe zestawienie dotacji udzielnych podmiotom pozarządowym w roku 2015.
60. Szczegółowe ustalenia w zakresie analizy dokumentacji dotyczącej udzielonych dotacji.
61. Wyjaśnienie Wójta Gminy w sprawie ujęcia w rozliczeniu dotacji wydatków nie ujętych w kosztorysie ofertowym.
62. Wykaz pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie wytypowanych do kontroli, wraz z zestawieniem danych uwzględniających stanowiska, kategorię zaszerogowania, wszystkie składniki wynagrodzenia i daty regulacji płac w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku.
63. Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych z uwzględnieniem podziałki klasyfikacji budżetowej.
64. Wykaz inwestycji niezakończonych tworzących saldo konta 080.
65. Zestawienie zrealizowanych inwestycji w latach 2014-2015.
66. Zestawienie przyjętych do badanego zadania kosztów.
67. Dane dotyczące badanego zadania inwestycyjnego.
68. Dane dotyczące przyjętych do analizy zmniejszeń i zwiększeń wartości majątku - środków trwałych (konto 011).
69. Dane dotyczące przyjętych do analizy zmniejszeń i zwiększeń wartości majątku - środków trwałych (konto 013).
70. Wyniki analizy prawidłowości zastosowanych stawek umorzeniowych.
71. Wyniki analizy wycień struktury zatrudnienia oraz poniesionych wydatków na wynagrodzenia w 2015 roku dla wybranej grupy awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Nieborów (wybrana próba).
72. Spis akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 27 maja 2016 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Nieborowie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Urszula Podrażka - Krawczak)

.....
(Krystyna Głąb)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)